

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ & ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Σίνα 4, 454 44 ΙΩΑΝΝΙΝΑ, Τηλ.: 0651-74000 ΦΑΞ: 0651-79286

ΕΤΟΣ ΚΓ΄
ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 291-292
ΙΟΥΛΙΟΣ
- ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ
2002

Η Ι.Λ.Ε.Ζ. για το Εθνικό Πάρκο Βόρειας Πίνδου

Στις σελίδες 10 και 11 τούτου του τεύχους του περιοδικού μας, αναδημοσιεύονται δυο κείμενα, τα οποία αναφέρονται στο, υπό ίδρυση, ΕΘΝΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΒΟΡΕΙΑΣ ΠΙΝΔΟΥ. Το ένα από τα κείμενα αυτά αναφέρεται στο ψήφισμα μιας «σύσκεψης», που έγινε στις Φραγκάδες με πρωτοβουλία του Κυνηγετικού Συλλόγου και δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα «ΠΡΩΙΝΟΣ ΛΟΓΟΣ» με τον τίτλο: ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΙΚΟ ΓΙΑ ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΠΑΡΚΟ Β. ΠΙΝΔΟΥ.

Υπερβολικός και ατεκμηρίωτος ο τίτλος, που στηρίζεται, προφανώς, στις ατεκμηρίωτες ενστάσεις και υπερβολές του ίδιου του ψηφίσματος.

Οι υπερβολές ξεκινούν από τη συμμετοχή στην εν λόγω σύσκεψη, που το ρεπορτάζ την ανεβάζει στους 500 Ζαγορίσιους (!!), τη στιγμή που οι συμμετέχοντες δεν ξεπερνούσαν τους 70, για να ψηφίσουν στο τέλος γύρω στους 45, από τους οποίους οι μισοί (23 περίπου) ενέκριναν, **το ήδη έτοιμο, πριν τη σύσκεψη ψήφισμα.**

Το ψήφισμα αυτό μιλάει, ακόμη, για συμμετοχή εκπροσώπων πολλών και διάφορων φορέων και συλλόγων, χωρίς να αναφέρονται ποιοι και πόσοι συγκεκριμένα.

Επειδή ένας από τους φορείς, που δραστηριοποιούνται στο χώρο του Ζαγοριού εδώ και πολλά χρόνια, είναι και η Ι.Λ.Ε.Ζ. και επειδή θεωρούμε την ίδρυση του Εθνικού Πάρκου σοβαρό αναπτυξιακό έργο για την περιοχή, θέλουμε και το θεωρούμε υποχρέωση να τοποθετηθούμε ανοιχτά και απερίφραστα: **ΕΙΜΑΣΤΕ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΙΔΡΥΣΗΣ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ.** Η ιστορία και η εμπειρία των διασπαρτων Εθνικών Πάρκων σ' ολόκληρη την Ευρώπη, μιλάει και καταμαρτυρεί την

ευεργετική επίδραση στην ποιότητα ζωής των ανθρώπων, στην προστασία του περιβάλλοντος και τελικά στη σωστή ανάπτυξη των περιοχών, που τα Πάρκα αυτά καλύπτουν. **Είμαστε υπέρ**, με τις όποιες βελτιώσεις προτείνονται από οποιαδήποτε πλευρά, υπεύθυνα και καλόπιστα.

Τη θέση αυτή, άλλωστε, εκφράζουν και οι αποφάσεις των Δήμων του Ζαγοριού, από ό,τι ξέρουμε (σίγουρα του Κεντρικού Ζαγο-

Εκφράζουμε, τέλος, τη σφοδρή ανησυχία μας, επειδή με τα ίδια ακριβώς έωλα επιχειρήματα, τις ίδιες ατεκμηρίωτες ενστάσεις και τους ανεύθυνους αλλαλαγμούς, κατορθώσαμε (οι Ζαγορίσιοι) πριν 25 χρόνια, να ακυρώσουμε μια σοβαρή για τον τόπο μας, αναπτυξιακή προοπτική, που τότε αντιπροσώπευε η ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΗ ΚΥΝΗΓΗΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ, με όλα τα παραδεκτά απ' όλους, σήμερα, καταστροφικά αποτελέσματα. Φαί-

νεται, δυστυχώς, πως το ΠΑΘΗΜΑ εκείνο... **ΔΕΝ ΜΑΣ ΕΓΙΝΕ ΜΑΘΗΜΑ.**

Γι' αυτό θα πρέπει, νομίζουμε, όλοι οι Συλλογικοί Φορείς του Ζαγοριού, όπως η ΕΝΩΣΗ ΖΑΓΟΡΙΣΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ, ο ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΖΑΓΟΡΙΣΙΩΝ Ιωαννίνων και κυρίως ΟΛΟΙ οι υποψήφιοι Δήμαρχοι, Δημοτικοί Σύμβουλοι και Ζαγορίσιοι υποψήφιοι Νομαρχιακοί Σύμβουλοι, να πάρουν ξεκάθαρη θέση σχετικά με την ίδρυση ή μη του Εθνικού Πάρκου Β. Πίνδου, έτσι ώστε οι Ζαγορίσιοι να ξέρουν σε ποιούς θα αναποθέσουν και θα εμπιστευθούν τις τύχες του Ζαγοριού μας. Όπως και τι είδους ανάπτυξη οραματίζεται ο καθένας τους για το αύριο του τόπου τους.

Εμείς, (η ΙΛΕΖ) θεωρήσαμε αυτονόητη την υποχρέωσή μας να τοποθετηθούμε και να γνωστοποιήσουμε στους συμπατριώτες μας τούτη την, ομόφωνη, θέση μας.

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΤΗΣ Ι.Λ.Ε.Ζ.

Έτσι, με άγρυπνο μάτι, σ' ολόκληρο τον πολιτισμένο κόσμο προστατεύονται τα Εθνικά Πάρκα, γιατί ξέρουν την ανεκτίμητη αξία και προσφορά τους στον άνθρωπο, τη ζωή και τη φύση.

ρίου και της Τύμφης) όπως και της κοινότητας Παπίγκου με απόφαση Γ. Συνέλευσης.

Συμφωνούμε με το δεύτερο κείμενο, που αναδημοσιεύεται από την εφημερίδα «ΗΠ. ΑΓΩΝ» και υπογράφεται από την κυρία Βαρβάρα Αγγέλη. Κείμενο που στηρίζεται, όπως φαίνεται, σε ενδελεχή ανάγνωση του σχετικού σχεδίου Προεδρικού Διατάγματος. (Αντίγραφο του εν λόγω σχεδίου μπορεί κάθε Ζαγορίσιος να το προμηθευτεί στα γραφεία μας).

ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΗΜΑ

ΔΙΑΚΟΠΕΣ

Σταύρου Συκιώτη

Αλωνάρηδες, Τρυγητάδες κλπ. Δεν γνωρίζω, αλλά αν πω πως χάθηκαν τ' αμπελία στο Ζαγόρι και μαζί τους και ο τρυγητός, εκείνο το ομαδικό, χαρούμενο πανηγύρι, δεν θα ...πέφτω έξω.

Θα γίνω πολύ παραστατικός αν σας πω πως στις 7 Ιουλίου, στο «ζιαφέτι» του Πολιτιστικού Συνδέσμου

ατραξιόν —Ελληνιστί: θεαματική παράσταση— το γνωστό, παλιό και γραφικό αλώνισμα. «Ο Tempora O Mores»! Θα διακινδυνεύσω να πω, πως πιθανολογούμενο είναι, στο ξεφρενο ρυθμό εξέλιξης της Βιολογίας και της Γενετικής, με τη βοήθεια των «Ηλεκτρονικών Υπολογιστών» κάποια μέρα, να γευόμαστε ιδέα

ΑΛΩΝΑΡΗΣ

Χαρακτικό του Σ. Βασιλείου

Ζαγορισιών στην Αγία Παρασκευή στο Δίκορφο —γράφω σχετικά στα στιγμιότυπα— γνωστός μου και φίλος Ζαγορισιός, που μένει στην Αθήνα και δραστηριοποιείται, μάλιστα, στους εκεί Ζαγορισιούς Πολιτιστικούς Συλλόγους, ζητούσε να πληροφορηθεί που μπορεί να προμηθευτεί σιταρο-δεμάτια, προκειμένου να παρουσιάσουν στην Αθήνα

ψωμιού, δηλ. μεταλλαγμένου, χημικά συνθετικού, ή υποκατάστατου κλπ.

Καλοκαιριάτικα, παρασυρθήκαμε στη σκιερή πλευρά της εποχής. Όσο θα υπάρχει φύση, βουνά και θάλασσες —γιατί κι αυτά υποβαθμίζονται κι κινδυνεύουν από τον άνθρωπο— θα υπάρχει και ευχάριστο καλοκαίρι. Σήμερα όλοι μας αισθανό-

μαστε την ανάγκη των διακοπών —φυσικά και οι άνθρωποι— εθελοντές του περιοδικού μας, που σας «κλέβουν» καλοκαιριάτικα ένα μνημείο φύλλο—για την υγεία μας, την ανανέωσή μας, τη ψυχική μας ισορροπία. Τη ζωή μας σήμερα την καταδυναστεύει το άγχος, ο φόρτος των προβλημάτων, ο έντονος και ταχύς ρυθμός της ζωής, η ψυχική μας καταπίεση, η μοναξιά μας, ακόμα —κυρίως— και μέσα στην Αθήνα των τεσσάρων εκατομμυρίων ανθρώπων.

Σε κάποιο Ζαγοροχώρι, ο κάθε επισκέπτης θα νιώσει το δροσερό χάδι βουνίσσιου αγέρα, θα φρεσκάσει το πνευμόνιο του με αμύλντο οξυγόνο, θα περπατήσει σε γραφικά μονοπάτια, θα απολαύσει τον «ερατεινό» του κάτω από τον ζωγόνο ίσκιο αιωνόβιων πλατάνων στην πλακότρωτη πλατεία του χωριού.

Κι η θάλασσα σίγουρα έχει τις δικές της πλάνες και χαρές. Στην υγρή αγκαλιά της χαίρεσαι τα θαλασσοπαιχνίδια της, δυναμώνεις το κορμί σου με την έντονη μυϊκή άσκηση, γεύεσαι την αρμύρα της σε μια νοστιμιά και εμπειρία ζωής.

Ας διαλέξουμε κι ως χαρούμε και το φετινό μας καλοκαίρι. Για να νιώθουμε ζωντανοί, τη ζωή πρέπει να τη «ζούμε».

Θα κλείσω μ' ένα τετράστιχο του Κωστή Παλαμά από να ποιήματά του. Το ξανάγραψα, την ίδια περίοδο το 2000. Είναι ένα προσκλητήριο-σάλλισμα του καλοκαιριού. Αξίζει να το ξαναθυμηθούμε:

ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ

Η Φύση πέρα - ω νέοι και γέροι
σα μια μητέρα - μας καρτερεί.
Η Φύση όλη - σαν περιβόλι
το καλοκαίρι - Θεού χαρά.

Κι από μένα, ευχές για ένα καλό, ευχάριστο, ξεκούραστο Καλοκαίρι. Τις εντυπώσεις μας στο φύλλο του Σεπτέμβριου.

που εγώ γνώρισα κι έζησα για μια μέρα. Πυκνότητα βλάστηση, κυρίως από φυλλοβόλα, θαμνώδη φυτά, με το ανοιχτό πράσινο χρώμα τους και διάσπαρτα μεγαλότρεπα έλατα που στεφανώνουν κυρίως τις βράχες κορφές του Μιτσικελιού, πάνω από το χωριό Δίκορφο —το κοινό του όνομα— που σε μια γωνιά της παραδεισένιας αυτής φύσης, πλακόστρωτη πλατεία του χωριού, αποθαύμασα την ομορφιά της φύσης του και του οικισμού, τον απείραντο ορίζοντά του ως τις ακροκροφές της Τύμης και φεύγοντας υποσχέθηκα στον εαυτό μου να... ξαναγυρίσω.

Κάποια στιγμή, στη διάρκεια της μέρας, ένα φιλικό και με πλησίασε και μου είπε χιουμουριστικά.

— Λες ν' άκουσε η Αγία Παρασκευή καλύτερη ψαλμωδία απ' ότι βλέπει κι άκουσε σήμερα;

— Σίγουρα, απάντησα, όχι. Ηχογράφησε άλλες γυναικές κι εκείνη, με προσημάνισα και το μωρό στην πλάτη, να πλύνει..... Αυτό είναι το «Άξιον εστί». Πόσα έχει να μας εξιστορήσει στο πέρασμα των χρόνων. Και τα εξιστορεί

ΒΙΒΛΙΟ
κρισία

ΑΞΙΟΝ ΕΣΤΙ, ονομάζει τ' Αφηγήματά του, ο Ηπειρώτης συγγραφέας και εκπαιδευτικός ΦΡΙΞΟΣ ΤΖΙΟΒΑΣ, που παντρεύει μέσα στις σελίδες του, πολύ όμορφα τον παραδοσιακό τρόπο γραφής με τη μοντέρνα, ιδιότυπη έκφραση και προσέγγιση. Το πρώτο ομώνυμο Αφηγήμα «Άξιον εστί» με τον τίτλο του βιβλίου του, μαζί με άλλα τέσσερα, δημοσιεύτηκαν το 1959-60 στο Γιαννιτικό πε-

του Λευτέρη Τζόκα

ριοδικό «Ενδοχώρα». Κι αυτά αναφέρονται στον ηπειρωτικό χώρο, σημειώνει ο συγγραφέας. Μιλάει για το Ζαγόρι, τους Βλάχους, τη Λαψίσα, με αναδρομή περασμένων χρόνων, όταν υπηρετούσε δάσκαλος, αλλά και την Πρέβεζα. Ερανίστηκε με πρώτους στιχουργούς απ' το ποίημά «ΙΘΑΚΗ» του Κ. Καβάφη, να μεταφέρει, ο καλός συγγραφέας Φρίξος Τζιόβας, να μας πει για την Πρέβεζα. «Σα βγεις στον πηγαϊμό για την Ιθάκη/να εύχεσαι νάναι μαγκρύς ο δρόμος» λέει ο Κ. Καβάφης. Εκείνος θα πει: «Να εύχεσαι να τύχει Ανοιξη ο πηγαϊμός σου στην Πρέβεζα».

ΤΕΣΣΕΡΑ ΚΕΙΜΕΝΑ, χρονογραφήματα, σύντομα, με κοφτές και μικρές προτάσεις, σε ιδιότυπη γραφή. Αφήνουν όμως πολλά ερωτηματικά στην ανάγνωση, που οφείλει ν' αναλύσει ο αναγνώστης. Παραθέτει ακόμα τα ποιήματα «Μαγιάπριλο στο Ζαγόρι» και «Χιόνι στην Πίνδο», απ' την ποιητική συλλογή του «Ποιήματα», που βγήκε στα Γιάννινα το 1997.

Το «ΑΞΙΟΝ ΕΣΤΙ» κυκλοφόρησε απ' τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ιωαννίνων, συνεχίζοντας τον καλό αγώνα των εκδόσεών της, και από τον Δήμο Κεντρικού Ζαγορίου. Τυπώθηκε στο Γιάννινα το 2002, έχει εβδομήντα οκτώ (78) σελίδες και είναι σε μικρό σχήμα, επιμελημένη έκδοση. Στο εξώφυλλο φαντάζει η Δοβρά, απ' την ποιητική συλλογή του «Ποιήματα», που κάνει λόγο ο συγγραφέας, σε φωτογραφία του 1920.

ΙΣΤΟΡΙΑ και μαρτυρία για το Άξιον εστί (πλατάνι), που φύτεψε πριν αμνημονεύτων χρόνων, τον Πρόδρομο στη Δοβρά κι έφερε «τοσοδούλα» με το χρώμα του σ' ένα σακκούλι, απ' τον Βοιδομάτη».

ΓΟΗΤΕΥΤΙΚΑ και όμορφα είναι αυτά που μας μεταφέρει στο χαρτί ο Φρίξος Τζιόβας, που κρατούν αμόλευτη την ψυχή μας, αλλά και τα ήθη και έθιμά μας. Όπως κρατούν οι Ζαγορισιόι, καθώς διαμόρφωσαν μια ανώτερη ζωή κι αποτελούν ακόμα και σήμερα μοναδικό φαινόμενο στην Πάλη.

Αυτό είναι το «Άξιον εστί». Πόσα έχει να μας εξιστορήσει στο πέρασμα των χρόνων. Και τα εξιστορεί

Φρίξου Τζιόβα

Άξιον
εστί

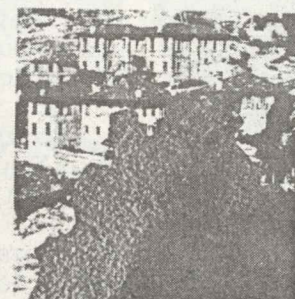
Αφηγήματα

δια στόματος, του Ηπειρώτη συγγραφέα Φρίξου Τζιόβα.

Χαρές και λύπες. Από τότε μέχρι σήμερα. Με τα σχολιαρούδια, τους νέους, τις γερόντισσες, τις νιές, και

Φρίξου Τζιόβα

Άξιον εστί

Αφηγήματα

τους γέροντες. Για τους Σχολάρχες που έφτασαν στο χωριό, για τους γύφτους, που στα φυλόμενα έστρωσαν και στις ρίζες του, να κοιμηθούν. Οι πόλεμοι και οι ειρηνικές στιγμές, όλες εξιστορούνται, στις τριάντα περίπου σελίδες, από αξιοτεχνίτη της πέννας...

ΠΡΕΠΕΙ να διαβαστεί το βιβλίο «Άξιον εστί» του Φρίξου Τζιόβα, γιατί μέσ' από τις σελίδες του, περνά όλη την ιστορική διαδρομή της Δοβράς και ευρύτερα του Ζαγορίου και ηπειρωτικού χώρου. Και είναι η Δοβρά (οι Ασπράγγελοι) πατρίδα του συγγραφέα Φ.Τ., ένα απ' τα σαράντα τέσσερα (44) χωριά της Ζαγορίας Γης, με την πλούσια ιστορία και παράδοση στα Γράμματα. «γιατί η Ελληνική Παιδεία καλλιεργείται προ πολλού καιρού εις το πλείστον μέρος της χώρας ταύτης», λέει ο ιστορικός της Ηπείρου Π. Αραβαντινός.

ΓΟΗΤΕΥΤΙΚΑ και όμορφα είναι αυτά που μας μεταφέρει στο χαρτί ο Φρίξος Τζιόβας, που κρατούν αμόλευτη την ψυχή μας, αλλά και τα ήθη και έθιμά μας. Όπως κρατούν οι Ζαγορισιόι, καθώς διαμόρφωσαν μια ανώτερη ζωή κι αποτελούν ακόμα και σήμερα μοναδικό φαινόμενο στην Πάλη.

ΛΕΥΤΕΡΗΣ Β. ΤΖΟΚΑΣ
Συγγραφέας-Κριτικός

ΥΣΤΕΡΟΓΡΑΦΟ

Ο ΦΡΙΞΟΣ Τζιόβας έχει το δικό του τρόπο, έναν λογοτεχνικό τρόπο παλιό θα έλεγε κανείς, παλαιοκαίριο. Αλλά και τόσο φρέσκο ώστε να διαβάται σαν νεράκι. Στο τελευταίο του βιβλίο, στο «Άξιον εστί», η Ντοβρά είναι ένας τόπος μαγικός. Όχι ανιστόρητος, ούτε μετέωρος στο χρόνο, αλλά μαγικός.

Του ΦΙΑΗΜΟΝΑ
ΚΑΡΑΜΗΤΣΟΥ

Χωνεύει μέσα του τους ανθρώπους και τις ιστορίες τους, τα βάσανα και τις χαρές, τη φύση και την πραγματικότητα που πολλές φορές μούαζει να θέλει να καταλάβει τη φύση... αφύσικα (αλλά ποτέ δεν το καταφέρνει). Ο πλάτανος στο κέντρο του χωριού, όπως περιγράφεται στο βιβλίο, είναι ένα ζωντανό στοιχείο του χωριού, μία παρουσία που μεταβάλλει ως τέτοια το ρυθμό του κόσμου.

Ο Τζιόβας ξέρει ότι ο τόπος έχει ψυχή. Μία ψυχή που τη δοκιμάζει ένα άλλο μεγάλο στοιχείο της ζωής μας, ο χρόνος. Κι ανάμεσα στον τόπο και το χρόνο, τρέχουν τα μικρά ανθρώπινα να επιβιώσουν. Κι όσο δεν ξεπερνάνε τα όριά τους, όσο παραμένουν προσκολλημένα στα δικά τους και δεν ανοίγουν το βλέμμα τους στον ουρανό, τόσο και βολεύονται στα καθημερινά.

Κι αν είναι κάτι που αποκαλύπτει ακόμα περισσότερο την τρομερή δύναμη, τη μαγική δύναμη του τόπου του του χρόνου, δεν είναι παρά η μνήμη. Αυτή που συμπυκνώνει μέσα της τον κόσμο.

Τελικά δεν μπορούμε να ξεφύγουμε από τον κόσμο γιατί δεν μπορούμε να ξεφύγουμε από τη μνήμη. Πώς να μην μπορούμε κι οι ήρωες του Τζιόβα. Ο τρόπος όμως που γράφει γι' αυτούς, εμάς τους αγωνιούντες αναγνώστες μας λυτρώνει.

Ηπειρωτικός Αγών
29 και 30/6/2002
(Σάββατο-Κυριακή)

ΤΟ ΤΑΛΕΝΤΟ
ΤΗΣ ΛΑΜΠΡΙΝΗΣ
ΜΠΑΤΖΙΟΥΔιάκριση για μία
Ηπειρώτισσα

Η Ήπειρος βγάζει και παιδιά ταλέντα ακόμα και στο κλασικό τραγούδι. Την είδηση μας τη δίνει ο φίλος της εφημερίδας κ. Άγγελος Κίτσος, την επιστολή του οποίου δημοσιεύουμε αυτούσια:

Κύριε Διευθυντά,

Από την πρωτεύουσα, στην οποία συνήθως καταλήγουν και εκεί... αναπλάθονται οι γενικοί ενδιαφέροντες ευχαρίστες και δυσάρεστες ειδήσεις, σας μεταφέρω από πρώτο χέρι μια πληροφορία που θα πρέπει να χαροποιήσει και να κάνει υπερήφανους όλους τους Ηπειρώτες.

Στη Μόσχα έγινε αυτές τις ημέρες ο γνωστός «Διεθνής Διαγωνισμός Τραγουδιού Τσαϊκόφσκι». Σ' αυτόν έλαβαν μέρος περισσότερα από 1200 διαγωνιζόμενοι, εκ των οποίων οι 800 περίπου απορρίφθηκαν προκαταρκτικά με μόνη την ακρόαση κασέτας.

Οι υπόλοιποι διαγωνισθήκαν σε ζωντανή ακρόαση. Ανάμεσά τους και σε ένα πολλά υποσχόμενο και σχεδόν αυτοδημιούργητο νεαρό κορίτσι από την Καρίτσα των Ιωαννίνων, η Λαμπρινή Μπάτζιου, η οποία κατέκτησε την 7η θέση και πήρε το Α' βραβείο για την ερμηνεία τραγουδιών Τσαϊκόφσκι. Η τελευταία διάκριση σημαίνει ότι τραγούδησε καλύτερα από τους υποψήφιους Ρώσους συναδέλφους της, το λαοφιλή συνθέτη τους.

Και δύο άλλες ενδιαφέρουσες λεπτομέρειες: Για πρώτη φορά με την Λαμπρινή Μπάτζιου διακριθήκε Έλληνας καλλιτέχνης στο διαγωνισμό Τσαϊκόφσκι. Επιπλέον η συμπατριώτισσα ήθελε πρώτη ανάμεσα στις δραματικές κολορατούρες που έλαβαν μέρος στη διοργάνωση της Μόσχας για τις οποίες φυσικά δεν υπήρχε ειδική διάκριση. Η Λαμπρινή με τις ευχές όλων μας προετοιμάζεται τώρα να συμμετάσχει στον διαγωνισμό «Αλφρεόντ Κρόουν» που θα γίνει από 1-6 Ιουλίου στη Μαγιόρκα, ενώ όταν βρισκόταν στη Μόσχα της προτάθηκε σημαντικός ρόλος στην παράσταση του Μάξβελ του Βέρντι που πρόκειται να ανεθεί τον ερχόμενο Μάρτη από την Αυδή κή σκηνή. Αυτή η ταλάντολη και θαρραλέα Ηπειρώτισσα, με το εκρηκτικό ταμπουράκι, θα έπρεπε να είχε βοηθηθεί περισσότερο και να αναδειχθεί στους αθηναϊκούς μουσικούς κύκλους, όπως της άξιζε.

Και να θυμούνται οι έλληνες αναγνώστες μας ότι η Λαμπρινή Μπάτζιου με την εμπειρία που απέκτησε είναι τώρα σε θέση να προετοιμασθεί κατάλληλα και να πάρει το Α' βραβείο στον μεγάλο Διαγωνισμό της Μόσχας, στον οποίο συμμετέχουν πολύ αξιόλογοι καλλιτέχνες και απόφοιτοι φημισμένων Σχολών από όλο τον κόσμο.

Με εκτίμηση
ΑΓΓΕΛΟΣ ΚΙΤΣΟΣ

(Από την εφ. «Η.Α.»)

Στιγμιότυπα

ΠΙΚ-ΝΙΚ ΣΤΟ ΔΙΚΟΡΦΟ

Σταύρου Συκιώτη

αποκαλεί— που φιλοδόξησε να δώσει την ευκαιρία στα μέλη και στους φίλους του να χαρούν μια μέρα εξοχής, αναψυχής, επικοινωνίας και χαράς. Κι ήταν πρόσωπα —αντιπροσωπευτικά θα έλεγα— απ' όλα τα γύρω χωριά. Ακόμα και η παρέα του κ. Δημ. Γκαράνη —οι Βρουσχωρίτες της Άρτας— ο οποίος, πολλές στιγμές, πότισε τα μάτια του με συγκινησιακά δάκρυα από πηγαία χαρά, γιατί ζούσε, ανέπνεε και διασκεδάζε σε Ζαγορισιοί χώρο.

Φυσικά, τη νότα της χαράς, του ενθουσιασμού και του γέλιου την έδωσαν τα νέα παιδιά, αγόρια και κορίτσια, που συμμετείχαν στα χορευτικά συγκροτήματα του Συνδέσμου. Ένωσα πως εκφράζουν την ΕΛΠΙΔΑ (αξίζει να γραφτεί με κεφαλαία γράμματα) για το αύριο της περιοχής του Ζαγορίου.

Εντυπωσιακοί οι ρυθμοί των χο-

ρών τους στα δημοτικά τραγούδια, που συνταίριαζαν με τους αντίστοιχους της παρέας του Γρηγόρη Καψάλη, που ήταν εκεί με όλον του τον εξοπλισμό και είχαν την ευκαιρία να παρουσιάσουν ένα «μουσικό παίξιμο» σε περιορισμένο σύνολο ανθρώπων και όχι σ' ένα πολύβουο ανοιχτό πανηγύρι.

Θεωρώ πως αυτή η «κλειστή» εκδήλωση του Συνδέσμου υπήρξε ιδιαίτερα επιτυχής. Εδωσε την ευκαιρία στα μέλη και στους όποιους Ζαγορισιούς να επικοινωνήσουν, να διασκεδάσουν, να ηρεμήσουν και να χαρούν τη στοργή και το χάδι της Φύσης, που αναζωογονεί το Είναι μας και γαληνεύει τα νευρικά μας κύτταρα και την ψυχή μας. Κι όταν μάλιστα, η Φύση είναι σ' όλη τη Ζαγορία πλαγιά του Μιτσικελιού και συγκεκριμένα του Δικόρφου —όπως είναι το επίσημο όνομά του—

Κυριακή 7 Ιουλίου. Ζεστή μέρα, καλοκαιριάτικη. Ευκαιρία για αναψυχή. Έτσι, κάπως, σκέφτηκε ο Πολιτιστικός Σύνδεσμος Ζαγορισιών στα Γιάννινα, κι αποφάσισε να δώσει την ευκαιρία αυτή στα μέλη και στους φίλους τους. Πικ-Νικ, λοιπόν, στην περιοχή του Δικόρφου. Μανασσιώτης ο Πρόεδρος του ο κ. Πολύβιος, γνώστης και λάτρης της Ζαγορίας πλευράς του Μιτσικελιού, αυτής της ανειπίτης σε βλάστηση, πράσινο και δροσιά περιοχής.

Το Ξωκλήσι της Αγίας Παρασκευής, κάνα χιλιόμετρο πριν το Δικόρφο, ήταν το σημείο σύναξης. Ένα μικρό σιαδράκι, πλάι στο Ξωκλήσι, σκιασμένο με πανύψηλους και φουντωτούς μαυρόγαβρους και ένα είδος πλατανίων, ήταν ένα φυσικό, παραδεισένιο σκηνικό. Το βαμβάκι, πράσινο ακόμα, χορταράκι, μας δέχτηκε με αγάπη, γι' αυτό περπατήσαμε, ξαπλώσαμε και χορέψαμε πάνω σ' αυτό. (Οποία βαρβαρότητα!)

Πικ-νικ (Picnic) λοιπόν σ' αυτήν την ειδυλλιακή δασώδη περιοχή. Χρησιμοποίησα τον Ξενικόν αυτόν όρο, επειδή κυριολεκτικά εκφράζει αυτό που ήταν αυτή η εκδήλωση του Συνδέσμου —«ζιαφέτι» την

ΕΙΚΟΝΕΣ ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΛΙΑ

«Α, μου κακουμοίρκα... απ' τουν άλσου σας απόλκαν;...»

Εκείνο το μακρινό ταξίδι—που σας έλεγα, κάποτε... Το δρομολόγιο το πρωτόγονο... το τριτοκοσμικό... το δρομολόγιο Γιάννινα - Ντοβρά, το βγάζαμε πέρα. Φτάναμεν αργά το δειλινό στη Ντοβρά. Όλη τη Τζιάρια την καλοκαιριάτικη, την τρώγαμεν στις Ασφάκες και στα Ροντοβάνια. Σκολασμός δεν είχε ο χωματοπέτρινος ανήφορος στο Μιταϊκέλι.

Και σαν πιάναμεν το δίπλα για τον κάμπο της Ντοβράς, μη νομίζετε πως ήταν κανάς σιασμός. Ασκόλαστος κι ο κάματος κι αυτός!».

Εδινε ο Γιαραμπής και φτάναμεν στην ΑρχοντοΝτοβρά.

Εκεί, μπροστά, στο Έμπα τώρα ήταν το τέρμα! Μισοκλείνω τα μάτια—τώρα—και ορθώνεται τα καστρόσπιτά της που αντικρίζαμεν, όσο καρτεράγαμεν να ξεφορτώσουν και να φορτώσουν τα μπλάρια, ύστερα, για το τρίωρο ταξίδι για το χωριό.

Κόσμος και ντυνιές καρτερούσε τους θ'κούς του!

Μοναχά για το Ανατολικό Ζαγόρι πήγαιναν απ' τη Μπαλντούμα και για κάμποσα άλλα που πήγαιναν από την Καλλιθέα, πέρα απ' το Καμπαϊάκι.

Όλοι οι αγωγιότες του Κεντρικού και Δυτικού Ζαγορίου, ήταν εκεί. Ήταν κι αυτοί που είχαν Ι.Χ. πράματα (έτσι έλεγαν τα φορτηγά ζώα). Πολλοί ήταν εκείνοι, που θα έφταναν στη Λαίστα και το Βρυσοχώρι... Παναίτιας μ'.

Εμάς, θα μας καρτερούσε, ο Χρήστος, θα κατφόρναί η Νίκη απ' το Βραδέτο, με το Μάρκο της. Η Νίκη η Ντακαβούκη η ηρωική μάνα... Χαλασιά σας παλιές Ζαγορίσιες.

Αν κι η Νίκη ήταν πιασμέν' αλού... τότε έρχονταν ο Κώτσιος, απ' τη Μπούλτση. Ο καλότατος, ο Κώτσιος που γλήγορα έφυγε απ' τον παλιοντυνιά.

Πάντα, συνοδεία με τον αγωγιάτη, έρχονταν κι η θεία μας η Βικτώρια, η χήρα από νεόπατρη, αδερφή της μάνας μας.

«Μη πας, μωρ Αλέξανδρε στ' Σμύρν'... καλά είμαστε... δε μας λείπει τίποτα». «Ασι να πάσω καναδυό χρόνια, άνξαν δλειές... συ στρατός μας προυχώρει για μέσα».

Κι ο καλός Αλέξανδρος απόμινι στ. Μ. Ασία, κι η θεία η Βικτώρια, τον καρτερούσε χρόνια και χρόνια... κι όταν στη Μεγάλη Ράχη φαίνονταν κανάς μοναχός τ'... η θεία... καρτερούσε να φανεί ο Αλέξανδρός της στο γκαλντερίμι

της πόρτας! Σαν έπαιρναν το τηλεγράφημα για την ποια μέρα βγαίναμεν, χωρίς να αλαφιάζονταν, κυραμάνια και θεία έκαναν το σιασμό τους. Εβγάζαν τους σελτέδες από την μεσάντρα και τους είχαν έτοιμους στους καναπέδες της κρεβάτας, μαζί με τα πάντα άσπρα σεντόνια και τα μαξιλάρια με το συμπλιο μαλλί και την νταντέλα, ένα φουρκί! Αγαπημένες μου ψυχές... γέρασα κι η φυγούρα σας κι ο αλτρουϊσμός σας, με συντροφεύουν...

Σαν φορτώνονταν τα σιέα μας, ξεκινάγαμεν για το ονειρεμένο μας χωριό. Πάντα στο καρβάνι μας ήταν κι ένα γομαρέλ μου... και γαντζωνόμασταν με χέρια και ποδιάρα από το σαμάρι, όλο φόβο και χαρά μαζί.

Παίρναμεν τον κατήφορο για τα λ'βαδάκια. Εκεί, στη βρύση ήταν η πρώτη στάση. Ξέραμεν τι θα γένονταν... Η θεία, θάλεγε «άντε κατσίσι κι πλύντι τα χέρια σας... να βάλλι μια χιαψιά στου στόμα... θα φτάκουμι αργά». Ήταν σούρουπο για τα καλά. Κιρκίδια ακούγονταν κάπου, τους απαντούσαν αλλα, εκεί, κοντά μας. Στον ουρανό είχαν βγει αστέρια. Κουδούνια ακούγονταν, από ζωντανά... Κι η θεία... έκανε τις κινήσεις που καρτερούσαμεν!

Ξεκρέμαν από το σαμάρι το ντρουβατσέλ' της... τον ανέλειπο σύντροφό της, όξω από το σπίτι! Ξέραμεν τι είχε μέσα. Την τσίγκινη λίμπα την βαθεία σωριαστή με αλευρόπιτα... σκεπασμένη με φύλλα από την περογλιά και δεμένη με την άσπρη πετσέτα. Αλευρόπιτα, με βούτρο από την ντομπολίστα, στρωμένη από πάνω, μ' ένα τόννο τυρί ντομπολίζμένο κι αρπαγμέν' λίγο, στο γάστρο το βλοημένο.

«Νόστ' τμα φάτι μην αλειφισι», έλεγε η θεία... κι εμάς γελούσαν και τ' αυτιά μας!

Αγαλλιάζαμεν που βγήκαμεν απ' το παλιαυτοκίνητο, αγαλλιάζαμεν για το πράσινο που αγναντεύαμεν... για τα κουδούνια... για τα κιρκίδια... για το νερό που σιουρνάρζι για τ' άστρα πουχάν βγει στον ουρανό για τις τατούλις που γλυκοκουβέντιαζαν (πάντα ήταν μεγάλη παρέα στον ποδαρόδρομο, ήταν κι απ' άλλα χωριά, ή ακόμα, και χωριανοί μας που έβγαίναμεν).

Να μη σας το κρύψω, η μεγάλη αγαλλίαση ήταν... που κάπου εκεί απέναντι, μακριά δεν φαίνονταν ήταν το χωριό κι η σιουρχτή

η αλευρόπιτα, μας αποσκόλναε από ευτυχία.

Κάποτε, ξεκινάγαμεν «Αϊ... σι... αναγκάσι... μας πήρινη νύχτα». Παίναμεν... παίναμεν και σκολασμός δεν είχε το ξεροπόταμο. Αν τύχαινε και κανα φεγγάρι...ε, τότε ήταν η μαγεία.

της Κούλας Χατζηγιάννη

«Μωρέ μαυρέλκα μην αποκοιμηθί» αυτό Ξέραμεν πως θα τ' ακούγαμεν συνέχεια, ως το χωριό. Σιγά μη κοιμώμασταν! Εμείς ρουφάγαμεν, τις γκβέντες όλες τους... κοιτάζαμεν να πάρουμε τορό για το τι συζητούσαν. Όλο το χρόνο ονειρευόμασταν αυτές τις στιγμές... τις γκβέντες τις ζαγορίσιες!

Εκεί, κάτω απ' το Σιομποτσέλι, μας αποχαιρέταγαν οι Σιομποτσελίτες, της λίγης σχετικά συννοδιότητας μας.

Η αγωνία μας ήταν πότε θα φτάναμεν στο ποτάμι να δούμε το γιοφύρι του κυρ-Αλέξ! Τότε το ποτάμι είχε και νερό. Είχε και το μύλο εκεί κάτω από το κόνισμα, που στέκονται τώρα οι Τουρίστες. Είχε και χωράφια και καλαμπόκια, και μυλά... που κάποιος που έμενε εκεί. Το Ζαγόρι ζούσε σε άλλους ρυθμούς.

Λένε, πώς, από σεισμούς, έγιναμ ρογμές στην κοίτη του ξεροπόταμου και δεν κρατάει νερό... χωνεύει μέσα... ποιος το ξέρει τάχα... Ύστερα από το γιοφύρι, παίρναμεν τον ανήφορο για το Κουκούλι ανεβαίνοντας τις ράχες. Εκεί κάπου, μας αποχαιρέτούσαν κι οι Μπαγιώτες, έστριβαν δεξιά, είχαν δρόμο ακόμα. Δεν μπαίναμεν μέσα στο Κουκούλι, χαιρετιώμασταν και με τους κουκλιώτες, έστριβαν αριστερά, είχαν φτάσει αυτοί. Εμείς ανφουρνάγαμεν εκείνη την ασκόλαστη ράχη, και βγαίναμεν στους Αη-Μνάδεις! Ένα ήταν το ξωκλήσι του Αη-Μηνά. Δεν Ξέρω για τους άλλους Ζαγορίσιους... αλλά οι Καπεσοβίτες τα θέλουν όλα στον πληθυντικό: στ' αμπέλια, στα σκούπρα... στα γίδια... στα χορτάρια... σ' Αη Λιάδεις και σ' Αη Θανάτζεις... ετς να χορταίνουν...

Και φάνκι κι του χουριό! Κόντευε να μας βγει η σκασμέν' η ψ'χίη... κι οι ράχες δεν σκόλναγαν... αυτή η Μεγαλ' Ράχ (παχύτοχου)! Να κι η Τσιούκα των δεκατοξιδων... να κι οι καρπίνεσι-εκεί κάτω ήταν η βρύση. Να κι ο Αη Θανάσης κρύφτηκε το χω-

ριό... λιγακόμα να το ζήτω φτάκαμεν. Ακούγονταν όλο το σιό όλο το χωριό ήταν ένα σόι. Μοναχά οι μάκες δεν θάταν στην στούμε, φτάκαμεν και φέτος! Χέρια μας τραβάν...μας κατβάζουν απ' τα πράματα. Κουρνιάζουμε σ' αγαπημένες αγκαλιές! Η Κυραμάνια είν' αυτή... είναι η αγαπημένη μυρουδιά της... μυρίζει αγαπητή και ξυνόμνηλο... απότα ρούχα της που ήταν μέσα στο σεπέτ... που πάντα είχαν ξυνόμνηλο στον πάτο του!

Οι αγαπημένες πρωτοξαδερφές μας, κι οι πρωτοξαδερφές της μάνας μας, κι η αδερφή της κυραμάνιας κουβαλάν στον οβρό τα τ' σάκια (δισάκια) και τους μποκτσιάνδες και τα καλάθια με τα σάα μας... και γένεται χαλασμός και είναι πανηγύρι γνωστό και πρωτόγνωρο... κάθε χρόνο. Μας καρτερεί το λ' γέν το χαλκοματένιο... να πλύνουμε τα ποδιάρα μας... η βρύση η τσίγκινη είναι κρεμασμένη στην κυδωνιά. Πλύνουμε χέρια και μούτρα.

Η τρίψιμα το ξυνόγαλο, μας καρτερεί στα τσιανακούλια τα εμαγέμε τα τριαντάφλα.

«Σύρτε να κατρίσι... μη κοιμηθί στην στρώματα» Ποτέ δεν είχαμεν κάνει τέτοιο ρεζιλί... είχαμεν γερά νεφρά! Θάναί δεκά η ώρα εμάς μας φαίνονται άγρια μεσάνυχτα.

Κάνουμε σταυρούς και προσευχές. Πέφτουμε στους σελτέδες που είναι εξαπλωμένοι στην κρεβάτα (για καλό και για κακό τα πατώματα, είχαν ζεματιστεί με βραστό νερό από τον φόβο των κόρωνων (κοριών)!

Γλάρωνουμε γιομάτα ευτυχία. Γύρω μας, αγαπημένες αδελφές, μορφέδες, μολογάν... μολογάν. Τ' ακούμε σαν παραμύθια.

Ακούμε αλυχτισμάτα... Τα γνωρίζουμε... Αυτή είναι η Λίζα της Γρήβινας... ο Τσιόπης του Μπαρτζώκα, ο Έκτωρ του Γιάνκου... να κι ο Ρίκος της Λούσιως. Αρχίζουμε να ονειρευόμαστε... το πρωί... κολοφωτιές περνούν όξω από το παραθύρι... τα κιρκίδια λύσσαζαν τα βλοημένα ποιο σ'κίλ' είν' αυτό; Το πρωί, Ξέρουμε ύστερα από την τρίψιμα γάλα γελαδινό-γίδνο και πρόβειο μαζί... με μια στάλα άλας. Θα παίρναμεν τα σοκάκια αρεντεύοντας.

Η θεία η Βγένω δε μας χρώσταγε καλό λόγο: «Α, μου κακουμοίρκα... απ' τουν άλσου σας απόλκαν; Χρόνια πριν και μετά τ' ακούγαμε.

ΜΝΗΜΕΣ
ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΛΙΑ

Καθώς καλοκαιριάζει κι η φύση οργιάζει κι ο νους κοντά σ' αυτή φτεροκοπά ασταμάτητα, άθελα—νοσταλγικά όμως—γυρίζει στα περασμένα.

Τότε που η μέρα ολόκληρη δεν μας έφτανε, καθώς η διασκέδαση ήταν ζωή και κίνηση κι όχι πλήρης υποταγή κι αποχώνωση στην τηλεόραση και το βίντεο, στην άνεση του καναπέ.

Τότε που τα χωριά μας γέμιζαν νεανικές παρέες σε διάφορες ηλιθίες και με διαφορετικά ενδιαφέροντα.

Απόψε, καθώς θολώνει και με

εύκολα.

Ιδιαίτερη τέχνη ήθελε το περίφημο πολυαρθρωμένο χέρι του Καραγκιόζη.

Τις φηγούρες τις κάρφωναμ πάνω από τη μέση, σ' ένα ξύλο με μια τσίτα (μικρό καρφί) και τις κουνούσαν αναλόγως.

Ετσι χτυπιόταν, κουβέντιαζαν αγκαλιάζονταν, υποκλίνονταν κι η αποχώρηση από τη σκηνή γινόταν αναγκαστικά με την πλάτη, πίσωπλώνοντας.

Η μίμηση της φωνής των διαφόρων προσώπων τα αστεία κι οι καρπαζιές έκαναν το πανευτυχές ακροατήριο να ξεκαρδίζεται στα γέλια.

Από την χιουριά «Ο Μεγαλέξανδρος και το φίδι»· παίζουν: 1) Μιχαήλ Ματθ. Οικονομίδης 2) Απύστος Αθ. Κρεμμύδας 3) Ηρακλής Ν. Τζόκας. (Από το βιβλίο του Μεν. Κικιόπουλου «Ελαφτόποπος (Τσεβέρκι) - Λαογραφία»).

ζώνουν απειλητικά οι ίσκιος, νοσταλγία εκείνη την πρόχειρη, την αυτοσχέδια, την άτεχνη παιδική παράσταση του Καραγκιόζη.

Οι ετοιμασίες άρχιζαν από μέρες. Ο αδελφός μου ο ζωγράφος ζωγράφιζε τις διάφορες φηγούρες—απαράλλαχτες όπως στο βιβλιαράκι—πάνω σε μουκαβά, σκληρό χαρτόνι από κιβώτια με γάλα, δυσεύρετα κι αυτά.

Ύστερα «κοπιδιάζαν» υπομονετικά τα σημεία που έπρεπε να κοπουν. Ακολουθούσε το βάψιμο, κι ύστερα ένωσαν τις αρθρώσεις με σπάγγο χαλαρά, δένοντας κόμπο κι από τις δυο μεριές, για να κινούνται

Δίπλα τα γνωστά βιβλιαράκια στίβα, τσαλακωμένα, γεμάτα κέρνους λεκέδες και μερικά φύλλα καμένα στην άκρη από τη λαμπάδα. «Ο Καραγκιόζης φούρναρης, αεροπόρος κι η Βεζυροπούλα, ο Μ. Αλέξανδρος και το καταραμένο φίδι».

Όλα τα λιανοπαίδια αλλά και μεγάλοι, ηλικιωμένοι ανήμποροι γι' άλλες διασκεδάσεις μαζεύονταν κι έκαναν γάζι.

Η παράσταση συνήθως δίνονταν στα σπίτια των καραγκιοζοπαϊχτών.

Στον Κρομ'δάτ'κο τον κήπο η μεγάλη γνωστή μυγδαλιά βοηθούσε στο σκηνικό. Έδεναν ένα σεντόνι κόμπο με σπάγγο από τις δυο άκρες

«Καλησπέρα... πέεερα για πέεερα»

τα στερέωναν στα κλωνάρια κι έτοιμη η σκηνή. Άλλωστε ο Εξάδελφός μου ο Αποστόλης ο Κρεμμύδας «ο Ντουβάς» ήταν ο κατ' εξοχήν καραγκιοζοπαίχτης.

Από μπροστά το «κοινό» καθισμένο σε σκαμνιά ή πέτρες ή ξαπλωμένο καταγής με το κεφάλι

της Ελένης Οικονομίδου-Δούβλη

ακουπισμένο στο χέρι, έτσι κι αλλιώς τρισευτυχισμένο, χωρίς γαρδιά και πατατάκια, καθηλωμένο με διάπλατα μάτια και μακάρια έκφραση, ρουφούσε κάθε λέξη.

Οι δεκάρες, το εισιτήριο «βραγκάνιζαν» στον τενεκέ και «εμψύχωναν» τους ηθοποιούς.

Από πίσω οι καραγκιοζοπαίχτες με τις φηγούρες στα χέρια και τα άλλα σύνεργα. Ο φακός ή η λαμπάδα αντικαθιστούσαν τον προβολέα.

Μόνιμο σκηνικό δεξιά το σεράι και ζερβά η καλύβα του Καραγκιόζη και τριγύρω σε διάφορες θέσεις ο Πασάς κι η Βεζυροπούλα, η Αχλαία και το Κολητήρι, ο μπαρμπα-Γιώργος κι ο Χατζηπαβλός κι ο Νιόνιος κι ο Σταύρακας και τόσοι άλλοι.

Ο Ντοβάς χαρισματικός, πανέξυπνος, ευρηματικός έκανε μοναδικά τις διάφορες φωνές, Καραγκιόζης και Βεληγκέκας κι ο Λάκης Κολητήρι και Χατζαβάτης κι ό,τι άλλο απαιτούσε το σενάριο. Άλλες φορές βοηθούσε κι ο Σταμάτης Εμμανουήλ και πολύ αργότερα προστέθηκε στην παρέα κι ο Ηρακλής ο Τζόκας.

Θυμάμαι σαν τώρα τη βείτσα τη Χόρη, μάνα του Ντοβά, που, κοντούλα κι αφράτη με ζωγραφιστό πρόσωπο και τα χέρια πάντα στα «λαγάρια» (στη μέση) έρχονταν ως τον κήπο ζωνμένη με την ποδιά και τα πατίκια κι όλο φώναζε.

«Τι νι τούτο το χαλ', κάθε βράδ' κι μια πλάκα (στήλη) Πού να τα βρούμι τα λιφτά; — Έκα (περίμενε) να 'ρθ' ο Νάσιος κι θα σ' δειρου 'γω...».

Ο Νάσιος με το άσπρο μουστάκι, μια ζήη ταξιδιμένος, χρόνια θυρωρός σε μια πολυκατοικία στην οδό Πειραιώς 4, γελούσε πάντα καλοκάγαθα και δεν μάλωνε ποτέ.

Απ' τα πολλά η λαμπάδα αναλάμβανε να φέρει εις πέρας την παράσταση, κι αυτή με οικονομία, φυλαγμένη από το μεγαλοβδόμαδο κόκκινη ή άσπρη, εξασφάλιζε τη φέξη στο σπίτι σαν σώνονταν το πετρόλαδο.

— «Κυρίες και κύριοι κι αγαπητά μου παιδιά, απόψε θα δείτε μίαν μεγάλην παράστασιν. Ο Μ. Αλέξανδρος και ο κατηραμένος όφις.

Εξέλθε κατηραμένε όφι, γιατί αν δεν εξέλθε εσύ, θα σε... εξέλθω εγώ...».

Πολλές φορές το σεντόνι γκορίζονταν απ' τη φλόγα ή άρπαζε φωτιά, γι' αυτό πάντα δίπλα ήταν μια λίτρα (κονσερβοκούτι με χερουλί) με νερό που εκτελούσε χρέη πυροσβεστήρα.

Τα ίδια γίνονταν άλλες βραδιές και στο σπίτι μου.

Πίσω απ' τ' αναγκαίο ήταν ένα κούφωμα του τοίχου ιδανικό για την αυτοσχέδια σκηνή.

— «Αι να ιδώ, δεν άφκισ σιντόν' για σιντόν' μι τί θα τλιχτούμι; Ο πατέρας δεν έχ' δ' λιά» μάλωνε τρυφερά τον αδελφό μου η μάνα μου.

— «Άξιο χαλ', δεν πάτι κι σ' άλλα σπίτια, Παναί' μ' μωρ' Παναί' μ'...»

— «Έτσ' γουστάρου» αποκρίνονταν πεισματικά εκείνος.

Στο διάλειμμα, ή σε κάτι απρόοπτο κι απρόβλεπτο έπαιζε και φυσσαρμόνικα, για να ηρεμήσει το κοινό και καθώς την γέμιζε σάλια όλο την χτυπούσε προς τα κάτω. Τα μικρά τριγυρνούσαν περιεργα, πήγαιναν να δουν τι είναι πίσω απ' το πανί και δυσκόλευαν την παράσταση. Η βροντερή φωνή του Ντοβά γρήγορα επέβαλε την τάξη.

— «Κάτσε κάτω και τσιμουδιά, γκουτζιουλμένε».

Γέλια, χάχανα, αυτοσχεδιασμοί άλλη σχολή θεατρική αυτή, κι αλησιόνητες βραδιές.

Θα 'κανα έκκληση στον Ντοβά, στον Λάκη τον Κάκκο και στον Ηρακλή να μας παίξουν φέτος έστω για μια βραδιά Καραγκιόζη κι ας είχαν αλλοιωμένω τώρα πια με γένια, μουστάκια, κιά και γαλιά της ηλικίας.

Άλλωστε όλα τα σύνεργα τα φυλάει ο Μιχαλάκης στο μουσείο.

«Κυρίες και κύριοι κι αγαπητά μου παιδιά,

Η παράσταση έλαβε τέλος».

Οι δέκα χιουριότεροι τύποι του Καραγκιόζη: 1) Ο Πασάς 2) ο Σιουρ-Διονύσιος (Νιόνιος) 3) ο Μορφονός 4) ο Χατζηπαβλός 5) ο Καραγκιόζης 6) ο Μπαρμπαγιώργος 7) ο Κολητήρι 8) η Βεζυροπούλα 9) ο Βεζιός 10) ο Βεληγκέκας (Δερεβέντας) και το σεράι (Από τη Μεγάλη Ελληνική Εγκυκλοπαίδεια, εκδ. Παύλου Δραγνάνη 1926-1934). (Από το βιβλίο του Μεν. Κικιόπουλου «Ελαφτόποπος (Τσεβέρκι) - Λαογραφία»).

Λαογραφικά σύμμικτα περιοχής Μονοδενδρίου

**Αδηροσίεστα ανέκδοτα περασμένων
εποχών «έγιναν και μολογούνται»**

1. Φλεβάρη μήνα ένας κλάδευε την περγουλιά (=κληματαριά) κάποιας συγχωριανής μας, που ο άντρας της έλειπε σε ταξίδι.

Την ώρα που κλάδευε ανεβασμένος στη σκάλα, τον ρωτάει η νοικοκυρά:

— Μωρ' αφέντ' δεν μου λες ποια μάτια αφήνεις (εννώντας τα μάτια, «τους οφθαλμούς» των βλαστών) και πόσους κόμπους; (= γόνατα των βλαστών).

του ΣΑΒΒΑ ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Κι ο θυμόσοφος κλαδευτής της απαντάει:

— Όποια μάτια με κοιτάζουν δεν τ' αφήνω κι όσους κόμπους βρω τους λύνω (ο νούν νοείτω). Υπόψη δε πως στα παλιά χρόνια τα γυναικεία εσώρουχα συγκρατιούνταν με κορδέλλες δεμένες σε κόμπο.

Ύστερα από την πιπεράτη αυτή απάντηση η νοικοκυρά έμεινε άναυδη, κατακόκκινσε και έσπευσε να τρυπώσει μέσα στο χαγιάτι του σπιτιού της, μη θέλοντας να συνεχιστεί μία τέτοια συζήτηση.

2. Στα χρόνια της μετανάστευσης των Ζαγορισίων, ένας ταξιδεμένος συμπατριώτης μας έγραφε στη γυναίκα του από την Αίγυπτο:

«Με τον επιφέροντα την παρούσα μου θα λάβεις σε μετρητά εννιά -9- να-πολεονία και «ορβουάρ». Είναι για να ντύσεις και να ποδέσεις τα παιδιά».

Δεν άργησε να πάρει την απάντηση από τη γυναίκα του:

«Επήρα τα λεφτά και να είσαι καλά, μα το ορβουάρ θα λησμονήσεις φαίνεται να μου το στείλεις. Αν είναι ανάγκη στείλω μου με την πόστα (= το ταχυδρομείο).

Σημείωση: Ο συμπατριώτης μας θέλοντας να δείξει πως έμαθε τα γαλλικά, τα έκαμε «μούσκεμα».

«Ορβουάρ» (σωστή προφορά ορβουάρ) στα γαλλικά σημαίνει καλή αντάμωση, «εις το επανειδείν» στη λογία γλώσσα.

3. Άλλος ένας συμπατριώτης μας ταξιδεμένος στην Αίγυπτο, σαν γύρισε στην πατρίδα ύστερα από πολλά χρόνια, συμπεριφέρονταν στους συγχωριανούς του με μία έπαρση, που την έδειχνε καθημερινά με τις επιτηδευμένες κινήσεις του και τον τρόπο ομιλίας του. Γι' αυτό όταν πρωτοσυνάντησε την ηλικιωμένη θεία του και πήγε να τη χαιρετήσει της λέει:

— «Καλημέρα μαντάμ» Καλούσιω, «καλώς σε βρήκα», και άπλωσε το χέρι του για χαιρετισμό, όταν έκπληκτος βλέπει τη θεία του αγριεμένη να του απαντά:

— «Αίντε π' θα μου πεις μαντάμ εμένα. Μαντάμ να πας, να πεις σε καμμία άλλη π' έφέρεις. Αυτά ήρθες να μας φουρνίσεις από τα ξένα».

Κόκκαλο ο δικός μας. Έσκυψε το κεφάλι και έστριψε να φύγει, μη μπορώντας να εξηγήσει το απροσδόκητο φέροισμο της θείας του. Δεν υπολόγισε, πως οι γυναικες του παλιού καιρού την ξενόφερτη λέξη μαντάμ την εξαλάμβαναν με τη σημασία που αποδίδονταν στις γυναίκες ελευθερίων ηθών.

Σ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Από τη Λαϊκή μας παράδοση

Η ΚΑΡΑΜΠΕΡΙΑ

Θα ενθυμούνται ίσως πολλοί ακόμη την κλάσιν εκείνην των ανθρώπων ήτις έξη εν Ιωαννίνους μέχρι του 1895 όλως ιδιόρρυθμον βίον, η οποία τας μεν εργασίμους ημέρας ετρέπετο· περί τα χειρωνακτικά έργα, είτε περιποιημένη τα λαχανικά των μπουστανίων σκάπτουσα και σκαλίζουσα, είτε εργαζομένη εις τα τσαρουχάδικα και ταμπάκια· τας δε εορτάς, αμεριμνώς δια την αύριον, παν ό, τι είχε κερδίσει καθ' όλην την εβδομάδα, εδούσαν την ημέραν εκείνην. Ενδεδυμένη την λευκήν και λάμπουσιν εκ καθαριότητος φουστανέλαν και φορούσα υπεργράνως στραβά τον επίσης λευκόν πάντινον σκούφον, οπόταν δεν σχολοιέτο εις τον πετροπόλεμον με τα Τουρκόπουλα εις τους λόφους του Τζίμη ή εις τα Λακκώματα, εκάθητο το δέλι εκάστης Κυριακής, κατά ομάδας (παρέας) εις τα Εβραϊκά μνήματα περί τα σπητάρια η εις τα περί τα προάστεια ρακοπωλεία, και ετραγώδει δημοτικά λυρικά ή βακχικά άσματα ή κοινή ή αυτοσχέδια της ίδιας στιγμής. Συνήθως διηρείτο η παρέα εις δύο χορούς και επενόε στιχολόγια κατ' ερωταπόκρισιν. Εις την τάξιν ταύτην οφείλονται τα λιανοτράγουδα, τα οποία περιείχον όλαι αι παλαιότεραι συλλογαί ασμάτων, και τα οποία ετραγουδούντο υπό πάντων.

Η τάξις αυτή είχε μεγάλην αναλογία με τους Μπουέμ των Παρισίων, διαφέρονσα όμως ουσιωδώς κατά τους πόθους, και τα ευγενή ιδεώδη. Γνωστή υπό το όνομα Τσουήρηδες και Μπαντίδοι, είχε πολλές αρετάς, όλον τιμωότητα, ιδεώδεις πόθους, άκρaston πατριωτισμόν και ιπποτικόν χαρακτήρα. Διεκρίνετο δε κατ' εξοχήν δια το μίσος της κατά των Τούρκων, μεθ' ών συνεπλέκτο βοηθούσα τα χριστιανόπουλα εις τον πετροπόλεμον. Πολλάκις ελάμβανον μέρος και άνδρες Τούρκοι. Οσάκις δε η Χωροφυλακή (τσαντάριδες) επεχείρει να τους καταδιώξη, ηνούντο οι διαμαχόμενοι και έτρεπον αυτήν εις φυγήν.

Κατά τον πετροπόλεμον οι περίεξι λόφοι ήσαν πληρωμένοι θεατών, οι οποίοι με τας θορυβώδεις φωνάς των ενεθάρουνον και παρώρουν τους λιποφυχόντας. Οι μαχόμενοι πρώτον μεν ε πολέμου με λίθους προβάλλοντες αντι ασπίδος την κάππαν (κοντοτζούπι)· όταν δ' επλησίαζον ρίπτοντες τας κάππας ελάμβανον το κοντόξυλον (μαγκούραν) και ήρχίζον τύπτοντες και τυπτόμενοι, έως ου κατά την δύσιν του ηλίου διελύοντο, αν μη πρότερον τα Τουρκόπουλα δεν ετρέποντο εις φυγήν.

Η τάξις αυτή ήξαστο ελαττωμένη από το 1866 και βαθμυδόν εξέλιπε, διότι εις πάσαν επανάστασιν ελάμβανε μέρος, ως και εις τον ατυχή πόλεμον του 1897. Τελευταίον λείψανον είχε παραμείνει ο Τζάρας, αλλά και ούτος απέθανε μετά την ανακατάληψιν των Ιωαννίνων.

Ποίον είνε το έτυμον της λέξεως μπαντίδος, οι σοφοί μας διδάσκαλοι θα μας το είπουν μίαν ημέραν, όταν καταπαύση η γλωσσική διαμάχη, ήτις εξεδίωξε βαθμυδόν εκ των σχολείων μας πάσαν περί τα πάτρια έρευναν, και αφεθύνον απερίσπαστοι εις την μελέτην της ιστορίας και των εθνικών παραδόσεων. Το καθ' ημάς, καίτοι αναρμοδίους, σπειδόμεν να δηλώσωμεν—διότι δεν υπάρχει Ρωμηός όστις να μη έχη ιδέαν περί οιοιδήποτε πράγματα—ότι η λέξις μπαντίδος, ουδεμίαν σχέσιν έχει με τους Ιταλούς banditi. Ίσως είνε λείψανον των μισθοφορικών εθελοντικών ταγματών, τα οποία κατήριττε και συνεκράτει η Ενετία άλλοτε.

Μεταξύ των πολλών ασμάτων των μπαντιδων, σώζεται το κατωτέρω δημοσιευόμενον, όπερ ετραγουδείτο μέχρις εσχάτων εις πάσαν διασκέδασιν υπό των ευθυμούντων και των οργανοποιικών (γύφτων) και όπερ αντικατεστάθη δυστυχώς δι' άλλων ενδεικτικών

του εκφυλισμού και της μαλθακότητος. Και αυτός ακόμη ο στρατός μας, επιστρέφων από τα γυμνάσια, κανονίζει το βήμα του με το «Γκούνα, Γκαφαγκούνα», ή με το «βάρακα θέλω ν' αρματώσω κτλ.» δι' αυτών φρονιματίζεται το πλήθος και ανδρίζεται ο εθνικός στρατός!! Το «Μαυρ' είν' η νύχτα 'ς τα βουνά» ή το

υπό Νέστορος Γεωργίτη

«Στη μέση το σπαθί μου κτλ.» αν δεν ελησμονήθησαν, ερρίφθησαν όμως εις τον κάλαθον των ακρήστον! Ούτω τουλάχιστον φρονεί η νέα γενεά να διαπλάσσει τον εθνικόν χαρακτήρα.

Το άσμα της Καραμπεριάς, όπερ απέστειλεν ημίν ο εκ των προκρίτων της νήσου Ιωαννίνων κ. Λάπτας, δημοσιευόμεν ως διαγράφων σελίδα τινά του εθνικού βίου των μπαντιδων ή τσουήριδων. Σημειωτέον δε ότι ο τίτλος του μπαντιδον εθεωρείτο ευγενέστερος του τσουήρη.

*Καραμπεριά ξεκίνησε να πάη για τον Πόρο
κυττάζουν της σαρκούλης των δεν είχανε κούρο'.
Εμπήκαν στο κρασοπουλειό του Πέτρου του Τζωβέλλα.*

*πήραν ρακί της φάμπρικας γιομίζουν μια βαρέλλα
επήραν κι ένα φόρτωμα παληό κρασί λιασμένο
γυρεύ' να τον πληρώσουνε, δεν έχουν τσακισμένο.
Τού' νάναν ένα μύλογο για 'μέρης δεκαπέντε
πιστεύω να μην τάλαβε ούτε μ' είκοσι πέντε.
Τα φόρτωσαν, τα πήγανε, τα δούσαν του Νησιώτη,
κι όσο να πάν' στο σκάλωμα τους έμειν' ένα μπότι.
Εμπήκανε στο σκάλωμα κι εβγήκανε στο χάνι
και 'τραώθηκαν στον πλάτανο να πιούνε και να φάνε.
Είχαν μεξέδες λογασιούς αγνούρια και ντομάτα
και κολοκύθια άγουρα και ρεπανοσαλάτα.*

*Πέρνονταν φαγί μια σκοταριά, γκιάσα μια παληογίδα
όρκο σας κάνω στον θεό χειρότερη δεν είδα.
Αρχίνησαν να τραγουδούν όλοι με την αράδα
τραγουδία καραμπέρικα όλα με νουτιμάδα.*

*— Γινά μας, κρασοπατέριδες να ζήση το κρασί μας
Και την αμέθουγη ζωή να χαιρώντ' οι εχθροί μας.
— Καλώς να σ' εύρω, Φοίργα μου — Καλώς το Μπουμπιλή*

*κορώνα της Καραμπεριάς των κρασοπουλών στηλη
— Είδα προνές στον ύπνο μου πως πνήκα στο βογένη,
να ξέρετε μωρέ παιδιά, πολύ κρασί θα γένη.
— Είδα κι' εγώ πως' βρέθηκα μέσα σε μια νταβέρνα
και κολυμπούσα το κρασί σε μια μεγάλη στέρνα.
— Θέ μου μεγαλοδύναμε, ριτζιά μεγάλη σ' κάνω
σ' ένα βαγένη με κρασί, επάνω να πεθάνω.
— Θέ μου, επέτο τα κρασιά χιλιάδες ν' αβγατίσουν
βαγένια, στέρνης και καδιά όλα να ξεχειλίσουν.
— Θέ μου μεγαλοδύναμε, μια χάρι σου ζητάω
να γείν' η λίμνη μας κρασί κ' εγώ να κολυμπάω». Σηκώθηκαν να φύγουνε, λογαριασμό ζήτάνε,
και σαν τον έφερε' ο χατζής τα έξοδα τηράνε:
βρήκαν τα έξοδα πολλά κι απάνω στους καυγάδες
να κι ο Νησιώτης έρχεται γυρεύει τους παρόδες.
Και το Νησιώτη και Χατζή για να τους ησυχάσουν
υπόσχοντ' απ' τα Γιάννινα τα χρήματα να μπάσουν.
Στέλλουν γραφή στα σπήτλια τους πως βρίσκονται στο χάνι*

όλοι γυεροί και σίγουροι και πίνουν και γλεντούν...

(Από τα Ηπειρωτ. Χρονικά έτη 1927 τεύχος 3ο) με τη φροντίδα Βασ. Αρχιμανδρίτη

1) κερίατιον.

Μια παλιά διαμάχη Δοβράς και Μπούλτσας για το νερό

Στο μαγαζί-καφενείο του πατέρα μου στο χάνι, έχω ακούσει για μια φιλονικία των δύο γειτονικών χωριών.

Τα δύο Ζαγοροχώρια την εποχή εκείνη 1927-1929 είχαν κηρύξει πόλεμο μεταξύ τους, εξαιτίας του νερού.

Οι Δοβριανίτες άνοιξαν φρεάτιο (πηγάδι) στην τοποθεσία παρασπόρι λειβαδάκια, σε χώρο που ανήκε στην Μπούλτση.

Κατά μαρτυρίες από αξιόπιστους Ασπραγγελιώτες και Ελατινούς που είχαν στέκι το καφενείο είχα ακούσει αρκετές συζητήσεις γύρω από αυτή τη διαμάχη.

Το χωριό μου η Δοβρά τότε ήτο από τα πιο άνυδρα χωριά του Ζαγορίου. Εν αντιθέσει με τη Μπούλτση που ο τόπος της είχε νερό. Ενώ ο δικός μας της Δοβράς που το πέτρωμα είναι ασβεστολιθικό δεν είχε νερό.

Η Δοβρά τότε εξοικονομούσε νερό από τα τρία πηγάδια που υπάρχουν και σήμερα: Παλαιοπηγάδο, πλησίον της Παναγίας στην είσοδο του χωριού, το κεντρικό πηγάδι κάτω από τον ξενώνα του Βασίλη Λαδιά και λίγο πιο πάνω το τρίτο πηγάδι, δίπλα από τα Κουταβίτσια. Υπήρχαν και υπάρχουν στέρνες σε αρκετά σπίτια στον πάνω μαχαλά, όπως και γύρω από το χωριό, διάφορες μικρές βρύσες, που μετά από την πρόοδο της τεχνολογίας και την εξοικονόμηση νερού έχουν ξεχαστεί.

Όπως η βρύση Γκογκάκη, Μουχτάρη (Ελάτης-Ασπραγγέλων), ο Σιόποτος στο μέσον του παλαιού Ροδοβακίου· που τον μνημονεύει στη διαθήκη της η αείμνηστος ευεργέτιδα από τη Βίτσα ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΠΑΠΑ-ΖΟΛΟΥ το 1884. Οι κορίτες στο δρόμο, μονοπάτι για το Μοναστήρι μας, η βρύση στο Βαθύλακκο, νομίζω οι πιο μικρότεροι στην ηλικία από μένα και τα σημερινά Δοβριανιτόπουλα δεν θα γνωρίζουν τα περισσότερα, πού βρίσκονται αυτές οι μικρές βρύσες-πηγές.

Εκτός βέβαια από την Βρύση-Πασιά στο 23ο χιλ. του δρόμου Ιωαννίνων-Αρβανιτιάς, όπου παλαιά υπήρχε το χάνι Βαραδίνη, σήμερα τα φαγάδικα του Αποστόλου και Μαντζούκα.

Οι Δοβριανίτες προσπαθούσαν, ενεργούσαν να εξασφαλίσουν νερό, με προσωπική εργασία. Τότε πρόεδρος ήταν ο Βασίλης Γ. Γκιζάς και είχε συμβούλους τον Κώστα Τσαπάρα, Στέφανο Μαρούτες, Τάκ-Κομπόρο του Θ. και τον μπάρμπα Νικολάκη Οικονόμου.

Με χειρωνακτική εργασία, κασμάδες, φκιάρα, λαστούς και καροτσάκια, άνοιξαν πηγάδι σε χώρο Μπουλτζάτικο· (Η εποχή εκείνη δεν είχε προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άλλες χρηματοδοτήσεις όπως σήμερα, τότε δεν υπήρχαν χρήματα).

Μόλις όμως το πήραν (χαμπάρι) είδηση, οι Μπουλτζάτες αντέδρασαν δυναμικά.

Στη θέση Καμάρες οι Μπουλτζάτες φύλαγαν, για να μην τελειώσει το άνοιγμα του πηγαδιού. Στη διαμάχη αυτή του καυγά (πόλεμο), μεταξύ των δύο γειτονικών χωριών, πρωτοστατούσαν οι τότε ζητροί.

Η Μπούλτση, είχε και μάνα και πατέρα. Μάνα ήταν ο Στέφανος, ενώ

Σπινο-λαλήματα...

Τα ραδιοσήματα έρχονταν από τις ακρώρειες της Ασπράκας. Αναταραχή στην πτηνοπαρέα. Πότε-πότε τα εριτζανά μας επισκέπτονται. Άντε τώρα να εμβαθύνεις σε ηλεκτρονική υψηλή Τεχνολογία. Εμείς με τα λαλήματά μας επικοινωνούμε. Λαλήματα σ' όλες τις νότες και τους χρωματικούς ήχους. Σε ποικιλία μηνυμάτων γιορτασμού, χαράς, συμπράστασης, πένθους...

Ο ζήπιος της παρέας βάλλθηκε ν' αποκρυπτογραφήσει το μήνυμα. Κάποια στιγμή έδωσε το σύνθημα: Ξεκινάμε. Ήταν σαν εντολή, χωρίς απορίες. Από την πλαγιά τ' Ουρουϊνίκου ροβλόησαμε προς το Βοιδομάτι. Ωραία περιοχή κρητοάλλιαμε νερά. Δεκάδες πετούμενα μας καλωσόριζαν στο διάβα μας. Μ' ένα φουντιωτό, ολάνθιστο κλαδί αγράμπελης, απ' την κοίτη του ποταμού, πήραμε το δρόμο προς το Πάπιγκο. Χωρίς καγκέλια και ανηφόρες. Για μας οι αποστάσεις στον ορίζοντα είναι ευθείες γραμμές.

Κόσμος πολός στον Αϊ-Βλάση και το κοιμητήρι του Αϊ-Νικόλα. Σα μείναμε μόνοι μας, περιτριγυρίσαμε την άσπρη ταφική πλάκα κι εναποθέσαμε πάνω της την άσπρη αγράμπελη συνταρίαζαν με την Φύση. Η άσπρη πλάκα, η άσπρη αγράμπελη συνταρίαζαν με την άσπλη ψυχή του Δημήτρη Μ. Πρωτοσύγκελον. Αυτό το όνομα διαβάσαμε γραμμένο στον τάφο. Η βουβή έκφραση των βράχινων Πύργων της Ασπράκας, κατέναντί μας, έσμιξε με τη βουβή παρουσία μας στον τάφο του. Με μια χαμηλή συγχροδία τιτβίσαμε ομαδικά το «Αιώνια η Μνήμη».

Σ π ί ν ο ς

πατέρας ήταν ο Γούσιος.

Εκτός βέβαια από τους δύο προαναφερθέντες στη διαμάχη αυτή (τον πόλεμο) έλαβαν μέρος όλοι οι Μπουλτζάτες:

Μενέλαος, Ντισίδης, Φερούκας, Προφύρης, Σκαρβέλης, Καπόπουλος, Τσόνιδης, Βάσιος, Τσούβαλης, Θεοχάρ-Κουμένικας, Τάκ-Κομπόρο του Θ. Θεόδωρος Σαρρέας, Λέμον, Κανέτσιος, Σιάκας, Γούλας, Βαγγέλης, Παπατσέφος. Και οι τότε νεαροί Τάσιος Οικονόμου και Τσουρήης.

Οι Μπουλτζάτες στη θέση καμάρες, οι Δοβριανίτες απέναντι, από Άγιο Αθανάσιο μέχρι τα υπολείμματα του Νταμαριού (σπαστήρα) της MOMA.

Οι ζηρότεροι των αντιμαχόμενων έρχιναν με τους τότε γκράδες ή τσεφάδες και τουφεκίες στον αέρα.

Υπήρχε μίσος θανάσιμο, οι σκληροί ήταν θεριά ανήμερα ενώ οι επαγγελματίες και πολλοί άλλοι ήταν συμβιβαστικοί και προσπαθούσαν να βρεθεί κάποια λύση.

Το πείσμα μεγάλο, το πηγάδι μπαζάβικο.

Η τότε μαρτυρία των θαμώνων, χωριανών μου και Ελατινών, στο μαγαζί-καφενείο στο χάνι, και ορισμένα δημοσιεύματα του Βύρωνα στο «Ζαγόρι μας» για το νερό, με οδήγησαν για έρευνα στα Γενικά Αρχεία του Κράτους, επειδή όπως είναι γνωστό, τόσο η Δοβρά όσο και η Μπούλτση κήκκαν το 1943, από τα Γερμανικά Στρατεύματα κατοχής, και δεν υπήρχαν στοιχεία. Από την έρευνά μου στα Γενικά Αρχεία του Κράτους, βρήκα την αλληλογραφία της τότε εποχής.

Η διαμάχη έφθασε τότε στη Γενική Διοίκηση Ηπείρου και στο υπουργείο Εσωτερικών.

Οι Δοβριανίτες αρχικά κατόρθωσαν να απαλλοτριώσουν τον τόπο / το μέρος που είχε γίνει το πηγάδι· την απαλλοτρίωση υπέρ της Δοβράς την υπογράφει ο τότε υπουργός εσωτερικών Γ. Μαρής· ημερομηνία 11 Φλεβάρη 1928, αιτιολογικό δημόσια ωφέλεια.

Το Γενάρη όμως του επομένου έτους 1929, οι Μπουλτζάτες κατορθώνουν και ανακαλούν την απόφαση του υπουργείου· ο υπουργός άλλαξε (φαίνεται να έγινε ανασχηματισμός) είναι ο κ. Ζαβιτσάνος.

Στο διπλωματικό σκέλος έλαβαν μέρος και άλλοι: Μιχ. Μάνθος, Απ/λος Εξάρχου, Ιωάν. Φερούκας από την Ελάτη και από την Δοβρά Γούλα-Γκωλέτσης, Θωμά Μαλετισίδης και Θεοχάρης Καμτσίκας.

Υπήρχε έγγραφο στα Γεν. Αρχεία του Κράτους με ημερομηνία 3 Ιουλίου 1928 που γράφει τα εξής:

Οι κάτωθι κοινότητες Ζαγορίου αντιπροσωπευόμεναι παρά των κ. προέδρων αυτών,

Λαμβάνουν την τιμήν να βεβαιώσωσι ότι τα κατασκευασθέν πέρυσι φρέαρ παρά της κοινότητος Δοβράς και επί των συνόρων Μπούλτσας-Δοβράς, ήδη δε απαλλοτρώθεν διά νόμου παρά του Σεβαστού υπουργού Εσωτερικών.

Τυχάνει λίαν απαραίτητον διά τας ανάγκας της κοινότητος Ασπραγγέλων (Δοβράς).

Επειδή δε ευρίσκεται σε σημείον της κεντρικής οδού Ζαγορίου, θέλει αποβεί διά των θέσεών του, απείρως ευεργετικό διά τους καθημερινούς διερχομένους εκείθεν Ζαγορισίους.

Ευπειθεστάτοι

ο πρόεδρος	Κουκούλιου	Θεόδ. Σταύρου
»	Καπεσόβου	Υπογραφή δυσαναγνώστη
»	Τσεπελόβου	Χ.Α. Δούβαλης
»	Σκαμνελίου	Κ. Σουκουβέλος
»	Λάιστης	Υπογραφή δυσαναγνώστη
»	Βίτσας	Παπαζωγλου
»	Ηλιοχωρίου	Υπογραφή δυσαναγνώστη
»	Μονοδενδρίου	Θωμά Πανταζής
»	Κάτω Πεδινών	Θωμάς Σουσιόπουλος
»	Άνω Πεδινών	Κων/ντίνου Ξάνθου
»	Σιοποταλείου	Ιωάν. Γκαστής

Διότι από τις υπογραφές υπάρχει και η σφραγίδα των τότε κοινοτήτων.

Δυστυχώς τα Γενικά Αρχεία του Κράτους δεν επιτρέπουν την φωτοτύπηση των πολυτίμων αυτών εγγράφων, επιτρέπουν μόνον την φωτογράφηση. Αυτά για εκείνη την δύσκολη κοπώδη και φταχχέα εποχή. Σήμερα χάριν της τεχνολογίας και των ενεργειών των αξιωματικών της περιοχής το χωριό μας έχει νερό. Γενναϊόδωρος ο δήμαρχός μας το μοιράστηκε και με τα άλλα, τοπικά διαμερίσματα. Εκείνο όμως που λείπει είναι οι άνθρωποι! Ερημώσαμε από ντόπιους, τα χωριά μας, κάθε πέρυσι και περισσότεροι κάθε φέτος και λιγότερο.

Ιούνιος και γύρω στη μεγάλη πλατεία μας η αφεντιά μου, ο γέρο λόγιος με το ραβδί και πολύ λίγοι, αναπολούμε τους παλαιότερους χωριανούς μας.

Δοβρά Ιούνιος 2002

Μιχ. Γ. Κομπ.

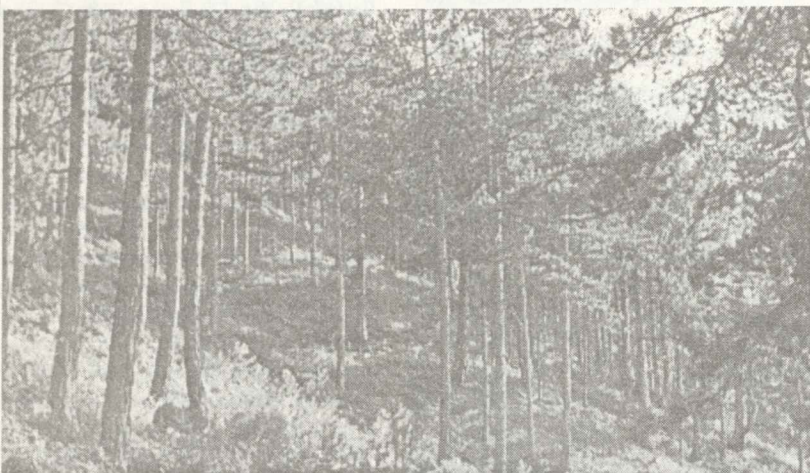

Με τον τρόπο που προωθείται η δημιουργία του

ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΙΚΟ ΓΙΑ ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΠΑΡΚΟ Β. ΠΙΝΔΟΥ!

Στα Ευρωπαϊκά Δικαστήρια προσφεύγουν φορείς και κάτοικοι

Πάρκο ναι, αλλά για ποιούς;
Είναι το ερώτημα που θέτουν οι κάτοικοι του Ζαγορίου

Ασύμφορο και καταστροφικό για το Ζαγόρι είναι το Σχέδιο Προεδρικού Διατάγματος για την ίδρυση Εθνικού Πάρκου Βόρειας Πίνδου!

Αυτό είναι το συμπέρασμα της ευρείας σύσκεψης που έγινε το Σάββατο στις Φραγκάδες, ύστερα από πρωτοβουλία του Κυνηγετικού Συλλόγου.

Σε ψήφισμα που εκδόθηκε, γίνεται λεπτομερής αναφορά στις αρνητικές επιπτώσεις που θα έχει η δημιουργία του Εθνικού Πάρκου με τις σημερινές προϋποθέσεις και ταυτόχρονα ανακοινώνεται ότι θα γίνει προσφυγή στα Ευρωπαϊκά Δικαστήρια.

Στη σύσκεψη παραβρέθηκαν περίπου 500 κάτοικοι της περιοχής, εκπρόσωποι Δήμων, Φορέων και Συλλόγων ενώ οι βασικοί λόγοι για τους οποίους απορρίπτεται το Σχέδιο Προεδρικού Διατάγματος, είναι οι εξής:

- «Περιέχει ασφυκτικούς περιοριστικούς όρους που νεκρώνει κάθε δραστηριότητα των κατοίκων του Ζαγορίου-Κόνιτσας-Μετσόβου και Γρεβενών.
- Περιορίζει δραστικά την εκμετάλλευση των δασών, τη γεωργία και την κτηνοτροφία, που είναι οι παραδοσιακοί οικονομικοί πόροι, και μέσα διαβίωσης των Ζαγοριστών.
- Στις ήδη υπάρχουσες δυσβάσταχτες απαγορεύσεις για την οικοδόμηση, προσθέτει κι άλλες ακόμα απεχθέστερες. Δεν προστατεύει τα παραδοσιακά χωριά μας, τουναντίον τα απειλεί με μαρασμό και σβήσιμο, αφού προβλέπει μονάδες αναψυχής έξω από αυτά.
- Δεν προστατεύει τις υπάρχουσες ιδιοκτησίες μέσα στα όρια (κοινοτικές και ιδιωτών), και τουναντίον επεμβαίνει αντισυνταγματικά σε αυτές υποδεικνύοντας με απαράδεκτο τρόπο την εκμετάλλευση αυτών και κατ' επέκταση τους οδηγεί στην αστυφιλία.
- Απαγορεύει το κυνήγι που αποτελεί μοναδικό εργαλείο προστασίας της χλωρίδας και πανίδας του τόπου μας. Επίσης ότι είναι κίνητρο παραμονής πολλών συμπατριωτών μας στον τόπο τους και βασικός παράγοντας εσωτερικού τουρισμού.
- Είναι αναπτυξιακό για το Ζαγόρι αφού περιορίζει κάθε δραστηριότητά μας, ακόμα και στον τουρισμό και την παράδοσή μας, αγαθά για τα οποία επαιρόμεθα οι Ζαγοριστές.
- Διαμαρτυρόμεθα έντονα κατά των υπευθύνων που ασχολούνται με το Εθνικό Πάρκο γιατί δεν τήρησαν κατά την άποψή μας τις οδηγίες βάση των οποίων τα εν λόγω έργα γίνονται με την συνηγορία των τοπικών φορέων: Συνεταιρισμών-Συλλόγων-Οργανώσεων-Δημ. Διαμερισμάτων-Δήμων-η γνώμη αυτών που διαμένουν και διαβιώνουν μόνιμα στην εν λόγω περιοχή. Και τέλος αποφασίστηκε η προσφυγή στα Ευρωπαϊκά Δικαστήρια από την Οργάνωσή μας -φορείς- κατοίκους.
- Το παρόν να σταλεί σε κάθε αρμόδιο, με σκοπό την εξ ολοκλήρου απόσυρσή του».

ΑΔΡΑΝΗΣΕ ΤΟ ΔΑΣΑΡΧΕΙΟ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Κατασκήνωση και φωτιές εντός του εθνικού δρυμού

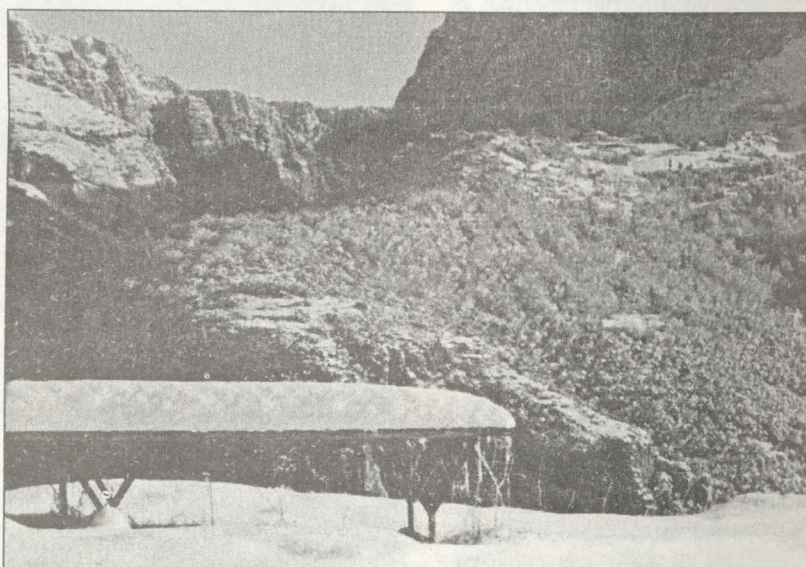
Δύο επώνυμες καταγγελίες δεν στάθηκαν αρκετές για να πείσουν το Δασαρχείο Κόνιτσας να ασκήσει τις αρμοδιότητές του. Δύο Γιαννιώτες κατά την επίσκεψή τους στο χωριό Βίκο, συνάντησαν στον Βοϊδομάτη, δίπλα από τη γέφυρα της Αρίστης, μια κατασκήνωση τριάντα πέντε περίπου ξένων τουριστών. Οι τουρίστες, εκτός από το ότι κατασκήνωσαν παράνομα εντός των ορίων του εθνικού δρυμού Βίκου - Αώου, φρόντισαν... να νιώσουν σαν το σπίτι τους. Επλεναν στο ποτάμι τα κατσαρολικά τους, καθώς και ρούχα, φρόντισαν να ανάψουν και δύο φωτιές, για να ζεσταθούν, ενώ δεν έδειξαν να πτοούνται από τις παρατηρήσεις των δύο Γιαννιωτών, οι οποίοι αμέσως ειδοποίησαν το Δασαρχείο Κόνιτσας. Το Δασαρχείο όμως δεν δραστηριοποιήθηκε. Η απάντησή του ήταν πως δεν υπάρχει οδηγός, για να πάει να ελέγξει το περιστατικό.

Ο «Η.Α.» σε επικοινωνία του με το Δασαρχείο πήρε περίπου την ίδια απάντηση, αλλά και τη δέσμευση ότι... υπάλληλος του Δασαρχείου θα επισκεφθεί το σημείο αύριο (σήμερα) το πρωί. Η επόμενη κίνηση ήταν να ενημερωθεί εκ μέρους μας η Πυροσβεστική Υπηρεσία Ιωαννίνων, που διαβεβαίωσε ότι θα ενημερώσει το κλιμάκιο της Κόνιτσας, για να παρέμβει.

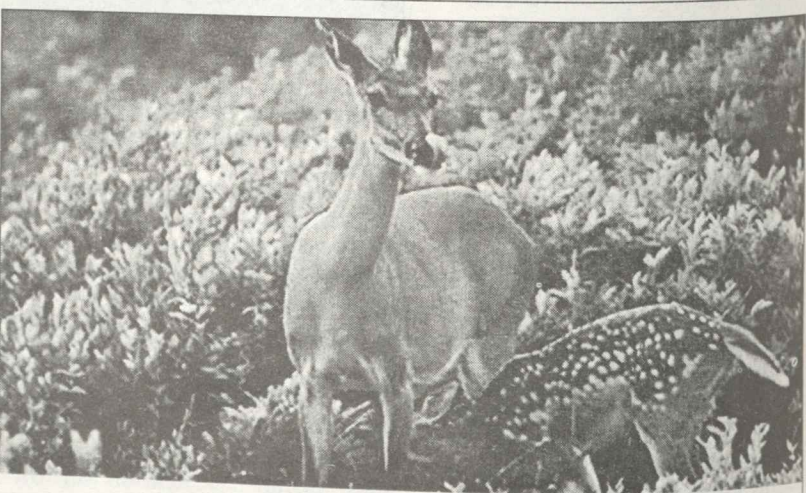
ΒΑΡΒΑΡΑ ΑΓΓΕΛΗ

«Η. Αγών» 8/8/02

ΣΗΜ. «Ζ»: Για Εθνικό Οδυρμό μιλάμε, όχι Δρυμό!

ΒΙΚΟΣ: Είσοδος (ή έξοδος) Εθνικού Δρυμού.
Παρατηρητήρια χωρίς παρατηρητές και ίχνος ελέγχου.

Το Πάρκο προστατεύει τη ζωή και την ομορφιά.

ΣΕ ΔΙΑΛΟΓΟ ΤΟ ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΓΙΑ ΕΘΝΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΒΟΡΕΙΑΣ ΠΙΝΔΟΥ

Στόχος τώρα η ενημέρωση

Ως και τη «συλλογή τσαγιού» φέρουν ως επιχείρημα οι διαφωνούντες...

Ρεπορτάζ ΒΑΡΒΑΡΑ ΑΓΓΕΛΗ

Τον Μάιο του 2001, δήμοι, κοινότητες, οικολογικές οργανώσεις, κυνηγετικοί σύλλογοι και άλλοι φορείς κατέθεσαν εγγράφως τις παρατηρήσεις τους για το προτεινόμενο σχέδιο Προεδρικού Διατάγματος, με το οποίο ιδρύεται το Εθνικό Πάρκο Βόρειου Πίνδου. Λίγες μέρες αργότερα οι μελετητές διατύπωσαν τις απόψεις τους, αποδεχόμενοι σε μερικές περιπτώσεις τις παρατηρήσεις των φορέων. Μέχρι σήμερα, ενάμιση χρόνο μετά, λόγος για το Εθνικό Πάρκο γίνεται σε διάφορες εκδηλώσεις φορέων, οι οποίοι ανασύρουν το θέμα είτε για να εκφράσουν τη αντίθεσή τους είτε την υποστήριξή τους. Το υπουργείο Περιβάλλοντος δεν έχει εντατικοποιήσει τις προσπάθειές

Μετά από την ενημερωτική «εκστρατεία» προβλέπεται να υποβληθούν οι τελικές προτάσεις του σχεδίου του Προεδρικού Διατάγματος και στη συνέχεια η ψήφισή του από τα Νομαρχιακά Συμβούλια Ιωαννίνων και Γρεβενών.

του προς την ενημέρωση των κατοίκων και προς την επίτευξη κοινωνικής συναίνεσης, αν και κατά διαστήματα κλιμάκια του έχουν επισκεφθεί τους διάφορους οικισμούς και έχουν συζητήσει με τους κατοίκους. Η επίτευξη κοινωνικής συναίνεσης κρίνεται απαραίτητη, καθώς αυστηρές μορφές προστασίας δεν έχουν πιθανότητες επιτυχίας, αν δεν υποστηθούν από τους τοπικούς φορείς και αν δεν δινούν ικανοποιητικές λύσεις στα προβλήματα που πιθανόν να δημιουργηθούν από κάποιους αναγκαίους περιορισμούς.

Σύμφωνα πάντως με πληροφορίες του «Η.Α.», η ηγεσία του υπουργείου Περιβάλλοντος πρόκειται σε σύντομο χρονικό διάστημα να αρχίσει μια πιο συστηματική ενημέρωση των κατοίκων για τη μορφή των περιορισμών και για τα οφέλη της δημιουργίας του Εθνικού Πάρκου. Μετά από την ενημερωτική «εκστρατεία» προβλέπεται να υποβληθούν οι τελικές προτάσεις του σχεδίου του Προεδρικού Διατάγματος και στη συνέχεια η ψήφισή του από τα Νομαρχιακά Συμβούλια Ιωαννίνων και Γρεβενών. Το σχέδιο του Π.Δ. θα κατατεθεί μετά στο Συμβούλιο της Επικρατείας για τυχόν αντισυνταγματικές ρυθμίσεις. Η διαδικασία δηλαδή έτσι και αλλιώς είναι χρονοβόρα. Πόσο μάλλον, όταν οι εμπλεκόμενες τοπικές αρχές όχι απλά δεν συμφωνούν με το Εθνικό Πάρκο, όπως η δημοτική αρχή Ανατολικού Ζαγορίου, αλλά και φροντίζουν να στερούν από τους κατοίκους την ευκαιρία να ενημερωθούν σωστά για τις συνέπειες που θα έχει στη ζωή τους η δημιουργία του Εθνικού Πάρκου Βόρειου Πίνδου.

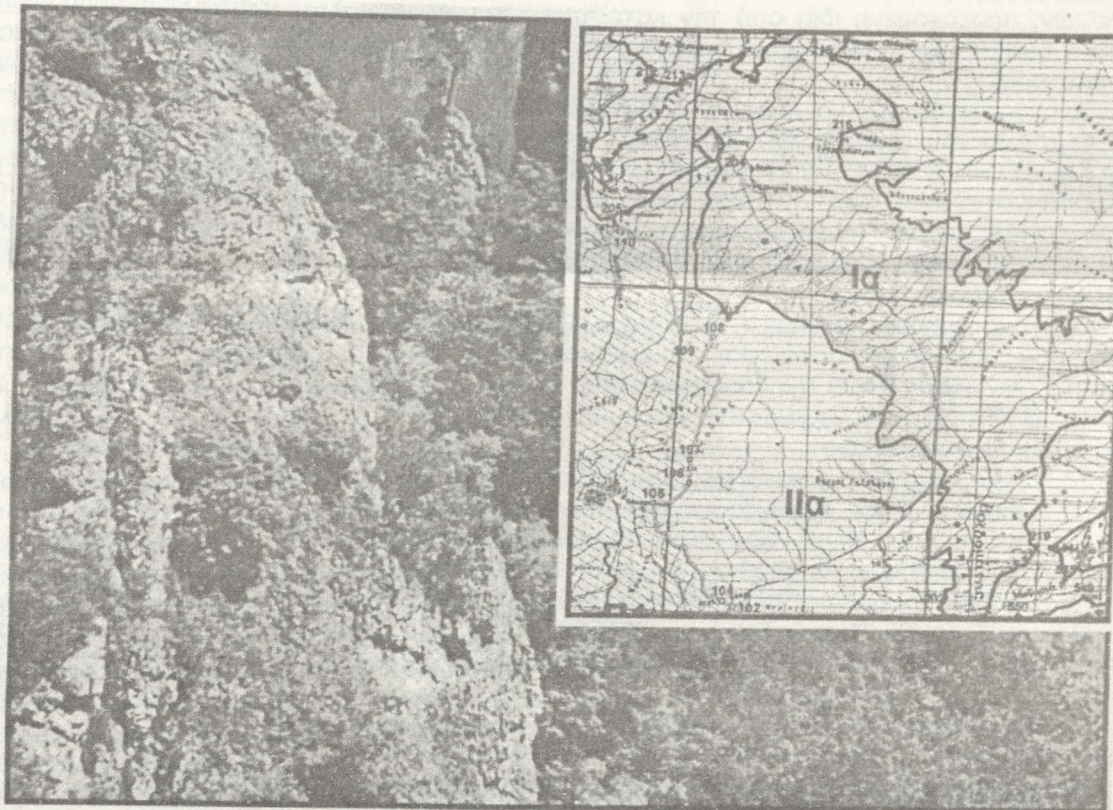
Οι αντιδράσεις κατά του Εθνικού Πάρκου προέρχονται κυρίως από τις δημοτικές αρχές Ανατολικού και Κεντρικού Ζαγορίου, από τους δασικούς συνεταιρισμούς και από τους κυνηγούς. Κατ' αρχάς για να γίνουν κατανοητές οι απαγορεύσεις, πρέπει να ξεκαθαρίσουμε ότι το Πάρκο χωρίζεται σε τρεις ζώνες: Προστασίας της Φύσης (πυρήνας), Διατήρησης Οικοτόπων και Ειδών και Περιφερειακής.

Οι κυνηγοί

Στον πυρήνα είναι ξεκάθαρο ότι απαγορεύεται το κυνήγι, όπως και κάθε άλλη ανθρώπινη παρέμβαση, κάτι που σίγουρα και σήμερα με τους εθνικούς δρυμούς Βάλιας Κάλιτας και Βίκου. Τον Μάιο του 2001 οι μελετητές είχαν δεχθεί να τροποποιήσουν το σχέδιο του Π.Δ., κάνοντας δεκτό το αίτημα των Κυνηγετικών Συλλόγων.

Έτσι, στη ζώνη Διατήρησης Οικοτόπων και Ειδών επιτρέπεται το κυνήγι με αυστηρούς και ελεγχόμενους όρους. Όσον αφορά στην Περιφερειακή ζώνη, απαγορεύεται το κυνήγι κάθε ζώου με οποιοδήποτε μέσο σε όλη τη διάρκεια του έτους σε ζώνη εύρους 1000 μέτρων περιμετρικά των οργανωμένων και λειτουργούντων χώρων ήπιας αναψυχής. Απαγορεύεται δηλαδή να πυροβολείς σχεδόν δίπλα στο σπίτι του άλλου. Με άλλα λόγια, το επιχείρημα των Κυνηγετικών Συλλόγων ότι «το Εθνικό Πάρκο διώχνει τους τουρίστες-κυνηγούς» κάθε άλλο παρά ισχύει.

Με το προτεινόμενο σχέδιο του Π.Δ. απλά τίθενται κάποιοι αναγκαίοι περιορισμοί, προκειμένου να γίνει σεβαστός και οι υπόλοιπες δράσεις, όπως οι τουριστικές και οι

Το φαράγγι του Βίκου απουλεί έναν από τους πυρήνες του Εθνικού Πάρκου

Τι περιλαμβάνει το Εθνικό Πάρκο

Η σχεδιαζόμενη περιοχή θα εκτείνεται από το Ζαγόρι στους δυο Εθνικούς δρυμούς Βίκου - Αώου και Βάλια Κάλιτα με περιοχές από τους νομούς Ιωαννίνων και Γρεβενών. Μια έκταση που φθάνει στα 1500 Km². Η συνολική περιοχή καλύπτει περίπου 60 οικισμούς με ένα συνολικό πληθυσμό σχεδόν 17.000 κατοίκων. Καθώς πρόκειται για μεγάλες περιοχές, κρίθηκε απαραίτητη η χωροθέτηση ζωνών, οι οποίες ενσωματώνουν τόσο τις ανάγκες διατήρησης των στοιχείων του φυσικού περιβάλλοντος όσο και τις ανάγκες διατήρησης των παραγωγικών δραστηριοτήτων. Στα όρια του Εθνικού Πάρκου, επιτρέπονται δραστηριότητες, κυρίως παραδοσιακές, και ευνοείται η περιβαλλοντική εκπαίδευση και οι φυσιολατρικές δραστηριότητες.

οικολογικές.

● Όσον αφορά στους δασικούς συνεταιρισμούς, το σχέδιο έχει σαφώς οριστεί τοποθέτηση: Η διαχείριση των δασών δεν αλλάζει, καθώς και ότι το ιδιοκτησιακό καθεστώς δεν αλλάζει αλλά ούτε μπορεί να αλλάξει με το προεδρικό διάταγμα.

Η κτηνοτροφία

Ένα αντεπιχείρημα που συχνά εκφράζεται είναι ότι το εθνικό πάρκο απειλεί την κτηνοτροφία. Σύμφωνα με τους μελετητές, η έκταση του πυρήνα είναι μικρή και δεν αναμένεται να προκαλέσει προβλήματα στην κτηνοτροφία. Στη ζώνη διατήρησης οικοτόπων και ειδών η βόσκηψη επιτρέπεται, ενώ έχει προστεθεί στο σχέδιο του Π.Δ. ρύθμιση βάσει της οποίας η βόσκηψη εντός του πυρήνα επιτρέπεται για διαχειριστικούς λόγους.

● Ένα ακόμη επιχείρημα κατά του Πάρκου που φέρουν κυρίως οι δημοτικές αρχές είναι ότι «δεν προστατεύονται τα παραδοσιακά χωριά μας, αλλά απειλείται να απειλεί με μαρασμό και σβήσιμο, αφού προβλέπει μονάδες αναψυχής έξω από αυτά», όπως αναφέρεται σε πρόσφατο ψήφισμα που υπογράφουν κυνηγετικοί σύλλογοι και δημοτικές αρχές του Ζαγορίου. Κατ' ελάχιστο όμως κρίνεται υπερβολικό. Κατ' αρχάς, το προτεινόμενο σχέδιο δεν επιτρέπει την εκτός σχεδίου δόμηση τουριστικών εγκαταστάσεων, καθώς θα αλλάξει σημαντικά τη μορφή της περιοχής. Μάλιστα οι μελετητές αναπτύχουν να γίνει εντός των υφιστάμενων περιοχών, ώστε να είναι εφικτή και η παράλληλη ανάπτυξη συμπληρωματικών δραστηριοτήτων από τους κατοίκους.

Τέλος, εκτιμάται ότι προωθείται με την απαγόρευση της εκτός σχεδίου δόμησης η ανάπτυξη και άλλων οικισμών πέραν των ήδη αναπτυγμένων, όπως το Πάπιγκο.

● Όσο για τους φόβους που εκφράζουν μερικοί ότι θα απαγορευτεί π.χ. να μαζεύουμε τσάι, αυτοί κρίνονται υπερμετριοί. Σε κανέναν κατοίκα που ζει εντός των ορίων του Εθνικού Πάρκου δεν απαγορεύονται τέτοιου είδους δραστηριότητες, όπως το μαζεύει του τσαγιού ή της ρίγανης, αρκεί να μην γίνεται για εμπορικούς σκοπούς.

● Το προτεινόμενο σχέδιο απαγορεύει ακόμη τον καθαρισμό λατομικών ζωνών. Επιτρέπεται μόνο η λειτουργία λατομείων εξόρυξης παραδοσιακών λατομικών προϊόντων για τοπική χρήση. Οι μελετητές είναι σαφώς ότι σε κάτι άλλο: ότι δεν πρέπει να υπάρχουν χωματερές εντός των ορίων του Εθνικού Πάρκου, όπως και μεγάλα υδροηλεκτρικά έργα.

Το Εθνικό Πάρκο έρχεται να γεμίσει τα κενά που δημιουργήσε η μεγάλη ανάπτυξη των ορεινών τημημάτων της Πίνδου τα τελευταία χρόνια, να προχωρήσει πιο πέρα τις δυνατότητες που υπάρχουν για τη σχεδιασμένη ανάπτυξη τους και να διαφυλάξει ένα από τα πιο απροσάρτητα οικολογικά τμήματα της χώρας μας. Το προτεινόμενο σχέδιο του Προεδρικού Διατάγματος σε γενικές γραμμές λαμβάνει υπόψη του τις πολύπλευρες και λεπτομέρειες λαμβάνει υπόψη οικονομικών δραστηριοτήτων, πολιτισμού και φυσικού περιβάλλοντος, και προσπαθεί να εντάξει όσο καλύτερα μπορεί στο οικοσύστημα της Βόρειας Ορεινής Πίνδου τους ανθρώπους και τους οικισμούς. Μια παρέμβαση που την προκάλεσε ο κλονισμός από εμάς. Η ανάγκη δημιουργίας μιας μεγάλης ελεγχόμενης ζώνης επιβλήθηκε κυρίως από την έλλειψη σεβασμού προς το περιβάλλον και τους χώρους τουρισμού και αναψυχής τόσο από τον πολιτή όσο και από τις τοπικές αρχές που έχουν να επιδείξουν δόξα και δεκαετίες πολλές παραβιάσεις βασικών αρχών διατήρησης του φυσικού τοπίου και της καλύτερης του βιοτικού επιπέδου των πολιτών. (Από τον «Ηπειρ. Αγώνα»)

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

ΟΙ ΒΛΑΧΟΙ ΣΤΗΝ ΑΥΣΤΡΟΥΓΓΡΙΚΗ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ

Διάβαζα σχόλιο του INTERNET, δακτυλογραφημένο στα βλάχικα, όπου παρουσίαζε αρκετές επιτεύξεις στον εγγράμματο τομέα βλάχων, προερχόμενη ιδία από την κατεστραμμένη Μοσχόπολη στους δύο με τρεις τελευταίους αιώνες, στην αυστρουγγρική αυτοκρατορία.

Τα ονόματα ατόμων και πόλεων το πιστοποιούν.

Ο τίτλος του σχολίου του INTERNET στα βλάχικα είναι: ΟΙ ΒΛΑΧΟΙ ΣΤΗΝ ΑΥΣΤΡΟΥΓΓΡΙΚΗ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ.

Ο Κωνσταντίνος Ουκούτα ήταν αρχιερέας στο Ροζνα, γεννηθείς στη Μοσχόπολη. Έγραψε το πρώτο βλάχικο λεξικό και το βιβλίο «Η Βιέννη», τυπογραφημένα στο τυπογραφείο των βλάχων αδελφών Πούιου.

Οι βλάχοι έμποροι και ιδιοκτήτες εδαφών χωρίστηκαν από τους Έλληνες. Διέπρεψαν στο εμπόριο οι Βλάχοι της Ουγγαρίας Banat της Τρανσυλβανίας.

Το 1802 οι βλαχική θρησκευτική εταιρεία της Πέστης, έφερε ιερέα Βλάχο.

Το 1808 ο φοιτητής της ιατρικής Κωνσταντίνος Ρόζια καταγόμενος από το Μοναστήρι - Bitola έγραψε για τους αρχηγούς Βλάχους τους πέρα του Δουνάβειος. Τους ονόμαζε Ρουμάνους, αδελφοί με τους Ντακορουνάβιους. Το 1809 ο Κωνσταντίνος Ρόζια χρησιμοποίησε το λατινικό αλφάβητο επηρεασμένος από την τρανσυλβανική σχολή του Γ. Μίκου, Πέτρου Μάιορ και Γεωργίου Sincay. Το 1809 ο Πέτρο Μάιορ ήταν ελεγκτής στο τυπογραφείο της Βούδα, όπου τυπογραφήθηκαν οι εργασίες του Ρόζια.

Το 1813 ο Μιχαήλ Βογιατζής έγραψε στα λατινικά τη γραμματική των Βλάχων.

Τα γραφόμενα των Ρόζια και Βογιατζή πιστοποιούν το διαχωρισμό των Βλάχων από τους Έλληνες. Το 1811 ο αυτοκράτωρ ενέκρινε τη λειτουργία βλάχικων σχολείων. Το 1815 στην Πέστα λειτουργεί από την Ελένη Grabovsky συνεταιρισμός Βλάχων. Η Ελένη προερχόταν από το Γκράμποβο της Αλβανίας. Στους συνεταιρισμούς ήταν και προσωπικότητες όπως η Βλάχα Κατερίνα Γκίκα, η ευγενής Φον Dessalfava, η Μαρία Ντέρα γεννηθείσα ευγενής Φον Zettery, Πελαγία Μαρίνο και Ελισαβέτα Ματούσκι. Ο Αθανάσιος Γκραμπόφσκι προσωπικότητα στην Πέστα και θείος του Αντρέι Σαγκούνα, ο οποίος σπούδασε στην Πέστα φιλοσοφία και ανακηρύχθηκε Μητροπολίτης της Τρανσυλβανίας μεγάλος μαχητής των βλάχικων συμφερόντων. Η Τρανσυλβανία είναι περιοχή μεγάλη, μεγαλύτερη σε πληθυσμό και έκταση της Μακεδονίας και Θράκης. Την διεκδικούν και οι Ούγγροι που παρουσιάζουν το 1/4 του πληθυσμού. Τον Σαγκούνα τον αγαπούσε και τον εκτιμούσε ο ίδιος ο αυτοκράτορας.

Άλλες προσωπικότητες βλάχων στην Αυστροουγγαρία ήταν ο βουλευτής Emil Cozdu ο οποίος το 1870 άφησε όλη τη μεγάλη περιουσία του για υποτροφίες φοιτητών της Τρανσυλβανίας. Άλλος μεγάλος Βλάχος ο Vasilie Moga προπάππος του μεγάλου φιλοσόφου Lucian Blaga.

Τις οικογένειες Μοτσόνι και Σίνα με καταγωγή από τη Μοσχόπολη Αλβανίας, έδωσαν μεγάλους τραπεζικούς και βαρώνους. Ο Γεώργιος Σίμον Σίνα ήταν ο πλουσιότερος της Ευρώπης. Αυτός πλήρωσε για την κατασκευή της γιγαντιαίας γέφυρας Ελισαβέτα πάνω από τον Δούναβη που ένωσε τις μεγαλοπόλεις Βούδα και Πέστα. Ήταν ο μεγάλος ευεργέτης της Ακαδημίας και Όπερας της Βουδαπέστης. Για την Ακαδημία των Αθηνών αγαθοεργία δική του η Ελλάδα του απένειμε το πόστο του πρέσβη στη Βιέννη, Μόναχο, Berlin. Ιερώνυμους υψηλά ιστάμενους έδωσε στη Μοσχόπολη και στην Πέστα. Ο γιατρός Πέτρο Μοτσόνι υποστήριξε πάντα τα βλάχικα συμφέροντα της Τρανσυλβανίας.

Μεγάλος Στρατάρχης στο βασιλικό οίκο του βασιλιά Καρόλου του Β' στο Βουκουρεστί ήταν ένας Μοτσόνι.

Βαν τελική παρουσίαση των βλάχικων προσωπικοτήτων, παρουσιάζουμε τους Ντάρβαρι, Μπέλου και Ντούμπα. Ο τελευταίος ήταν Βλάχος από το Blatsi-Vlasti λένε σήμερα στο Νομό Κοζάνης. Στη Βιέννη υπάρχει κεντρική μεγάλη οδός με το όνομα Dumbasistrasse.

Κώστας Χατζής, ιατρός

Με τιμή,

Βέροια

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΗΠΕΙΡΩΤΕΣ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ

Την ιδέα για τα γραφόμενά μου, την πήρα από το δίμηνο περιοδικό «Πύρρος», όπου οι συνεργάτες του παρουσιάζουν αρκετές αξιόλογες πληροφορίες για τον τίτλο του άρθρου.

Έστειλα 30 (τριάντα) ΕΥΡΩ σαν συνδρομή δύο (2) ετών όπως μας πληροφορούσαν σε επιστολή τους. Για τους συλλόγους και εταιρίες η συνδρομή είναι μεγαλύτερη.

Έγραφα προ πολλού ότι η φτωχή Ήπειρος παραμελείται προκλητικά απ' το κέντρο, επειδή είναι αγράστο το κέντρο.

Η Ήπειρος έδωσε το 60% των μεγαλοεργετών της Ελλάδος και αυτή είναι οι άρχοντες των Ηπειρωτών της διασποράς και κατά τύχη όλοι, είναι βλάχοι της καταγωγής, τους επωνομάζουν ελληνόβλαχους, προς αποφυγήν παρεξηγήσεων. Ονομαστικά είναι οι επόμενοι: Αβέρωφ, Τσοίτσας, Στουρνάρας, Σίνας, αδελφοί Ζάππα και Αρσάκης. Οι τελευταίοι τρεις κατάγονται από τη βόρεια Ήπειρο. Μεγάλους άντρες έδωσε η Μοσχόπολη της βορείου Ηπείρου, μεγαλούπολη με 70.000 κατοίκους προ 250 ετών όταν η Αθήνα ήταν ένα μεγάλο χωριό.

Στη Μοσχόπολη ήρθε το πρώτο τυπογραφείο των Βαλκανίων μετά της Κωνσταντινουπόλεως. Είχε

ανώτερες σχολές και Ακαδημία. Μολονότι ήταν βλαχοκατοικημένη η κουλτούρα της γινόταν στην ελληνική γλώσσα. Αργότερα οι βλάχοι έγραψαν λεξικά, στα ελληνικά, αλβανικά, και στα βλάχικα.

Η Μοσχόπολη έδωσε τη μεγάλη οικογένεια Σίνα. Οι απόγονοι της οποίας εγκαταστάθηκαν την πρωτεύουσα της Αυστροουγγαρίας. Σε όλους η αυτοκρατορία έδωσε τον τίτλο του βαρόνου σαν ανταμοιβή για τις μεγάλες προσφορές των στο κράτος. Ο Γεώργιος Σίμον Σίνας ήταν ο πλουσιότερος άνθρωπος της Ευρώπης. Με δική του οικονομική προσφορά κτίστηκε η γιγαντιαία γέφυρα Ελισαβέτα η οποία συνδέει την Πέστα με τη Βούδα, για να υπάρξει αργότερα η σημερινή Βουδαπέστη. Ένας Σίνας πρόσφερε στην Αθήνα την Ακαδημία και το Αστρονομείο και η Ελλάδα σαν ανταμοιβή τον διόρισε πρέσβη στην Βιέννη και στο Βερολίνο. Σε άρθρο μου διαμαρτυρόμουν στην Αθήνα που τη στόλισαν οι βλάχοι με τόσα παλάτια αυτοί οι Ηπειρώτες της διασποράς. Πρόσφεραν ακόμη το μαρμάρινο Εθνικό Στάδιο και το θωρηκτό «Αβέρωφ» το οποίο κατατρόπωσε τον τουρκικό στόλο το 1912. Οι δύο τελευταίες προσφορές και μέγρος των εξόδων για το πολυτεχνείο είναι προσφορά του πρώτα των μεγαλοεργετών της Ελλάδος, του μεγαλοεργετή μεσοβίτη Γεωργίου Αβέρωφ. Σήμερα μιλούν για σιδηρόδρομο στην Ήπειρο και ξιπνήσαν αργά τα οποία το οποίο ίσως θα μείνει όνειρο θερινής νυκτός, επειδή το κέντρο διαθέτει τα μεγάλα ποσά για τα μεγάλα έργα όπως το αεροδρόμιο των Σπάτων και το Μετρό. Πήραν μεγάλα ποσά από την Εγγυητή οδό, που κατά μεγάλο μέρος είναι ποσά μεγάλα από την κοινή αγορά, γι' αυτό και αργεί ο τελειωμός αυτού του έργου.

Προ εικοσαετίας και, οι υπουργοί εξωτερικών Ελλάδας και Σερβίας ήταν αντιστοιχώς ο Αβέρωφ και Cocea Poronici βλάχος από το Κρούσοβο της Μακεδονίας των Σκοπίων.

Στις συναντήσεις των για θέματα των κρατών των, μιλούσαν ανεμεταξύ των βλάχικα.

Στο Βουκουρεστί όπου σπούδασα την ιατρική διάβαξα στη βιβλιοθήκη της ρουμανικής ακαδημίας, για τους αδελφούς Ζάππα και Αρσάκη. Ήταν μεγαλοκτηματίες με γιγαντιαία τσιφλίκια εκτάσεως δεκάδων χιλιάδων εκταρίων. Εφόσον ένα εκτάριο ισοδυναμεί με δέκα στρέμματα τα τσιφλίκια των ήταν εκατοντάδες χιλιάδες στρέμματα.

Ο Αρσάκης που ήταν με ανώτερες σπουδές και έξυπνος που έπαινε γρήγορα στροφές το μυαλό του, λειτούργησε στους ρουμάνους σαν υπουργός και για μικρό χρονικό διάστημα πρωθυπουργός.

Διάβασα στο βιβλίο του Cocea Poronici υπουργό των εξωτερικών της Σερβίας το βιβλίο του με τίτλο «Ο Sinsarima», μετάφραση, για τους βλάχους. Το βιβλίο μεταφρασμένο στα γαλλικά. Γράφει πολλά σχόλια επαινετικά για τους βλάχους και έλεγε ότι οι πρώτοι οικονομικοί οίκοι της Σερβίας είναι δημιουργήματα των βλάχων. Ο πολυπληθής αυτός αριθμός των οικονομολόγων βλάχων της κατεστραμμένης Μοσχόπολης, είναι άρχοντες της διασποράς των Ηπειρωτών. Επιπλέον τριακόσιες εύπορες οικογένειες από την κατεστραμμένη Μοσχόπολη και περίχωρα εγκαταστάθηκαν στο Βελιγράδι όπου δημιούργησαν την αστική τάξη. Στείλαμε άρχοντες Ηπειρώτες της διασποράς και στην πρωτεύουσα της Σερβίας.

Με τιμή,

Κώστας Χατζής, ιατρός

ΝΕΑ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΥΛΛΟΓΩΝ - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

ΡΙΖΑΡΕΙΟΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΣΟΔΩΝ - ΕΞΟΔΩΝ 2001

Ε Σ Ο Δ Α			Ε Ε Ο Δ Α		
ΚΕΦ 1	Ενοίκια Ακινήτων	851.652.610	ΚΕΦ 1	ΕΣΟΔΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	131.211.845
ΚΕΦ 2	Εσοδα από Καταθέσεις	2.939.225	10.100 Δαπάνες Συμβούλων	7.040.811	
ΚΕΦ 3	Εσοδα από Μερίσματα Μετοχών	12.348.125	10.200 Μισθοδοσία Υπαλλ Δ/σεως	87.586.725	
ΚΕΦ 4	Εσοδα από Ι. Ναό Αγ. Γεωργίου Αθηνών	7.692.500	10.300 Λειτουργικές Δαπάνες	24.199.283	
ΚΕΦ 5	Εσοδα από Εισφορές	-	10.400 Δαπάνες Ι. Ναού	12.385.026	
ΚΕΦ 6	Εσοδα Διάφορα	82.500	ΚΕΦ 2	ΕΣΟΔΑ ΑΚΙΝΗΤΩΝ	86.258.675
ΚΕΦ 7	Εσοδα από Κληροδοτήματα στα Έξοδα Σχολής	8.716.623	ΚΕΦ 3	ΦΟΡΟΙ - ΤΕΛΗ κ.λ.π.	143.808.255
ΚΕΦ 8	Εσοδα από Δραστηριότητες στο Ζαγόρι	143.720.524	ΚΕΦ 4	ΔΑΠΑΝΕΣ ΣΧΟΛΗΣ	372.885.161
8.01	Πωλήσεις Χειροτεχνημάτων	20.620.992	40.100 Μισθοί Καθηγητών	79.764.523	
8.02	Πωλήσεις Βιβλίων Πνευμ Κέντρ «Κ. Λαζαρίδης»	326.070	40.200 » Προσωπικού	177.961.600	
8.04	Πώληση βιβλίου «ΙΩΑΝΝΙΝΑ»	470.194	40.300 Έξοδα Μαθητών	33.713.298	
8.05	Πώληση βιβλίου Fred Boissonnas	54.097.596	40.400 Λειτουργικά Έξοδα Διδ/ρίων	67.155.979	
8.06	Χορηγίες Ιδρύματος "ΜΕΛΑ"	4.000.000	40.500 Δαπάνες Βιβλιοθήκης	1.506.120	
8.07	Εσοδα Πν Κέντρου "Αρχ. Πανταζή"	6.832.439	40.600 " Αποφοίτων	680.000	
8.08	Επιχορηγήσεις Υπουργείου Εθν. Οικονομίας	25.000.000	40.700 " Εκκλ. Ακαδημίας	10.320.000	
8.10	Χρηματοδότηση "ΠΕΠ ΗΠΕΙΡΟΥ"	4.373.233	40.800 " Ι. Ν. Διδ/ρίων	1.783.641	
8.12	Χρηματοδότηση Υπουρ. Εθνικής Οικονομίας	28.000.00	ΚΕΦ 5	ΔΑΠΑΝΕΣ ΡΕΣ ΕΙΣ ΖΑΓΟΡΙ	313.040.099
ΚΕΦ 9	Εσοδα Διδ/ρίων Χαλανδρίου	13.951.929	50.101 Ριζάρειο Οικοτροφείο Μον/ριου	66.708.339	
9.01	Συμμετοχή Δημοσίου εις Ύδρευση	2.749.676	50.102 Ριζάρειος Χειρ/νική Σχολή Μον/ρίου	137.293.195	
9.02	Εσοδα - Δωρεές	1.376.060	50.103 Λαμπριάτικος Βισ/νική Σχολή Άνω Πεδίων Ζαγορίου	20.000.000	
9.03	Εσοδα Δωρεές εισπράξεις Ι. Ναού	2.826.190	50.104 Γυμνάσιο-Λύκειο Τσεπελόβου (επιδοτ)	2.385.040	
9.04	Εσοδα κ/τος Δ. Στινή	3.000.000	50.106 Κοινότητες Ζαγορίου	18.000.000	
9.05	Εσοδα Δωρεάς Τ. Μαρτσπούλου	4.000.000	50.107 Πνευμ. Κέντρο Κ. Λαζαρίδης	6.936.881	
ΚΕΦ 10	Εσοδα Μαθητών από Κληροδοτήματα	-	50.108 Δημοτικό Σχολείο Μονοδενδρίου	8.062.092	
ΚΕΦ 11	Λοιπά Έσοδα	-	50.109 Ι. Ναός Μονοδενδρίου	1.360.000	
11.01	Εσοδα Εγγυήσεων	-	50.110 Επέκταση Κτηρίου ΡΧΣΜ	-	
11.03	Εκποίηση Μετοχών	-	50.111 Αναπαλ/ση Πνευ. Κέντ (Κ. Πανταζή) εις Μον/ρι	2.000.000	
ΚΕΦ 12	ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΣΧΟΛΗΣ	-	50.112 Αρχοντικό Πανταζή Λειτουργία Κέντρου	40.000.000	
ΚΕΦ 13	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ	1.041.104.036	50.113 Πολιτιστικές εκδηλώσεις εις Μονοδένδρι	72.035	
	ΖΗΜΙΕΣ ΧΡΗΣΗΣ (ΕΛΛΕΙΜΜΑ) 2001	6.099.999	50.117 Επισκευή κτηρίου - Εκθετηρίου Πωλητηρίου ΡΧΣΜ εις Μονοδένδρι	10.222.517	
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	1.047.204.035	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ	1.047.204.035	
			ΠΛΕΟΝΑΣΜΑ 2001	-	
			ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	1.047.204.035	

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΣΑΚΙΡΗΣ

ΠΕΤΡΟΣ ΓΕΜΤΟΣ

ΚΩΝ. Δ. ΦΑΦΑΛΙΟΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Ο ΛΟΓΙΣΤΗΣ

ΚΩΝ. ΠΑΝΤΑΖΗΣ

ΣΤΑΜ. ΜΩΡΑΪΤΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟ ΑΛΩΝΙΣΜΑ

Την Κυριακή 7 Ιουλίου 2002, ο Πολιτιστικός Σύλλογος Βραδέτου πραγματοποιήσε ένα παραδοσιακό αλώνισμα στο Βραδέτο.

Η όλη εκδήλωση ήταν ενταγμένη στις πολιτιστικές εκδηλώσεις του δήμου Τύμφης.

Όλα τα μέλη του Πολιτιστικού Συλλόγου Βραδέτου, ετοιμάζονταν πυρετωδώς για την αρτιότερη παρουσίαση του αλωνίσματος.

Ο Κος Αρβανίτης Θεόδωρος προσφέρθηκε να φέρει δύο φοράδες η μια μάλιστα συνοδευόταν από το πουλάρι της.

Η οικογένεια Γκοδίμη προσέφερε το αλώνι της, ώστε εκεί να γίνει

η αναβίωση του αλωνίσματος. Λόγω της ξαφνικής απόφασης του Π.Σ. Βραδέτου για τη διενέργεια του αλωνίσματος, το αλώνι δεν ετοιμάσθηκε πλήρως. Στο δε αλώνι στρώθηκαν μπάλες άχυρο, με λίγες αγκαλιές στάρια και βρίζα.

Αλωνάρης μας ήταν ο Νικόλαος Μπιζιμπέλης όπου με την εμπειρία του, μπόρεσε να τιθασεύσει τα αλόγια, που για πρώτη φορά έμπαιναν σε αλώνι. Κυριολεκτικά, νομίζουμε ότι τα αλόγια που δεν έκαναν ποτέ τους αλώνισμα, ίσως δεν ανταποκρίνονταν στον ρόλο τους, μα ο αλωνά-

ρης μας έβγαλε ασπροπρόσωπους.

Μέλος του Συλλόγου, ντυμένη παραδοσιακά και με άσπρο μαντήλι στο κεφάλι για τον ήλιο, μαζί με άλλο μέλος με ψάθινο καπέλο, χρησιμοποίησαν δικράνια ή αλλιώς διχομάλα έσπρωνχαν τα άχυρα προς το κέντρο του αλωνιού, για να ποδοπατηθούν από τα αλόγια ξανά και ξανά.

Λόγω του ότι το Π.Σ. Βραδέτου, πρώτη φορά έκανε μια τέτοια εκδήλωση, ο χρόνος της ήταν πράγματι λίγος. Αρκετός όμως για να τυπωθεί στα μάτια πολλών παιδιών, αλλά και πολλών προσκεκλημένων, σημερινών σαρανταρηδών, που ποτέ δεν γνώρισαν το αλώνισμα, μιας και το τελευταίο αλώνισμα στο Βραδέτο έγινε το 1961 από την οικογένεια Βασιλή.

Ο Δήμαρχος δήμου Τύμφης Κος Τσουμάνης Θεόδωρος μας τίμησε με την παρουσία του, όπως και πολλά μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου. Κατά την διάρκεια του αλωνίσματος, εκφωνήθηκε ένας σύντομος ενημερωτικός λόγος προς όλους, για το πως γινόταν παλιότε-

ρα το αλώνισμα, εξηγώντας ολόκληρη τη διαδικασία του.

Στο τέλος της εκδήλωσης πολλά μέλη του Π.Σ. Βραδέτου προσέφεραν παραδοσιακά γλυκίσματα αλλά και πίτες.

Στην παρέα του Π.Σ.Β. ήρθε και ο Α. Σαρρέας όπου με το κλαρίνο του «πήρε» τον κόσμο και μπροστά της τους οδήγησε στην πλατεία μας όπου και ακολούθησε παραδοσιακό γλέντι με χορούς και τραγούδια.

Γλέντι που κράτησε μέχρι τις πρώτες νυχτερινές ώρες.

Τα μέλη του Πολιτιστικού Συλλόγου Βραδέτου υπόσχονται σε όλους σας, ότι με παρόμοιες εκδηλώσεις και αναβιώσεις δεν θα αφήσουν να χαθούν έθιμα του τόπου μας.

Εκδηλώσεις που πρέπει να στηριχθούν από όλους.

Τέλος ευχαριστούμε όλους εκείνους που βοήθησαν στην ολοκλήρωση της εκδήλωσης, αλλά και όσους ανταποκρίθηκαν στο κάλεσμά μας.

Με τιμή το Δ.Σ.

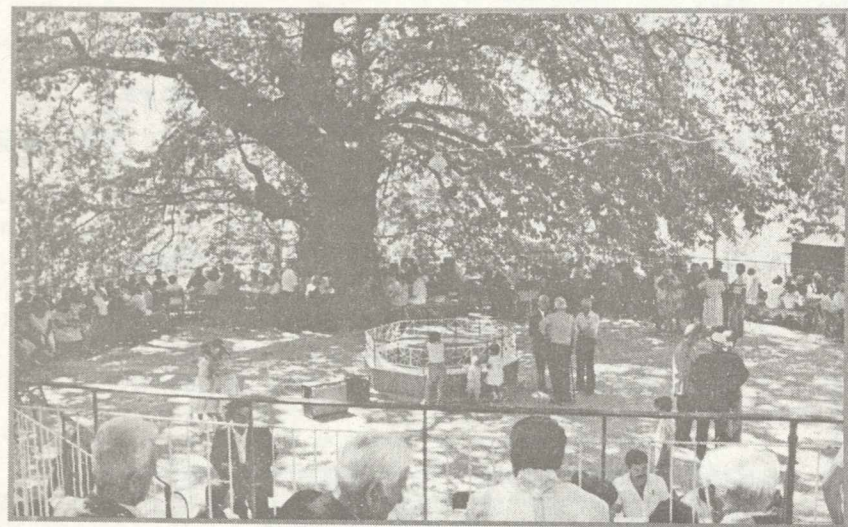

Από Αδελφότητα ΤΡΙΣΤΕΝΟΥ προς «Το ΖΑΓΟΡΙ μας»

ΧΑΙΡΕ κατακαημένο ΤΡΙΣΤΕΝΟ, ΧΑΙΡΕ ΤΡΙΣΤΕΝΟ Αρχοντοχώρι!

Το χωριό μας, όπως και πολλά χωριά του Ζαγοριού, πυρπολήθηκε τρεις φορές το 1943 και 1944 από τους εισβολείς κατακτητές, εξαιτίας της καθολικής συμμετοχής των κατοίκων του στην Αντίσταση. Τα αρχοντικά του έγιναν στάχτη, αλλά ταλαιπωρήθηκαν και τα δρομάκια του, τα γκαλντερίμια του. Από πρόπερι όμως με το άτεχνο ξεκαλίγωμα που έκανε το χωρίς επίβλεψη και έλεγχο του συνεργείου του εργολάβου αντικατάστασης του δικτύου ύδρευσης, τα γκαλντερίμια αποκαταστράφηκαν και οι δρόμοι έγιναν αδιάβατοι, γιατί δεν επακολούθησε ούτε στοιχειώδης αποκατάσταση για να γίνει η κυκλοφορία με κάποια ασφάλεια, εκτός από το δρόμο που οδηγεί στο μεσοχώρι. Το γκαλντερίμι που έγινε πέρυσι το καλοκαίρι στο μικρό με κεντρικό αυτό τμήμα του χωριού, του ξενάδωσε κάτι από την παλιά του ομορφιά.

Για τους ξενιτεμένους, που κατακλύζουν το Τρίστενο στο πανηγύρι, στις 23 Αυγούστου (9άμερα της Παναγίας) και που μέσα από την Αδελφότητα και το Σύλλογό τους με την αγάπη τους και τη δραχμή τους φροντίζουν το

χωριό τους, αυτό το καινούργιο γκαλντερίμι στάθηκε το ερέθισμα για σκέψεις επέκτασης των γκαλντεριμίων σε όλο το χωριό, κάτι που πάντοτε ήταν στις προθέσεις τους. Το χωριό μας, όμως, και όταν ήταν κοινότητα, —σήμερα αποτελεί διαμέρισμα του Δήμου Ανατολ. Ζαγοριού— δεν είχε καθόλου εισοδήματα. Όπως και στο απώτερο και το πιο πρόσφατο παρελθόν, η φιλοπατρία και η ευγενική φιλοδοξία της ευποιίας που στολίζει την Ηπειρώτικη ψυχή —και το Τρίστενο διατηρεί άσβεστη την παράδοση αυτή— θα έδινε και πάλι την άμεση και περήφανη λύση.

Και πράγματι, πέρυσι το καλοκαίρι, στις μέρες πριν από πανηγύρι, σε μια συντροφιά γύρω απόνα τραπέζι, ανάμεσα τους και ο Ηρακλής Αγγέλης, ο εμπειροτέχνης σου φιλοτέχνησε το καινούργιο γκαλντερίμι, ο Βασίλης Αγόρης, ύστερα από σχετική συζήτηση, έριξε την ιδέα να συνεχίσουμε οι χωριανοί την επέκταση των γκαλντεριμίων με εθελοντικές προσφορές. Ζήτηθηκε από τον Ηρακλή να κάνει την κοστολόγηση, ο οποίος και την υπολόγισε σε 17.000 δρ/μ². Και ο Βασίλης συμπληρώνει την πρότασή του: Οι εισφορές να γίνονται για δέκα (10) μετραγωνικά μέτρα γκαλντερίμι. Και η συντροφιά την αποδέχεται με ενθουσιασμό. Και γίνονται αμέσως και οι πρώτες προσφορές. Και το Τρίστενο διάβαζε, ύστερα από λίγες μέρες, αναρτημένη στο μεσοχώρι και σε άλλα σημεία του χωριού, μια έγχρωμη ανακοίνωση-πρόσκληση που στη κορυφή της έφερε τρεις φωτογραφίες του νέου γκαλντεριμίου, που θα αποτελούσε και υπόδειγμα για όλα τα μελλοντικά γκαλντερίμια και ακολουθούσε το εξής κείμενο:

«Αγαπητοί συγχωριανοί και φίλοι του Τρίστενου, θέλοντας το γκαλντερίμι να συνεχιστεί και να πάει και στο τελευταίο σπίτι του χωριού μας, ξεκινήσαμε μια προσπάθεια αποταμίευσης χρημάτων από όσους θέλουν και μπορούν να συνεισφέρουν.

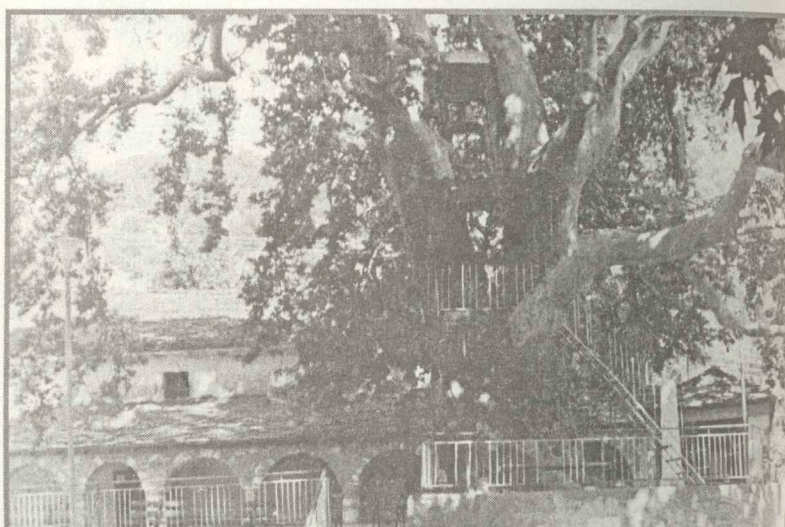
Την εκτέλεση του έργου θα έχει ο Ηρακλής Αγγέλης με το τοπικό συνεργείο του καινούργιο επιτηρημένο ξεκινούν τις εργασίες εντός του έτους. Για κάθε 10 τετραγωνικά μέτρα το κόστος είναι 170.000 δρχ.

Κάθε νέα προσφορά θα αναγράφεται άμεσα στο παρόν έντυπο με ημερομηνία ονοματεπώνυμο και ποσό. Ηδη έχει συγκεντρωθεί το ποσό από τους παρακάτω συνεισφέροντες. Υπεύθυνος συγκέντρωσης και διαχείρισης χρημάτων Βασίλης Αγόρης»

Και ο κατάλογος των ονομάτων που ακολουθούσε, συμπληρώνεται και με τις καινούργιες εισφορές:

Πουράκης Γιώργος και Κική	6/8/01	δρχ.	350.000
Παπαβασιλείου Γιώργος και Μαίρη	6/8/01	»	170.000
Αγόρης Βασίλης	6/8/01	»	170.000
Αγγέλης Ελένη	6/8/01	»	170.000
Στράτη Αλεξάνδρα	6/8/01	»	200.000
Πολιτ. Συλλ. «Ο ΠΛΑΤΑΝΟΣ»	7/8/01	»	170.000

Κατσιώτη Αλεξάνδρα	10/9/01	»	170.000
Ψυχογιός Δημήτρης και Αλεξάνδρα	29/10/01	»	340.000
Αδελφότητα Τρίστενου	31/10/01	»	500.000
Πολυχρονόπουλος Σταύρος και Τούλα	28/3/02	»	170.000
Δημητρός Νίκος	1/4/02	»	170.000
Δημητρός Γιώργος	1/4/02	»	170.000
Σταμούλη Λούλα	10/4/02	»	170.000
Παπαστεφάνου Βασιλική	10/4/02	»	170.000
Κώσης Γεώργιος	23/4/02	»	170.000
Παπαλιάρης Φάνης	17/4/02	»	170.000
Παπαλιάρη Ελεονώρα	17/4/02	»	170.000
Παπαλιάρη Ναταλία	17/4/02	»	170.000
Δαρίση Αλίκη και Χρήστος	23/4/02	»	170.000
Παρδαλοπούλου Μαρία	7/6/02	»	170.000
Φράγκου Έλλη	7/6/02	»	170.000

Και ο καιρός δεν επέτρεψε την έναρξη των εργασιών το φθινόπωρο. Αλλά φέτος την άνοιξη του 2002 το όμορφο όνειρο άρχισε να γίνεται πραγματικότητα. Ο Ηρακλής με τους συγχωριανούς μας συνεργάτες του, τον Λεωνίδα και τον Κώστα Μ..... και δυο-τρεις νέους από γειτονικό χωριό άρχισαν να ντύνουν τον κεντρικό δρόμο που οδηγεί από της Μαρίας της Σουλταπίδας Μπιτχάβη προς το Νερόμυλο και τον μαχαλά της Αγίας Παρασκευής με το νέο γκαλντερίμι που ήδη έφθασε πέρα από τη βρύση της Κρήνης. Ένα γκαλντερίμι πολύ στέρεο και πολύ όμορφο και στις άκρες του φυτεύτηκαν λουλούδια και μικροδάφνες που άνοιξαν κιόλας. Και η όψη του χωριού μας αλλάζει. Και το συνεργείο που διέκοψε το καλοκαίρι «λόγω ανελημμένων υποχρεώσεων», θα συνεχίσει τώρα το φθινόπωρο. Και ο Βασίλης θα είναι πάντα παρών, ακούραστος και πολύτιμος βοηθός και φροντιστής του συνεργείου.

Ο Βασίλης που με μεράκι, προσωπική του εργασία και δαπάνη δημιούργησε ένα όμορφο πάρκο στην είσοδο του χωριού, πλάι στον ιστορικό Άγιο Νικόλαο, το οποίο το έθεσε στη διάθεση όλων, που κοντά στα τόσα άλλα που προσφέρει με ανιδιοτέλεια, κρατάει και το μεσοχώρι μας ολόκαδρο, έλεγε παρατηρώντας και καμαρώνοντας το γκαλντερίμι: «Στα παλιά τα χρόνια οι Ζαγορίσιοι ήταν άρχοντες ταξιδεύαν για να καλάντισουν και με τα χρήματά τους έφτιαχναν έργα στο αγαπημένο τους χωριό». Ναι, Βασίλη οι Άρχοντες δεν λείψανε ποτέ και να που τώρα ξεκινάει ένα καινούργιο Αρχοντοχώρι. Με πολλούς Άρχοντες και Αρχόντισσες. Το Τρίστενο έχει θαυμάσιο κόσμο, θα αγαπάει και προσφέρει για το χωριό.

Δεν θα μείνει κανείς έξω από το Αρχονταρίκι. Ο κάθε Τριστενιώτης και η κάθε Τριστενιώτισσα θα προστεθούν στο τιμητικό κατάλογο με τους Άρχοντες και τις Αρχόντισσες και με την συνεισφορά του θα ομορφύνουν το χωριό μας.

Και ως μας επιτραπεί από τις μέχρι τώρα συγκινητικές εισφορές να κάνουμε μια ξεχωριστή μνεία σε δυο περιπτώσεις άκρως συγκινητικές: Στη Βασιλικούλα Παπαστεφάνου, τη νέα φιλόδοξη που κρεμώσε τον χορευτικό όμιλο της αδελφότητας με την συμμετοχή της, που δήλωσε πως το πρώτο της μισθό θα τον προσφέρει για τα γκαλντερίμια.

Και στο Μαράκι Παρδαλοπούλου, που έφερε ξεχωριστή αγάπη στο Τρίστενο και σήμερα διαπρέπει στις μεταπτυχιακές σπουδές και την έρευνα σε Γερμανικό Παν/μιο που από μακριά, από τα ξένα έστειλε τον οβολό του.

Με τέτοιους οιοννούς πως να μην είμαστε και αισιόδοξοι και περήφανοι; Τ' αρχονταρίκι μας περιμένει όλους.

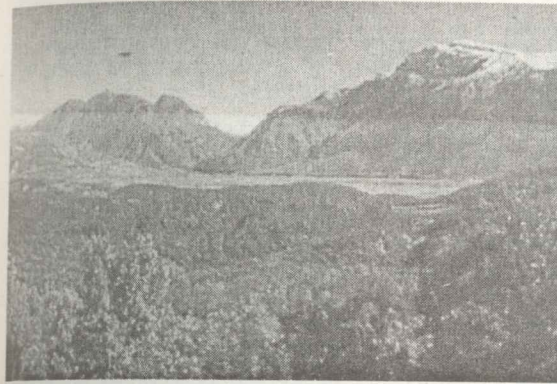
ΦΑΝΗΣ ΠΑΣΠΑΛΙΑΡΗΣ

ΣΗΜ: Μπράβο στους Τριστενιώτες και μακάρι τέτοιες πρωτοβουλίες να γίνουν παράδειγμα για πολλά χωριά του Ζαγοριού.

«Το Ζαγόρι μας»

ΝΕΑ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΥΛΛΟΓΩΝ - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

ΣΤΑ ΚΑΤΩ ΣΟΥΔΕΝΑ

Διακοπές και δημιουργία

Οι καλοκαιρινές διακοπές δεν σημαίνουν ότι απαραίτητα πρέπει να μαίνονται ότι απαραίτητα πρέπει να συμβαδίζουν με μπάνια στη θάλασσα και ηλιοθεραπεία.

Η εταιρεία «Πίνδος Περιβαλλοντική» έχει μια εναλλακτική πρόταση για όσους επιθυμούν να βιώσουν φέτος με διαφορετικό τρόπο τις διακοπές: Μια κατασκήνωση στο βουνό και συγκεκριμένα στα Κάτω Πεδινά, στην οποία η καλλιτεχνική δημιουργία θα έχει πρωταγωνιστικό ρόλο. Για δέκα μέρες οι συμμετέχοντες σε αυτή την κατασκήνωση θα έχουν την ευκαιρία να γνωρίσουν όχι μόνο τη φύση του Ζαγοριού αλλά και μια τέχνη, την κεραμική. Το δεκάημερο καλοκαιρινό εργαστήριο κεραμικής στα Κάτω Πεδινά του δήμου Κεντρικού Ζαγοριού οργανώνεται, όπως προαναφέρθηκε, από την εταιρεία «Πίνδος Περιβαλλοντική», σε συνεργασία με το εργαστήριο κεραμικής «Δια χειρός» του Στέλιου Τσιαλίκη και τον Σύλλογο Κάτω Πεδινών (Σουδεσένων) Ζαγοριού. Το πρωτότυπο αυτό εργαστήριο θα πραγματοποιηθεί από τις 17 μέχρι και τις 28 Αυγούστου.

Οι καλοκαιρινές διακοπές δεν σημαίνουν ότι απαραίτητα πρέπει να συμβαδίζουν με μπάνια στη θάλασσα και ηλιοθεραπεία. Η εταιρεία «Πίνδος Περιβαλλοντική» έχει μια εναλλακτική πρόταση για όσους επιθυμούν να βιώσουν φέτος με διαφορετικό τρόπο τις διακοπές: Μια κατασκήνωση στο βουνό και συγκεκριμένα στα Κάτω Πεδινά, στην οποία η καλλιτεχνική δημιουργία θα έχει πρωταγωνιστικό ρόλο. Για δέκα μέρες οι συμμετέχοντες σε αυτή την κατασκήνωση θα έχουν την ευκαιρία να γνωρίσουν όχι μόνο τη φύση του Ζαγοριού αλλά και μια τέχνη, την κεραμική. Το δεκάημερο καλοκαιρινό εργαστήριο κεραμικής στα Κάτω Πεδινά του δήμου Κεντρικού Ζαγοριού οργανώνεται, όπως προαναφέρθηκε, από την εταιρεία «Πίνδος Περιβαλλοντική», σε συνεργασία με το εργαστήριο κεραμικής «Δια χειρός» του Στέλιου Τσιαλίκη και τον Σύλλογο Κάτω Πεδινών (Σουδεσένων) Ζαγοριού. Το πρωτότυπο αυτό εργαστήριο θα πραγματοποιηθεί από τις 17 μέχρι και τις 28 Αυγούστου.

Για περισσότερες πληροφορίες οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να απευθύνονται στα τηλέφωνα: 06530 - 71064 από 10.00 - 14.00 ή στο 06530-71238 από 18.00-22.00 (Τσαλίκη Στέλιο) και 06510 - 29445 από 10.00 - 14.00 και 18.00 - 21.00 (Χρήστου Βασίλειο).

(Βαρβάρα Αγγέλη, Ηπ. Αγών 27/6/02)

Αυγουσιτιάτικες εκδηλώσεις στα Κάτω Πεδινά

Οι αυγουσιτιάτικες εκδηλώσεις στα Κάτω Πεδινά του δήμου Κεντρικού Ζαγοριού περιλαμβάνουν τριήμερο θερινό σινεμά, πρόγραμμα εθελοντισμού για το περιβάλλον και εργαστήριο κεραμικής. Από τις 10 έως και τις 12 Αυγούστου ο Σύλλογος Κάτω Πεδινών (Σουδεσένων) Ζαγοριού αρ. 165 την εκδήλωση «Σαν παλιό σινεμά», η οποία πραγματοποιείται υπό την αιγίδα του Οργανισμού Νεολαίας και Αθλητισμού του Δήμου Ιωαννινών και με τη στήριξη της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ιωαννινών και του Δήμου Κεντρικού Ζαγοριού.

Κατά τη διάρκεια του τριήμερου προβλήθηκαν τρεις μεγάλοι μήκους ταινίες, ενώ από πέρυσι έχει ενταχθεί στο πρόγραμμα προβολών και μια ταινία μικρού μήκους, Έλληνα δημιουργού. Σύμφωνα με το πρόγραμμα, το Σάββατο 10 Αυγούστου προβλήθηκε η ταινία «Σινεμά, ο Παράδεισος» του Τζ. Τορνάτορε, την Κυριακή 11 του μηνός «Το μαυτολίνο του Λοχαγού Κορέλλι» του Τζον Μάντεν και την Τετάρτη 13 «Ο Τελευταίος Ταμπάκος» του Λευτέρη Δανίκα, ενώ τη Δευτέρα 12 Αυγούστου η ταινία «Ιμα-

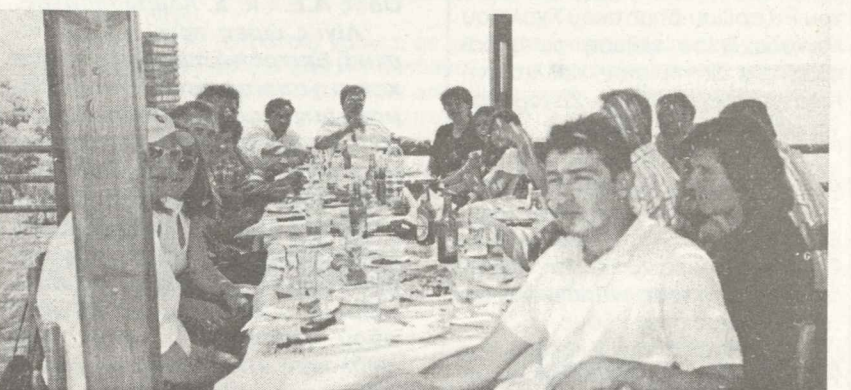
Για τέταρτη χρονιά

Σε συνέντευξη τύπου που δόθηκε στο δημαρχείο Ιωαννινών μίλησαν για τις εκδηλώσεις ο κ. Κωνσταντίνος Τζιόβας, ως εκπρόσωπος του συλλόγου Κάτω Πεδινών και η Μαρία Αληφραγκή, υπεύθυνη της ομάδας νέων εθελοντών του WWF - Ελλάς, οι οποίοι συνεργάστηκαν για την οργάνωση των προβολών με τον τοπικό σύλλογο.

Ο Κ. Τζιόβας τόνισε ότι είναι μια

ΕΚΔΡΟΜΗ του Δημοτικού Σχολείου Παπίγκου

Τα Πατιγκιωτόπουλα χαίρονται δίπλα στην πρωτογνωριή γι' αυτά θάλασσα της Λευκάδας. (Φωτ. Μαρκέλος Παπαευαγγέλου)

Μία ομάδα Πατιγκιωτών που συμμετείχαν στην εκδρομή του Δημοτικού Σχολείου Παπίγκου. (Φωτ. Μαρκέλος Παπαευαγγέλου)

Με πρωτοβουλία του Δημοδιδασκάλου κ. Ευάγγελου Ιωάν. Ζήση, Διευθυντή του Σχολείου, πραγματοποιήθηκε την 4η Ιουνίου τ.ε. ημερήσια εκδρομή του Δημοτικού Σχολείου Παπίγκου στην Λευκάδα. Εκτός των μαθητών συμμετείχαν οι γονείς και μερικοί άλλοι Πατιγκιώτες. Το τουριστικό λεωφορείο ξεκίνησε την 8ην πρωινή ώρα από το Σχολείο με τα ταξισίριαματά και τις χαρές των

Με πρωτοβουλία του Δημοδιδασκάλου κ. Ευάγγελου Ιωάν. Ζήση, Διευθυντή του Σχολείου, πραγματοποιήθηκε την 4η Ιουνίου τ.ε. ημερήσια εκδρομή του Δημοτικού Σχολείου Παπίγκου στην Λευκάδα. Εκτός των μαθητών συμμετείχαν οι γονείς και μερικοί άλλοι Πατιγκιώτες. Το τουριστικό λεωφορείο ξεκίνησε την 8ην πρωινή ώρα από το Σχολείο με τα ταξισίριαματά και τις χαρές των

Με πρωτοβουλία του Δημοδιδασκάλου κ. Ευάγγελου Ιωάν. Ζήση, Διευθυντή του Σχολείου, πραγματοποιήθηκε την 4η Ιουνίου τ.ε. ημερήσια εκδρομή του Δημοτικού Σχολείου Παπίγκου στην Λευκάδα. Εκτός των μαθητών συμμετείχαν οι γονείς και μερικοί άλλοι Πατιγκιώτες. Το τουριστικό λεωφορείο ξεκίνησε την 8ην πρωινή ώρα από το Σχολείο με τα ταξισίριαματά και τις χαρές των

Με πρωτοβουλία του Δημοδιδασκάλου κ. Ευάγγελου Ιωάν. Ζήση, Διευθυντή του Σχολείου, πραγματοποιήθηκε την 4η Ιουνίου τ.ε. ημερήσια εκδρομή του Δημοτικού Σχολείου Παπίγκου στην Λευκάδα. Εκτός των μαθητών συμμετείχαν οι γονείς και μερικοί άλλοι Πατιγκιώτες. Το τουριστικό λεωφορείο ξεκίνησε την 8ην πρωινή ώρα από το Σχολείο με τα ταξισίριαματά και τις χαρές των

Με πρωτοβουλία του Δημοδιδασκάλου κ. Ευάγγελου Ιωάν. Ζήση, Διευθυντή του Σχολείου, πραγματοποιήθηκε την 4η Ιουνίου τ.ε. ημερήσια εκδρομή του Δημοτικού Σχολείου Παπίγκου στην Λευκάδα. Εκτός των μαθητών συμμετείχαν οι γονείς και μερικοί άλλοι Πατιγκιώτες. Το τουριστικό λεωφορείο ξεκίνησε την 8ην πρωινή ώρα από το Σχολείο με τα ταξισίριαματά και τις χαρές των

Δ.Α.Γ.

ΝΕΑ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΥΛΛΟΓΩΝ - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Από την Κυριακή
14 Ιουλίου

Θαυμάσια Φωτογραφική Έκθεση του Κώστα Ζήση

Στο Ριζάρειο Δημοτικό
Σχολείο Μονοδενδρίου

Το Ριζάρειο Ίδρυμα επιχειρώντας ένα άνοιγμα προς τις νέες καλλιτεχνικές δυνάμεις του Ζαγορίου και γενικότερα της Ηπείρου οργανώνει στις ωραίες αίθουσες του Ριζάρειου Δημοτικού Σχολείου Μονοδενδρίου έκθεση φωτογραφίας του Ζαγορίου Καλλιτέχνη Κώστα Ζήση με θέμα: «Ζαγόρι: έργα φύσης και ανθρώπων».

Το υλικό της έκθεσης αποτελεί ένα μοναδικό ομορφικό πανόραμα του φυσικού, του δομημένου περιβάλλοντος καθώς της καθημερινής ζωής στο σημερινό Ζαγόρι, που είναι ένας από τους εναπομείναντες παράδεισους στον κόσμο.

Τα εγκαίνια της Έκθεσης του Κώστα Ζήση, που θα διαρκέσει μέχρι τις 10 Αυγούστου, θα γίνουν την Κυριακή 14 Ιουλίου και ώρα 8 το βράδυ.

Σημειώνεται ότι στο Μονοδένδρι, και συγκεκριμένα στο αρχοντικό Ριζάρειο Εκθεσιακό Κέντρο, λειτουργεί παράλληλα και η περίφημη έκθεση του Fred Boissonnas με εικόνες της Ελλάδας που χάθηκε και από την οποία πολλά στοιχεία μπορεί να βρει κανείς σήμερα στο Ζαγόρι.

***

Ο Κώστας Ζήσης καταγράφει φωτογραφικά την περιοχή Ζαγορίου, όντας μόνιμος κάτοικός της, όπως επίσης και τον ευρύτερο Ηπειρωτικό και Ιόνιο χώρο, επί δώδεκα συνεχή έτη. Τα θεμάτια του είναι ως επί το πλείστον τοπία από το φυσικό και το οικιστικό περιβάλλον της περιοχής και αποτελούν στο σύνολό τους σχεδόν λήψεις σε έγχρωμο film διαφάνειας. Το εικαστικό ύφος των φωτογραφιών του δεν ακολουθεί κάποια καλλιτεχνική σχολή, παρ' όλο που παρουσιάζει ομοιότητες με τη δουλειά πολλών, αμερικανών κυρίως, φωτογράφων φύσης. Δεν υπάρχει, μ' άλλα λόγια, η πρόθεση για την μετάδοση κάποιου βαθυστόχαστου προσωπικού μηνύματος μέσα από τα έργα του, εκτός από αυτό που η ίδια η φύση και η ανθρωπίνη δημιουργικότητα των περασμένων γενεών εκφράζουν και απλά μεταφέρεται επιλεκτικά μέσα από το φωτογραφικό κάδρο. Έργα του έχουν δημοσιευθεί σε λευκώματα, ελληνικά και ξένα περιοδικά, φυλλάδια του ΕΟΤ, ημερολόγια και διαφημιστικά έντυπα, όπως επίσης και σε carte postale.

Δήμος Αν. Ζαγορίου

Για το Συνδεδημένο - Παρακαμπτήριο δρόμο προς τα Δ.Δ. Δεματίου - Πέτρας

Η κινητοποίηση απέδωσε «καρπούς»

Τη διαβεβαίωση ότι θα καταβληθεί κάθε προσπάθεια ώστε να εξευρεθεί η καλύτερη δυνατή λύση στο αίτημα του Δήμου Αν. Ζαγορίου για αλλαγή της χάραξης που έχει επιλεγεί για τον συνδεδημένο-παρακαμπτήριο δρόμο προς τα Δ.Δ. Δήμου Πέτρας ώστε να έχει αφετηρία κοντά στον κόμβο Ζαγορίου, έδωσε χθες ο Γενικός Διευθυντής της «Εγνατίας Οδού Α.Ε.» κ. Σ. Λαμπρόπουλος.

Λίγες ώρες πριν, η Συντονιστική Επιτροπή που συγκροτήθηκε και η οποία αποτελείται από δημοτικούς συμβούλους του δήμου Αν. Ζαγορίου, μετά από συνεννόηση και με τους κατοίκους των Δ.Δ. Δεματίου και Πέτρας, προχώρησε σε κατάληψη του δρόμου που σχεδιάζεται και του εργοταξίου της κατασκευάστριας εταιρείας στο 29ο χλμ. της Εθνικής οδού Ιωαννίνων-Τρικάλων, ενώ ανάλογες κινητοποιήσεις έγιναν και το περασμένο Σάββατο.

Κι αυτό γιατί υπάρχει η διαβεβαίωση από τους αρμόδιους της εταιρείας κατασκευής ότι δεν θα γίνει καμία εργασία πριν μελετηθεί από την «Εγνατία οδός Α.Ε.» η εναλλακτική λύση που προτάθηκε, αφινδιστικά το περασμένο Σάββατο άρχισαν οι εργασίες κατασκευής από την αρχική θέση.

Το αίτημα του Δήμου

Σε επιστολή του πριν λίγες μέρες προς τον Γενικό Διευθυντή της «ΕΓΝΑΤΙΑ Α.Ε.» ο Δήμαρχος Ανατολικού Ζαγορίου κ. Σ. Σπυριδάκης ζήτησε την αλλαγή της χάραξης που έχει επιλεγεί για τον συνδεδημένο παρακαμπτήριο δρόμο προς τα Δ.Δ. Δεματίου - Πέτρας ώστε να έχει αφετηρία τον κόμβο Ζαγορίου.

Παρέθετε μάλιστα μια σειρά από επιχειρήματα βάσει των οποίων δεν πρέπει να κατασκευαστεί ο συγκεκριμένος δρόμος ενώ το Δ.Σ. πρότεινε ως εναλλακτική λύση χάραξη και κατασκευή του δρόμου προς τα Δ.Δ. Δεματίου - Πέτρας - Σιτσαίων και τον συνολικό Λια και Ιτέας από σημείο στη θέση πάνω από τις εγκατα-

στάσεις του εργοταξίου της εταιρείας κατασκευής της Εγνατίας και από τον συνδεδημένο δρόμο προς Αν. Ζαγόρι κοντά στον κόμβο, ο οποίος με κατεύθυνση Ν.Α. θα ενωθεί με τον υπάρχοντα όπου οι κλίσεις και η μορφολογία του εδάφους το επιτρέψουν.

Η απάντηση της «Εγνατίας οδός Α.Ε.»

Στην απάντησή της χθες η «Εγνατία Οδός Α.Ε.» κι ο Γενικός Διευθυντής της κ. Σ. Λαμπρόπουλος, αναφέρει ότι έχει ήδη ενημερώσει το Διοικητικό Συμβούλιο της Ε.Ο.Α.Ε. για το αίτημα του Δήμου και τη νέα χάραξη της σύνδεσης του δ.δ. με την εθνική οδό ενώ παράλληλα δόθηκε εντολή από την υπηρεσία στον ανάδοχο κατασκευής του έργου να αναστήλει τις σχετικές εργασίες. Επιπλέον διαβεβαιώνει ότι ήδη ο μελετητής του έργου σε συνεργα-

Θα εξευρεθεί η καλύτερη δυνατή λύση ώστε να έχει αφετηρία κοντά στον κόμβο Ζαγορίου διαβεβαίωσε ο Γενικός Δ/ντής της «Εγνατίας οδού Α.Ε.» μετά την κατάληψη του δρόμου από κατοίκους της περιοχής.

σία με τις αρμόδιες υπηρεσίες της Ε.Ο.Α.Ε. διερευνά διάφορες εναλλακτικές λύσεις με αντικειμενικό στόχο την εύρεση της βέλτιστης οικονομικής λύσης, που θα ικανοποιεί τις συνθήκες ασφαλείας στη σύνδεση με την εθνική οδό.

(«ΗΠΕΙΡΟΣ» 18.6.02)

Ποδόσφαιρο στο Ζαγόρι

Για τέταρτη χρονιά διοργανώνονται στο Ζαγόρι ποδοσφαιρικές συναντήσεις με τίτλο «ΖΑΓΟΡΙ 2002». Διοργανωτής ο Πολιτιστικός Σύλλογος Τσεπελόβου «Ο ΤΣΟΥΦΛΗΣ», που ήταν ο περσινός κυπελλούχος. Τις συναντήσεις διευθύνουν διαιτητές του Συνδέσμου Ιωαννίνων. Αρωγοί στην προσπάθεια των νέων των χωριών μας οι Δήμοι Τύμφης και Κεντρικού Ζαγορίου, καθώς και η ΕΠΣΕΠ. Οι ποδοσφαιρικές συναντήσεις έχουν φιλικό και μόνο χαρακτήρα και διευρύνουν τις σχέσεις της νεολαίας των χωριών μας. Συμμετέχουν δώδεκα χωριά, χωρισμένα σε τέσσερες ομάδες και καταρτίστηκε το παρακάτω πρόγραμμα:

Α' ΟΜΙΛΟΣ			
27/7/2002	Μονοδέντρι - Α. Πεδινά,	γήπεδο	Ασπραγγέλων
3/8/2002	Φραγκάδες - Μονοδέντρι	»	Τσεπελόβου
7/8/2002	Α. Πεδινά - Φραγκάδες	»	Α. Πεδινών
Β' ΟΜΙΛΟΣ			
28/7/2002	Ασπραγγέλοι - Σκαμνέλι	»	Τσεπελόβου
3/8/2002	Βίτσα - Ασπραγγέλοι	»	Ασπραγγέλων
10/8/2002	Σκαμνέλι - Βίτσα	»	Α. Πεδινών
Γ' ΟΜΙΛΟΣ			
28/7/2002	Ελαφότοπος - Κουκούλι	»	Ασπραγγέλων
4/8/2002	Καπέσοβο - Ελαφότοπος	»	Α. Πεδινών
10/8/2002	Κουκούλι - Καπέσοβο	»	Τσεπελόβου
Δ' ΟΜΙΛΟΣ			
31/7/2002	Τσεπέλοβο - Βραδέτο	»	Ασπραγγέλων
4/8/2002	Πάπιγκο - Τσεπέλοβο	»	Τσεπελόβου
11/8/2002	Βραδέτο - Πάπιγκο	»	Α. Πεδινών

1ος Ημιτελικός 13/8/2002: Θα συναντηθούν οι πρώτοι των Α' και Β' ομάδων στο Γήπεδο Ασπραγγέλων

2ος Ημιτελικός 14/8/2002: Θα συναντηθούν οι πρώτοι των Γ' και Δ' ομάδων στο Γήπεδο Α. Πεδινών

Ο τελικός θα διεξαχθεί στο γήπεδο Τσεπελόβου στις 17/8/2002.

Στην πρωταθλήτρια ομάδα θα απονεμηθεί κύπελλο, στους παίκτες των ομάδων του τελικού θα δοθούν αναμνηστικά μετάλλια και στις υπόλοιπες ομάδες και στους διαιτητές θα δοθούν αναμνηστικές πλακέτες.

ΚΑΦΕ-ΤΣΙΠΟΥΡΟ
«Το μαγαζί»
Τηλ. 0653-71238
Κάτω Πεδινά Ζαγόρι

ΝΕΑ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Οι καλοκαιρινές εκδηλώσεις του Εξωραϊστικού Συλλόγου Δικορφιωτών για τον Αύγουστο 2002

Ο Εξωραϊστικός Σύλλογος Δικορφιωτών καλεί όλους τους χωριανούς και φίλους του χωριού μας, καθώς επίσης και όλους τους «Πολιτιστικούς Συλλόγους του Ζαγορίου», στις εκδηλώσεις που θα πραγματοποιηθούν, τον Αύγουστο του 2002 στο Δικόρφο.

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Κυριακή 11 Αυγούστου, 9 μ.μ.
Το κέντρο Πολιτισμού και Παράδοση «ΠΛΑΤΑΝΟΣ», θα παρουσιάσει «Χορούς και Δρώμενα» από όλες τις περιοχές της Ελλάδας, με συνοδεία Ζωντανής Μουσικής.

Θα ακολουθήσει γλέντι με το Παραδοσιακό Συγκρότημα που αποτελείται από τους:

Γιώργο Γκόγκο: Βιολί
Ηλία Πλαστήρα: Κλαρίνο
Διονύσιο Ζώη: Ντέφι
Δημήτριο Κωσταντή: Λαούτο

Κυριακή 18 Αυγούστου, 11 π.μ.

Θα τελεστεί η ετήσια καθιερωμένη «Γενική Συνέλευση των μελών του Συλλόγου μας». Η συμμετοχή όλων των μελών κρίνεται απαραίτητη για την αποτελεσματικότερη συνέχιση του έργου μας.

Κυριακή 25 Αυγούστου, πρωί

Θα τελεστεί μνημόσυνο εις μνήμη των «Ευεργετών του Χωριού μας»

Κυριακή 25 Αυγούστου, 9 μ.μ.

Ο Σύλλογος καλεί όλους τους συγχωριανούς και φίλους του Δικόρφου, να συμμετάσχουν σε ένα «ΑΝΤΑΜΩΜΑ-ΤΡΑΠΕΖΙ» στο Μεσοχώρι.

Οι χωριανοί για το καλό, καλούν να στριβούν το «Τραπέζι», φτιάχνοντας ο καθένας, ό,τι έδεσε μια προτίμια. Σκοπός αυτού του «ΑΝΤΑΜΩΜΑΤΟΣ», η επικοινωνία και η ψυχαγωγία.

Το πανηγύρι μας φέτος θα πραγματοποιηθεί στις 28-29-30 Αυγούστου, ημέρες ΤΕΤΑΡΤΗ, ΠΕΜΠΤΗ, ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ με το συγκρότημα του ΛΕΥΤΕΡΗ ΣΑΡΡΕΑ.

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

Από τις 15-30 Αυγούστου, η Νέλλη Αργυρή θα εκθέσει έργα ζωγραφικής της, στα γραφεία του Συλλόγου μας.

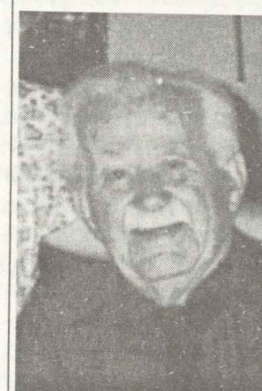
ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Για να περάσουν ευχάριστα, τις καλοκαιρινές διακοπές τους, οι μικροί μας φίλοι, ο Σύλλογος:

- α) θα οργανώσει:
  - Παιδικό πάρτυ
  - «Εργαστήριο Ζωγραφικής»
  - «Εργαστήριο Ζαχαροπλα-

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΦΕΥΓΟΥΝ

ΚΩΝ/ΝΟΣ ΚΡΑΛΙΟΣ

Για το μεγάλο κι αγύριστο ταξίδι κίνησε υποκύπτοντας στη μοίρα ο Κώστας Κράλιος. Ενενήντα τόσα χρόνια, μια ζωή γεμάτη δράση και προσφορά.

Δάσκαλος από τους λίγους άφησε εποχή στα σχολία που υπηρέτησε.

Με την ευχέρεια του λόγου και την πειθώ που τον διέκρινε αλλά και την διορατικότητα και το πάθος για τα κοινά και ιδιαίτερα για το χωριό του ήταν από τα ιδρυτικά μέλη των συλλόγων μας.

Με την εκλεκτή Θρακιώτισσα σύντροφό του Καλλιόπη απέκτησε δυο θαυμάσιους γιούς καταξιωμένους γιατρούς σήμερα τον Αλέκο Καρδιολόγο στην Αμερική και τον Νίκο Γαστρεντερολόγο στο «Αλεξάνδρ» και τέσσερα εγγόνια σε επίζητες θέσεις.

Τη λατρεία του για το Τσερβάρι την μετέδωσε σε παιδιά κι εγγόνια, τόσο που ο αρχιτέκτων εγγόνος του απ' την Αμερική στη διατριβή του διάλεξε για θέμα «Το σπίτι του παπού μου στο Ζαγόρι».

Ακόμη και τα τελευταία χρόνια, σε μεγάλη ηλικία ερχόταν στο χωριό και με τη φωτογραφική του μηχανή αποθανάτιζε τις ομορφιές του και χαίρονταν την συντροφιά συγγενών και φίλων απολαμβάνοντας τις Ζαγορίσιες πίτες.

Καλέ μου θείε, οι συμβουλές σου ήταν πάντα πολύτιμες και θα μου λείψουν. Με συγκίνηση θα θυμάμαι την τελευταία μας συνάντηση πριν λίγους μήνες. Την χαρά που είδα στα μάτια σου όταν σου έφερα την τελευταία σου αλευρόπιτα. Θα περιμένω, μάταια όμως, τις φωτογραφίες της κυραμάνας και της μάνας μου που μου είχες υποσχεθεί.

Όνειρό σου μεγάλο, ένας χώρος για το «Ζαγορίσιο αντάμωμα» θα συνεχίσει να υποστηρίζει στη μνήμη σου την ωραία αυτή ιδέα.

Όταν έλθει ο καιρός τα παιδιά σου σίγουρα θα σε ξαναφέρουν στο Τσερβάρι σου που ανήκει.

Αιωνία σου η μνήμη
Ελένη Οικονομίδου - Δούβλη

ΔΙΩΧΝΩ ΔΑΣΚΑ ή ΝΤΑΣΚΑ από το Πάπιγκο

Στις 14 Ιουνίου τελέστηκε στην εκκλησία του Αγίου Βλασίου Μεγάλου Παπίγκου το ετήσιο μνημόσυνο της ευεργέτιδας ΔΙΩΧΝΩΣ Ντάσκα, του ανδρός της Νικολάου και της αδελφής Δέσπας. Συγχαρητήρια στην εκκλησιαστική επιτροπή η οποία από τριετία τελεί το μνημόσυνο σύμφωνα με την επιθυμία της προ πολλού αποβιώσας ευεργέτιδας.

Μέλος της εκκλησιαστικής στο τέλος του μνημοσύνου εξεφώνησε τον παρακάτω λόγον υπενθυμίζοντας στους νεώτερους την αγάπη των παλαιών για το πανέμορφο αυτό κομμάτι της Ζαγορίσιας γης.

Δ.Α.Γ.

Ευτυχώς που στην κάθε μικρή ή μεγάλη κοινωνική ομάδα, υπάρχουν μερικά άτομα, λίγα, πολύ λίγα, που ξεχωρίζουν. Σκέπτονται, ζώνουν και συμπεριφέρονται διαφορετικά από τα άλλα, τα πολλά, τη μάζα.

Κι αυτά, τα μετρημένα στα δάχτυλα κάθε φορά άτομα, είναι εκείνα που, χωρίς προσδοκία αμοιβής, δίνουν, προσφέρουν στα πάσχοντα μέλη της κοινωνίας. Είναι οι άνθρωποι της προσφοράς και της θυσίας.

Και ξέρουμε όλοι μας πολύ καλά πόσο δύσκολο είναι να δίνει. Ένας τέτοιος άνθρωπος ήταν και η αειμνήστη Διώχνω χήρα Νικολάου Δάσκα ή Ντάσκα, το γένος Πανταζή Πανταζά, υπέρ της οποίας το μνημόσυνο τούτο τελείται σήμερα.

Η Διώχνω γεννήθηκε, μεγάλωσε και ζήσησε εδώ στο χωριό μας, το Πάπιγκο. Δεν ήξερε γράμματα, όπως η ίδια εδούλωσε κατά την σύνταξη της διαθήκης της, αλλά είχε καρδιά, αγαπούσε τον πάσχοντα συνάνθρωπό της, αγαπούσε την ευοίμια.

Όλη της την περιουσία, κινητή και ακίνητη την άφησε στην εκκλησία του Αγίου Βλασίου, σε αυτήν εδώ την εκκλησία που είμαστε σήμερα συγκεντρωμένοι, και δεν ήταν ευκαταφρόνητη, όπως φαίνεται από την διαθήκη της:

«... αφήνω εις την εγότης της περιφέρειας της Μεγάλης Κοινότητας Παπίγκου συνουσία κειμένην Εκκλησίαν την τιμωμένην επί ονόματι του Αγίου Βλασίου, απασαν την κινητοακίνητον περιουσίαν μου, την ευρισκόμενην εις την Κοινότητα Παπίγκου, (όπως το σπίτι της το γωνστό μέχρι σήμερα με την ονομασία «Ντάσκα» το Εκκλησιαστικό και άλλα), την εις το τούρνο Σεβέρην της Ρουμανίας, κειμένην οικοδομήν και απαρτιζομένην και υπό την αυτήν στεγνήν ευρισκόμενην, εκ έννομο χείρου αθεώσης, καταστήμάτων, περιούτων κλπ. καθώς και το εις Ιωάννινα Μπασιό-νι μου, τα δε εξ αυτών εισπραττόμενα ενοίκια διατίθενται επί το συμφερότερον της εκκλησίας του Αγίου Βλασίου και δαπανώσι το περισσότερο των ετησίων προσόδων, υπέρ των Εκπ. Καταστημάτων της μεγάλης συνουσίας της Κοινότητας Παπίγκου ή εκπαιδύσων αυτά εν τριετοδία εις οιονδήποτε πρόσωπον και το δε αυτών χρηματικών πρὸς κατατέθει παρὰ τὴν ἐν Ἑλλάδι Ἐθνικῇ Τραπεζῇ δαπανώμενους τοὺς ἐξ αὐτοῦ απορρέοντες τόκους υπέρ συντηρήσεως της διαληφθείσης εκκλησιας Αγίου Βλασίου και των Εκπαιδευτικῶν Καθηδρουμάτων της μεγάλης συνουσίας της Κοινότητας Παπίγκου».

Μία χάρη μόνο ζητούσε η αειμνήστη Διώχνω από τα εκάστοτε μέλη της Εκκλησιαστικής Επιτροπής του Αγίου Βλασίου, «... να ετησίως τελώσιν Αρχιερατικὸν μνημόσυνον υπέρ της ψυχῆς μου, της ψυχῆς του αποθανόντος ανδρός μου Νικολάου και της ψυχῆς της αποβιώσας αδελφῆς μου Δέσπας».

Ευχόμαι εσάει να τελείται το μνημόσυνο τούτο για να είναι και η μνήμη αυτών αιωνία.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΑΝΩ ΠΕΔΙΝΑ Συγχαρητήρια

— Τα θερμά μας συγχαρητήρια και τις ευχές μας για «όλο και πιο ψηλά» στον **Δημήτρη Φωτιάδη**, γιο του δικού μας φίλου Γιάννη και Χριστίνας για την επάξια εκλογή του σε αναπληρωτή καθηγητή της Πληροφορικής στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.

«Το Ζαγόρι μας»

ΑΝΩ ΡΑΒΕΝΙΑ Γάμοι

— Ένας ωραίος γάμος έγινε την 6η Ιουλίου, ημέρα Σάββατο του 2002 και ώρα 7 μ.μ. στον Ιερό Ναό Αρχιμανδρείου Ιωαννίνων.

Η πρώην γειτονοπούλα μου **Αλίκη Τσουμάνη** του Θεόδωρου και της Ρηνιώς, το γένος Φερεντίνου παντρεύτηκε τον εκλεκτό της καρδιάς της **Αχιλλέα Αναστασάπουλο**. Η εκκλησία ήταν γεμάτη από συγγενείς, γνωστούς και φίλους του ζευγαριού και των γονέων τους.

Ανάμεσα στο πλήθος διέκρινα τους πρώην βουλευτές κ. Θεόδωρο Γεωργιάδη και κ. Αντώνη Φούσα, το συνταξιούχο Καθηγητή του Α.Π.Θ. κ. Εύδοξο Τσολάκη και τη γυναίκα του κ. Βάσω, τον Δήμαρχο Καλαπικίου κ. Κώστα Καψάλη και τη σύγυζό του, καθώς και πάρα πολύ κόσμο από το χωριό μου τα Άνω Ραβένια.

Μετά το μυστήριο του γάμου οι νεόνυμφοι και οι γονείς τους δεξιώθηκαν τους καλεσμένους στο κέντρο ΛΙΘΑΡΙΤΣΙΑ.

Ήταν όλα τέλεια... Λουλούδια, κάμερες, μουσική, ψητά, ποτά, φρούτα, γλυκά, ζωντάνια, κέφι...

Διπλή ορχήστρα με τραγουδίστρια, τραγουδίστρια και μετά τις 11 ο δικό μας Ζαγορίσιος τραγουδιστής κ. Γατσέλος διασκέδασε τους καλεσμένους με παραδοσιακά τραγούδια, τα βιολιά και τα κλαρίνα μέχρι τις πρωινές ώρες.

Εύχομαι στο ταιριαστό ζευγάρι η ζωή τους να 'ναι πάντα χαρούμενη, ευτυχισμένη και ανθόσπαρτη.

Δέσποινα Γκερλέ - Μπίτσα
Δημοτική Υπάλληλος Δήμου
Τύμφης

ΑΡΙΣΤΗ

Επίτιμος διδάκτορας

— Η Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων έκανε επίτιμο διδάκτορα της Ιατρικής Σχολής τον **κ. Νικόλαο Ηλία Μαδιά** καθηγητή και της Ιατρικής Σχολής του TUFTS Πανεπιστημίου της Βοστώνης της Αμερικής.

Ο κ. Μαδιάς αφιέρωσε αυτή την μεγάλη τιμή στον πεθερό του ιατρό Χριστόφορο Γέπη υιό του Αριστοτέλη και της Ουρανίας Γέπη από την Αρίστη Ζαγορίου Ιωαννίνων.

Γάμοι

— Επιτέλους και ένας γάμος στην Αρίστη. Και τι γάμος; Τρικού-βεργος!

Στις 13/7 ο **Δημήτρης (Μίμης)**

Βασ. Κοντοκάλης, δάσκαλος, υποδέχτηκε την αγαπημένη του Καρδινισιώτισσα, **Ολυμπία Βασ. Σακκά**, επίσης δασκάλα, στην Αρίστη και την οδήγησε στην κεντρική Εκκλησία «Κοιμήσεως Θεοτόκου» όπου ενώπιον Θεού, μιας πλειάδας κληρικών και μεγάλου πλήθους προσκεκλημένων χόρεψαν το χορό του Ησαΐα και ενώθηκαν με τα δεσμά του κοινού γάμου βίου.

Το γεγονός, φυσικά, γιορτάστηκε στο μεγάλο περίβολο του Αϊ-Θανάση, όπου χίλια περίπου άτομα έφαγαν, ήπιαν και προπαντός χόρεψαν ολονύκτια με μια διαλεκτή παρέα οργανοπαϊχτών. Με τόσες πολλές γαμήλιες ευχές, σίγουρα, οι νεόνυμφοι θα απολαύσουν τον έγγαμον βίον τους «ανέφελον και ευτυχή».

Οι γονείς των νεόνυμφων, εκατέρωθεν, ένιωθαν ευχαριστημένοι και ευτυχείς. Η μάνα του γαμπρού, η κα Βούλα, «Ζώσα Λαογραφία», έκανε το παν για να έχει ο γάμος όλα τα παλιά παραδοσιακά στοιχεία.

Οι ευχές μας στους νεόνυμφους για ευτυχισμένη και καρποφόρο ζωή και στους γονείς τους να τους καμαρώνουν διά βίον.

Το «Ζ» μας

— Κι άλλος γάμος στην Αθήνα. Στις 6/7/2002 η **Τζίνα Ευθυμίου**, κόρη της χωριανής μας Σπυριδούλας Ευστ. Λογοθέτη, που μένουν στο Νέο Ηράκλειο Αττικής, παντρεύτηκε το καλό της **Ευάγγελο Ευαγγελίου** από τη Λειβαδιά. Κουμπάρος ο τ. Υπουργός κ. Τσοούρας.

Επακολούθησε λαμπρή δεξίωση στη Βαρυμπόμπη. Παραβρέθηκε πλήθος κόσμου, βουλευτές, πολιτευτές κλπ.

Οι ευχές μας για ευτυχή βίον.

Το «Ζ» μας

Θάνατοι

— Απρόσμενα και βιαστικά, το τελευταίο 10ήμερο Μαΐου, μας έφυγε από τη ζωή ο **Λευτέρης Δημ. Αγγελάκης**, γιος της χωριανής μας Φαίδρας Καλατζή - Αγγελάκη που έμεναν στο Ν. Ηράκλειο Αττικής.

— Την 9η Ιουνίου πέθανε και κηδεύτηκε στην Αρίστη ο χωριανός μας **Νεοκλής Μ. Οικονομίδης**, που έμενε οικογενειακά στη Θεσ/νίκη.

— Την 16ην Ιουνίου ακολούθησε το δρόμο για το κοιμητήριο της Αρίστης η **Αμαλία Δημοσφ. Παγούνη**.

ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ

Βαπτίσεις

— Στα Γιάννινα και στον Ιερό Ναό του Νεομάρτυρα Αγίου Γεωργίου (πλατεία Πάργης) στις 2 του περασμένου Ιουνίου έγινε η βάπτι-

ση του δεύτερου αγοριού του **Αριστοτέλη Κοσκινά και της Ανδρομάχης Καραγιάννη**.

Στο νεοφώτιστο αγοράκι από τη νουνά του δόθηκε το όνομα **Δαμιανός**.

Στους γονείς και παππούδες Ντίνο και Ευτυχία τις καλύτερες ευχές

Θάνατοι

— Πέθανε και κηδεύτηκε στην Ηγουμενίτσα ο γνωστός επιτυχημένος έμπορος **Μιχάλης Κωλέτας**. Στη γυναίκα του, την εξαδέλφη μας Ερμηνεία Σούζου και τα εκλεκτά παιδιά του Βαγγέλη και Γιώργου θερμά συλλυπητήρια.

Γιώργος-Ελένη Δούβλη Δημήτρης-Ντίνα Τόμου

— Πέθανε και κηδεύτηκε στις 18 Ιουλίου ο συγχωριανός μας **Βασίλειος Ντάγκας** πλήρης ημερών. Ο εκλιπών πέρασε όλη την ζωή του στο χωριό.

Ας είναι ελαφρή το χώμα της Δοβριανίτικης γης, που τον σκέπασε.

Μ.Γ.Κ.

ΒΙΤΣΑ

Βαπτίσεις

— Στις 30 Ιουνίου, στον Ι.Ν. των Ταξιαρχών της Άνω Βίτσας, έγινε η βάπτισή της κόρης του **Πέτρου** και της **Ευρυδίκης Μπιζμπέλη**.

Ανάδοχοι ο Δημήτριος Γ. Καραγιάννης και τ' όνομα αυτής **Μαρία**.

— Επίσης στις 7 Ιουλίου στον ίδιο ναό, έγινε η βάπτισή της κόρης του **Κώστα** και της **Βασιλικής Χαρίση** και στη νεοφώτιστη χάρισαν τ' όνομα **Αθηνά**.

— Στις 7 Ιουλίου στον Ι.Ν. Αγίας Παρασκευής, έγινε η βάπτισή της κόρης του **Παναγιώτη** και της **Άρτεμης Πεζοδόρου**.

Η ανάδοχος Ιφιγένεια Καραγεώργη, έδωσε τ' ονόματα **Παρθενόπη-Κυριακή**.

— Στις 14 Ιουλίου στον Ι.Ν. Αγίου Νικολάου Αγοράς ο **Γιώργος** και η **Αγγελίδα Αλεξίου** βάπτισαν την κόρη τους.

Οι Ανάδοχοι Δημήτριος και Αρετή Δημητριάδη, της χάρισαν τ' ονόματα **Αλίκη-Ευγενία**. Μετά ακολούθησε γεύμα στο κέντρο «Ανεμών» στην Αμφιθέα Ιωαννίνων.

Εγκάρδια συγχαίρω τους γονείς και τους αναδόχους και εύχομαι οι νεοφώτιστες να ζήσουν και να μεγαλώνουν με υγεία και χαρά.

Φ.Β.

Γάμοι

— Στον πολυαγαπημένο μας **Χρήστο Α. Παπαχρήστο**, που παντρεύτηκε την εκλεκτή του, **Φωτεινή Παπαθανασίου**, ευχόμαστε ολόψυχα κάθε ευτυχία και χαρά.

Οι γονείς του Αλέκος και Μαρία Η αδελφή του Αικατερίνη

— Στις 22 Ιουνίου στον Ι.Ν. Αρχιμανδρείου, έγινε ο γάμος του αγαπητού μας **Χρήστου Αλ. Παπαχρήστου**, τραπεζικού υπαλλήλου (ΕΤΕ) με την εκλεκτή της καρδιάς του **Φωτεινή Παπαθανασίου**.

Ακολούθησε γαμήλιο δείπνο και παραδοσιακό γλέντι μέχρι τις πρωινές ώρες, στο εξοχικό κέντρο Σκληβανίτης, στο Κρυφοβόλο Ιωαννίνων.

Εγκάρδια συγχαίρουμε το νέο ζευγάρι και του ευχόμαστε κάθε ευτυχία και προκοπή.

Κούλα - Φίλιππος

ΔΙΛΟΦΟ

Θάνατοι

— Στις 9 Ιουλίου πέθανε και κηδεύτηκε στο Χαλάνδρι Αττικής η πρεσβυτέρα **Αριάδνη Καρακώστα**, πλήρης ημερών.

Σ' όλους τους δικούς της, θερμά συλλυπητήρια.

«Το Ζαγόρι μας»

ΒΡΑΔΕΤΟ

Θάνατοι

— Στις 31/7/2002 κηδεύτηκε στο Βραδέτο, τη γεντεριά του, ο 88/χρονος δάσκαλος, **Γιάννης Καπρίτσιος**. Ο μ. έμενε στη Θεσ/νίκη όπου και διετέλεσε για αρκετά χρόνια ειδικός γραμματέας της Ηπειρωτικής Εστίας Θεσ/νίκης. Λάτρευε το χωριό του, όπου διατηρούσε σε καλή κατάσταση το σπίτι του και ήταν τακτικός επισκέπτης της **Ευρυδίκης Μπιζμπέλη**.

Ανάδοχοι ο Δημήτριος Γ. Καραγιάννης και τ' όνομα αυτής **Μαρία**. Επίσης στις 7 Ιουλίου στον ίδιο ναό, έγινε η βάπτισή της κόρης του **Κώστα** και της **Βασιλικής Χαρίση** και στη νεοφώτιστη χάρισαν τ' όνομα **Αθηνά**.

— Στις 7 Ιουλίου στον Ι.Ν. Αγίας Παρασκευής, έγινε η βάπτισή της κόρης του **Παναγιώτη** και της **Άρτεμης Πεζοδόρου**.

Η ανάδοχος Ιφιγένεια Καραγεώργη, έδωσε τ' ονόματα **Παρθενόπη-Κυριακή**.

— Στις 14 Ιουλίου στον Ι.Ν. Αγίου Νικολάου Αγοράς ο **Γιώργος** και η **Αγγελίδα Αλεξίου** βάπτισαν την κόρη τους.

Οι Ανάδοχοι Δημήτριος και Αρετή Δημητριάδη, της χάρισαν τ' ονόματα **Αλίκη-Ευγενία**. Μετά ακολούθησε γεύμα στο κέντρο «Ανεμών» στην Αμφιθέα Ιωαννίνων.

Εγκάρδια συγχαίρω τους γονείς και τους αναδόχους και εύχομαι οι νεοφώτιστες να ζήσουν και να μεγαλώνουν με υγεία και χαρά.

Φ.Β.

ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΣ

Γάμοι

— Στις 22 Ιουνίου 2002, στον Ιερό Ναό Αγίας Μαρίας στην Εκκλησία τελέστηκε ο γάμος του **Αγγελου Γκέλμπα**, υιού των συγχωριανών μας Τάκη και Ειρήνης Γκέλμπα, με την εκλεκτή της καρδιάς του **Ελένης Γεωργακοπούλου**. Μετά το γάμο οι προσκεκλημένοι διασκέδασαν μέχρι πρωίας στην εξοχή Ταβέρνα «Λεωνίδας», στη Βαρυμπόμπη της Αθήνας. Στους νεόνυμφους ευχόμαστε να ζήσουν και καλούς απογόνους, στους δε γονείς

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

τους ευχόμαστε να τους χαίρονται και ότι επιθυμούν.

Το Δ.Σ. της Ενωσης Αποδήμων Αθηνών

— Το Σάββατο 20 Αυγούστου στον Ιερό Ναό Αρχιμανδρείου Ιωαννίνων, έγιναν οι γάμοι της **Ευφραντίνης Γ. Ζινδρινή** μετά του **Αποστόλου Ελ. Παπαδοπούλου**.

Στο νύμφαντρο ζευγάρι, ευχές για μια ανέφελη και όμορφη ζωή. Στους γονείς τους: Να τους ζητούν.

«Το Ζαγόρι μας»

ΚΑΣΤΑΝΩΝΑΣ

Μνημόσυνο

— Την Κυριακή 28 Ιουλίου 2002, έγινε στον Ιερό Ναό Περιβλέπτου Ιωαννίνων, το ετήσιο μνημόσυνο του **Λάμπρου Κ. Ρίζου** από τον Κα-

στανώνα Ζαγορίου, που τόσο πρόσφατα έφυγε για το μακρινό ταξίδι αφήνοντας απαρηγόρητους τη γυναίκα του και την κόρη του καθώς και τους γονείς και τ' αδελφία του.

Ευχόμαστε ο Θεός να αναπαύσει την ψυχή του αξέχαστου Λάμπρου και να χύσει βάλσαμο παρηγορίας σε όλους όσους άφησε πίσω του και κλαίνει τον τόσο άδικο χαμό του.

Κ.Δ.Χ.

«Το Ζαγόρι μας»

ΚΑΤΩ ΣΟΥΔΕΝΑ

Γάμοι

— Το Σάββατο 27 Αυγούστου στον Ιερό Ναό Αγίων Αναργύρων στο Κάστρο Ιωαννίνων. Έγιναν οι γάμοι της **Σοφίας Ν. Στάρρα** μετά του **Δημητρίου Σωτ. Χατζημανουλά**.

Στο νύμφαντρο ζευγάρι τις καλύτερες ευχές μας για μια ζωή γεμάτη χαρά. Στους γονείς τους να τους ζήσουν και με εγγόνια.

«Το Ζαγόρι μας»

ΛΕΠΤΟΚΑΡΥΑ

Νέοι επιστήμονες

— Το πτυχίο του Ηλεκτρολόγου Μηχανικού και Μηχανικού Ηλεκτρονικών Υπολογιστών της Πολυτεχνικής Σχολής του Α.Π. Θεσ/νίκης πήρε το Μάρτιο ο **Επαμεινώνδας-Ανδρέας Μητσιμάρης** του φιλιππου.

Συγχαρητήρια στο νέο επιστήμονα και καλή σταδιοδρομία.

Οι φίλοι του «Το Ζαγόρι μας»

συγγενείς του ειλικρινή συλλυπητήρια.

«Το Ζαγόρι μας»

ΚΗΠΟΙ

Συγχαρητήρια

— Στον αγαπητό μας ανηψιό **Χριστόδουλο Δερδεμέζη** το γένος Καλλιδή, που πήρε το πτυχίο της Νομικής Σχολής Κομοτινής θερμά συγχαρητήρια και καλή σταδιοδρομία.

Οι θείοι του

Γεώργιος και Αθηνά Σάρρου

ΚΟΥΚΟΥΛΙ

Γάμοι

— Στις 8 Ιουνίου δύο νέα κι όμορφα παιδιά, η συμπεθεροπούλα μας **Κλειώ Φατούρου** και ο **Άρης Σπέγγος** γιός της φίλης κ. Μαίρης Σπέγγου υπεύθυνος του ΕΕΣ Ιωαννίνων ένωσαν τις ζωές τους. Σε μια πανέμορφη τοποθεσία στο εκκλησάκι της Αγ. Μαύρας στην μαγευτική Λευκάδα συγγενείς και φίλοι συνόδευσαν με τα βιολιά, ενώ το μικρό αεροπλανάκι έκανε με ροδοπέταλα το ζευγάρι στο μικρό παράξενο εκκλησάκι.

Ακολούθησε γλέντι στις δροσιές του νησιού, αξέχαστο. Τους ευχόμαστε κάθε ευτυχία Γιώργος-Ελένη Δούβλη-Μιχαήλ

— Μέσα στον Ιούλιο στις 27 το Σάββατο και άλλος γάμος έγινε στο Μονοδένδρι στον Ιερό Ναό Αγίου Αθανασίου, της συγχωριανής μας **Σεδήςρας Θ. Τσεργιογιάννη** και τον **Δημήτρη Κούτσικου**. Μετά το γάμο οι προσκεκλημένοι μαζί με τα νύμφα διασκέδασαν μέχρι το πρωί στο κέντρο «ΠΡΑΣΙΝΗ ΓΩΝΙΑ» στα Γιάννινα. Στο νέο ζευγάρι θερμές ευχές να ζήσουν και να τους χαίρονται οι γονείς τους.

Σ.Θ.

— Την Κυριακή 23 Ιουνίου στο γραφικό εκκλησάκι, που βρίσκεται εντός του κτήματος Νάσουτζικ στην Παιανία Αττικής μέσα σ' ένα ειδικό περιβάλλον τελέστη-

ΛΕΠΤΟΚΑΡΥΑ

Νέοι επιστήμονες

— Το πτυχίο του Ηλεκτρολόγου Μηχανικού και Μηχανικού Ηλεκτρονικών Υπολογιστών της Πολυτεχνικής Σχολής του Α.Π. Θεσ/νίκης πήρε το Μάρτιο ο **Επαμεινώνδας-Ανδρέας Μητσιμάρης** του φιλιππου.

Συγχαρητήρια στο νέο επιστήμονα και καλή σταδιοδρομία.

Οι φίλοι του «Το Ζαγόρι μας»

ΜΟΝΟΔΕΝΔΡΙ

Γάμοι

— Την Κυριακή 23 Ιουνίου στο γραφικό εκκλησάκι, που βρίσκεται εντός του κτήματος Νάσουτζικ στην Παιανία Αττικής μέσα σ' ένα ειδικό περιβάλλον τελέστη-

ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ ΙΩΑΝΝΗ ΚΑΠΡΙΤΣΙΟΥ

Η Ηπειρωτική παροικία Θεσσαλονίκης με πόνο ψυχής αποχαιρέτησε τον ΙΩΑΝΝΗ ΚΑΠΡΙΤΣΙΟ από το Βραδέτο Ζαγορίου Ιωαννίνων, ο οποίος διετέλεσε επί σειρά ετών Ειδικός Γραμματέας της «Ηπειρωτικής Εστίας» Θεσσαλονίκης, υπηρέτησε με συνέπεια, μεθοδικότητα, ανιδιοτέλεια την Ηπειρωτική ιδέα και με την πολύχρονη ενεργό συμμετοχή και ουσιαστική παρουσία του στα δρώμενα του Σωματίου, δικαίωσε την ταύτιση των εννοιών Ηπειρωτισμός Εθελοντισμός.

Οι Ηπειρώτες και Ηπειρώτισσες της Θεσσαλονίκης δέονται του Υψίστου όπως την μεν ψυχή του μετασπέντον κατατάζει μεταξύ των Δικαίων εις δε τους οικείους του χαρίζει υγεία και μακροήμερευση.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της «Ηπειρωτικής Εστίας» Θεσσαλονίκης

Θάνατοι

— Στις 29 Ιουνίου έγινε στο Παγκό και κηδεύτηκε της **Αικατερίνης**, χήρας του πρωτοξεδέλφου μας **Θωμά Μουζά**.

Η Κατερίνα, μια καλοσυνάτη αρχοντογυναίκα στα 89 της χρόνια, είχε αξιωθεί να ιδεί παιδιά εγγόνια και δισέγγονα.

Στα παιδιά της και τα εγγόνια της τα θερμά μας συλλυπητήρια. Νάχουν την ευχή μας.

Οικογ. Κώστα Δ. Χριστοδούλου

ΣΚΑΜΝΕΛΙ

Πένθη

— Την λατρευτή μας μητέρα **Ευτυχία Μιχαήλ Γενναδίου** κηδεύσαμε χθες Τετάρτη (3.7.2002) στο Κοιμητήριο Βύρωνα Αθηνών.

Τα παιδιά της: Ξανθίππη, Όλγα και Αριστέα

Τα αδελφία της. Τα ανήψια της και οι λοιποί συγγενείς.

Θάνατοι

— Πέθανε και κηδεύτηκε στην Αθήνα στις 3/7/02 η **Ευτυχία Μιχαήλ Γενναδίου**.

Στις θυγατέρες και τους λοιπούς συγγενείς θερμά συλλυπητήρια

«Το Ζαγόρι μας»

— Πέθανε και κηδεύτηκε στην Αθήνα στις 3 Ιουλίου η **Ευτυχία Ζουμπούλη-Γενναδίου**. Έφυγε από τον πρόσκαιρο κόσμο μας για να συναντήσει τον αγαπημένο της σύζυγο και δάσκαλο του χωριού μας Μιχαήλ Γενναδί.

Ήρμη, καλοσυνάτη, ευγενική, πάντα με το χαμόγελο στα χείλη απ' τις τελευταίες Σκαμνελιώτισσες της παράδοσης και της αρχοντιάς. Η Ξανθίππη, η Όλγα, η Αριστούλα θηρούν την απώλειά της. Το Σκαμνέλι πενθεί και θα τη θυμάται πάντα. Ο Συνδεσμός Σκαμνελιωτών εκφράζει τα θερμά συλλυπητήρια στα κορίτσια της και λοιπούς συγγενείς.

— Πέθανε πρόωρα χτυπημένος από την επιρρητική νόσο και κηδεύτηκε στην Αθήνα ο **Λυσίμαχος Περατικός**.

Ο Συνδεσμός Σκαμνελιωτών Αττικής εκφράζει θερμά συλλυπητήρια στη μάνα του Πιπίτσα Γενναδίου Περατικού, στη γυναίκα του, τα παιδιά του, τα αδελφία και λοιπούς συγγενείς.

ΦΡΑΓΚΑΔΕΣ

Αρραβώνες

— Την αγαπημένη μας ανηψιά και εξαδέλφη **Αλέκα Τζαφλίδου** που αρραβωνιάστηκε με τον γιατρό **Λάμπρο Παπανδρέου** ευχόμαστε καλά στεφάνια.

Οικογένειες: Στέφανου Φανίκα, Στέφανου Τζαφλίδη, Νικολάου Κουτσουμάνη, Νικολάου Καλογήρου, Αικατερίνης Καλογήρου, Ηλία Καλογήρου, Αντώνη Φανίκα, Τάσου και Άννα Τραϊκάκη, Άννας και Σάκης Σταυρόπουλος.

Οι θείοι
Αγγελική και Δημήτριος Γκέκης

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ - ΔΩΡΕΕΣ - ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

ΑΡΙΣΤΗ Εισφορές

Οι κάτωθι προσέφεραν στην Εκκλησιαστική Επιτροπή «Κοιμήσεως Θεοτόκου» δι' ανάγκας του Ναού και τον καθαρισμό των αγιογραφιών του που συνεχίζεται.

— Η κα Ουρανία Χριστοφ. Γέπη-Μαδιά € 1.000

Το Γενέσιον της Υπεραγίας Θεοτόκου στο Μοναστήρι της Παναγίας στα Αμπέλια Κήπων

Ο πρόεδρος του Δ.Δ. Κήπων κάνει γνωστό στους απανταχού συγχωριανούς, τους κατοίκους των γειτονικών χωριών και γενικά στους φίλους, ότι στις 8 Σεπτεμβρίου θα γιορταστεί, όπως κάθε χρόνο, το Γενέσιον της Υπεραγίας Θεοτόκου στο Μοναστήρι της Παναγίας στα Αμπέλια.

Θα χοροστατήσει ο Ιερέας της ενορίας μας παπα-Βαγγέλης. Την παραμονή θα γίνει μέγας εσπερινός με Αρτοκλασία και Παράκληση. Ανήμερα της γιορτής Όρθρος, Θεία Λειτουργία, Αγιασμός και βάπτισμα του τέκνου εκλεκτού συγχωριανού μας. Θα παρατεθούν εδέσματα και θα επακολουθήσει το γνωστό κεφάλτο πανηγύρι μας με τοπική κομπανία.

Ο παπα-Βαγγέλης θα προσφέρει προς τιμήν των προσκυνητών ένα ψητό χοιρίδιο σούβλας.

Από το Δ.Δ. και την Εκκλησιαστική Επιτροπή Κήπων

Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση
Ιωαννίνων

Συνδυασμός:
«Αειφόρος Ανάπτυξη»
Αλέκου Καχριμάνη

**ΣΤΟΥΚΙΔΟΥ
- ΚΟΝΤΟΝΙΚΟΛΑΟΥ
ΑΓΓΕΛΙΚΗ**
Καθηγήτρια Φιλολόγος
από το Πάπικο Ζαγορίου υπο-
ψήφια
νομαρχιακή Σύμβουλος

Προσδοκώ να με τιμήσετε με την ψήφο σας και να μου δώσετε δύναμη μέσα από τη νομαρχιακή αυτοδιοίκηση να ακουστούν και να επιλυθούν, όσο είναι δυνατόν, ζητήματα και προβλήματα τόσο της ιδιαίτερης πατρίδας μας, του Ζαγορίου, όσο και του ευρύτερου Νομού.

Σημ.: Κάνουμε γνωστό ότι οι σελίδες του περιοδικού μας είναι ανοιχτές σε γνωστοποίηση της υποψηφιότητας όλων των Ζαγορίσιων όλων των Συνδυασμών Α' και Β' βαθμού Αυτοδιοίκησης.
Το «Ζαγόρι μας»

— Στη μνήμη Αμαλίας Παγούνη: Οικ. Νικολ. Κατή € 50

Οικ. Άρη-Ουρανίας Μιχαήλ € 30

Οικ. Σαπφώς Ζαχαράκη € 10

— Στη μνήμη Φωκίωνος Μάνθου Θέκλα Λούσια-Μάνθου € 50

— Στη μνήμη Φωκ. Μάνθου και Ελένης Ζώη:

Οικογ. Χαρίση-Λούλας Πέτσα € 50

— Στη μνήμη Νεοκλή Οικονομίδου ο κ. Γεώργιος Δημητριάδης € 150

Α/φοί Νικολαΐδη € 30

Υπέρ του Ναού Άγ. Αθανασίου:

Οικ. Σωτηρίου-Εριέτας Τσόγκα € 50

Ιωάννη Οικονομίδη € 50

Η αδελφή του Αμαλία και οι οικογ. των παιδιών της € 100

Η μάνα του - η γυναίκα του και τα παιδιά του € 50

Η οικ. Φίλιππα Κίτσιου € 50

— Υπέρ του Ναού «Κοιμήσις Θεοτόκου» και για τοποθέτηση Καλοριφέρ

Ο κ. Νικόλαος Θ. Γέπης Δρχ. 1.000.000

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί θερμά όλους τους ανωτέρω.

ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ

— Με τη συμπλήρωση ενός χρόνου από τον θάνατο της μητέρας τους **Μαρίκας Κάτσην**, τα παιδιά της: Μάκης, Πάνος και Τρύφωνας πρόφεραν 100 ευρώ για εργασίες στον Άγιο Αθανάσιο του χωριού μας. Η Εκκλησιαστική Επιτροπή θερμά τους ευχαριστεί.

ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΣ

— Ο κ. Χρήστος Κόλιας κατέθεσε 150 Ευρώ για τις ανάγκες του Ιερού Ναού Αγίου Νικολάου Ελαφοτόπου.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

100 Ευρώ

Παππά Θέα

50 Ευρώ

Νιόβη Ζωΐδη Μελλά

Καραμπάτσα Κάλλιστη

40 Ευρώ

Τσολάκης Εύδοξος

Σουσιοπούλου Πελαγία

30 Ευρώ

Μανέκας Ευάγγελος

Σοροβάκος Μιχαήλ

Κοκκομέλης Κων/νος

Βανδέρας Χ. Δημήτριος

Ζαΐρης Ιωάννης

Φάφας Δημήτριος

Μουζάς Αθανάσιος

20 Ευρώ

Τσάντης Σπύρος

Μαλετσίδη Ουρανία

Τσιαλαμάνης Μιχαήλ

Ζησιμάτου Κ. Ελευθερία

Παπαληθεία Έλλη

Δούβλης Πέτρος

Τσίλης Απόστολος

Καμτσίκια Ευρύκλεια

Πασχάλη Ευθαλία

Σάρρος Γεώργιος

Σκοκκίδου Ασπιώτη Ειρήνη

Σκοκκίδου Πόπη

17 Ευρώ

Βακόλα Γεωργία

15 Ευρώ

Παπακώστας Χριστόφορος

Βανδέρα Αμαλία

Μουδοπούλου Ευγενία

Βλαχοπούλου Κουτρούμπα Μερόπη

Βλαχοπούλου Αναστασίου Αλίκη

Τσατσόπουλος Αλέκος

Τσατσοπούλου Άννα

Τσατσοπούλου Πρωτοναρίου

Ανταλένα

Παππάς Μιχαήλ

12 Ευρώ

Σιαμπέκας Θωμάς

10 Ευρώ

Μπίκα Κούλα

Φάφας Κίμωνας

Βότσης Θωμάς

Ζαροπούλου Αικατερίνη

Φάτσης Νικόλαος

Θεμελής Κων/νος

Καρράς Νικόλαος

Δασκαλόπουλος Βασίλειος

Σούκαλη Ελευθερία

Φωτιάδης Μιχαήλ

Τζιμοπούλου Ελένη

Μπαϊρακτάρης Αλέξανδρος

Τζαμπούρας Νικόλαος

Ρέντζος Παναγιώτης

Χατζηχρήστου Βασιλική

Μπαλαγιά Ιωάννα

Σακκάς Ευάγγελος

Τσιομίδης Σταυρούλα

Νάσιος Κων/νος

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΜΑΣ

— Η κ. Καψάλη Αγγελική στη μνήμη της μητέρας της Πηνελόπης Βερτοδούλου 60 Ευρώ

— Η κ. Οικονόμου Ιοκάστη 30 Ευρώ

— Η κ. Στουκίδη Κοντονικολάου Αγγελική 15 Ευρώ

«ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ»

Ιδρυτής:
ΚΙΜΩΝ ΚΥΡΙΑΖΗΣ

★
Ιδιοκτήτης - Εκδότης:
ΙΣΤΟΡΙΚΗ

ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Η ΠΡΩΤΗ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ

ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ ΣΤΑΘΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

ΒΑΡΖΩΚΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ

ΓΙΑΝΝΑΚΟΣ ΕΥΡΥΠΙΔΗΣ

ΤΖΙΟΒΑΣ ΦΡΙΞΟΣ

ΤΣΑΟΥΣΗΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ

★

Η ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:

1. ΒΑΡΖΩΚΑΣ ΒΥΡΩΝ
2. ΓΕΠΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
3. ΓΚΕΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
4. ΖΑΡΙΔΗ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ
5. ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΣΑΒΒΑΣ
6. ΚΥΡΙΑΖΗΣ ΚΑΛΥ
7. ΜΕΡΤΖΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
8. ΝΤΙΝΑΛΕΞΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
9. ΣΥΚΙΩΤΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ
10. ΤΖΙΟΒΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ
11. ΤΣΕΚΟΥΡΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
12. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ ΚΩΣΤΑΣ

Υπεύθυνος για το Νόμο:

ΑΠΟΣΤ. Κ. ΝΤΙΝΑΛΕΞΗΣ

Πρόεδρος Ι.Λ.Ε.Ζ.

Ν. Ζέρβα 2 - Ιωάννινα, Τηλ. 30170

Υπεύθυνος Ύλης:

ΒΑΣΙΛΗΣ ΤΖΙΟΒΑΣ

Αργυρινών 16 - ΙΩΑΝΝΙΝΑ

Τηλ. 27.105

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ:

Συνδρομές, εισφορές,

εμβάσματα:

Περιοδικό «Το ΖΑΓΟΡΙ μας»

Σίνα 4 - Ιωάννινα 454 44

και Μυροπωλείο

ΚΑΛΥ ΚΥΡΙΑΖΗ

Λόρδου Βύρωνος 21

Τηλ. 26.266

Ιωάννινα 45444

Κατώτερη ετήσια

συνδρομή 10 ΕΥΡΩ

Ευρώπη 30 ΕΥΡΩ

Εκτός Ευρώπης 30 \$ ΗΠΑ

Διακπεραίωση:

ΣΥΛΒΙΑ ΓΚΟΥΝΟΠΟΥΛΟΥ

Τυπογραφεία:

Γ. ΔΟΥΒΑΛΗ

Ε. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ Ο.Ε.

28ης Οκτωβρίου 41 (Στοά Καμπέση)

Τηλ. 20.544 - 27.845

Ιωάννινα 454 44